ሎጎስ በለሆሳስ

ዲ ራ ዓ ዝ

የባለቤትነት መብት

ይህንን መጽሐፍ ሙሉ በሙሉም ሆነ በከፊል አባዝቶ ለተለያየ አገልግሎት መጠቀም የሚቻል ሲሆን በሽያጭ የሚገኝ ገቢ ካለ ግን ለቤተ ክርስትያን ብቻ ገቢ መደረግ ይኖርበታል። © 2007 ዓ.ም.

ምስጋና

ገንዘባችሁን፣ እውቀታችሁን፣ እንዲሁም ጊዜያችሁን ሳትቆጥቡ ለዚህ መፅሐፍ ውልደት ልዩ ድጋፍ ያደረጋቹሁ እናንተ የጌታ ስጦታዎች ድካማችሁ ለፍሬ በቅቷልና እንኳን ደስ ያላችሁ። በቅንነትና በትጋት ታዛችኋልና ብድራቱ ከእርሱ በብዙ ይከፈላችሁ።

ማውጫ

መቅድም VI

ምዕራፍ አንድ 1

1. የእግዚአብሔር ማንነት 1

1.1 አምላክ ታማኝ ነው 1
1.2 አምላክ ረዳት ነው 3
1.3 ሁሉን ነገር ያውቃል 6
1.4 የሁሉ ፈጣሪ ነው 6
1.5 በሁሉ ስፍራ የሚገኝ ነው 7
1.6 ሁሉን ቻይ ነው 8
1.7 የማይለወጥ ነው 8
1.8 አምላክ መፅናኛ ነው 9
1.9 ዘላለማዊ ነው 10
1.10 እስረኞችን ያስባል 10

2. ኢየሱስ ክርስቶስ 12

3. መንፈስ ቅዱስ 14

3.1 የመንፈስ ቅዱስ ማንነት 14
3.2 ለምን መጣ? 16
3.3 በማን ውስጥ ይኖራል? 17

ምዕራፍ ሁለት 18

2. የሰው ማንነት 18

2.1 በእግዚአብሔር አምሳል የተፈጠረ ነው 18
2.2 ኃጢያተኛ ነው፥- 18

ምዕራፍ ሶስት 20

3. ሰው ከእግዚአብሔር ጋር እንዴት ይታረቅ? 20
3.1 እግዚአብሔርን መፈለግ 21
3.2 በክርስቶስ ማመን 23
3.3 ንስሃ መግባት 24
3.4 ደህንነትን ማግኘት 25

ምዕራፍ አራት 28

4. ሰው ከእግዚአብሔር ጋር እንዴት ይገናኛል? 28
4.1 በጸሎት 29
4.2 ቃሉን በማንበብ 32
4.3 የእግዚአብሔርን ቃል የማንበብ ጠቀሜታ 32
4.4 መጽሐፍ ቅዱስን ለምን እናነባለን? 33

ምዕራፍ አምስት 34

5. ሰው በክርስቶስ ካመነ በኋላ በሕይወቱ የሚሆኑ ነገሮች 34
5.1 የኃጢአት ስርየት ያገኛል 34
5.2 ይፀድቃል 36
5.3 ዘላለማዊ ሕይወት ያገኛል 40
5.4 የሕይወት ተስፋ ይኖረዋል 42
5.5 እግዚአብሔር ብርታት ይሆነዋል 45
5.6 ጥበብ ይሰጠዋል 48
5.7 ስኬትን ያገኛል 51
5.8 የእግዚአብሔር ጥበቃ ይበዛለታል 55

ምዕራፍ ስድስት 57

6. በክርስቶስ ካመነ በኋላ የሰው ድርሻ 57
6.1 እግዚአብሔርን ውደድ 57
6.2 ተግቶ መስራት 59

6.3 ሀሰትን ማስወገድ 62
6.4 ክፉ ምኞትን ማስወገድ 64
6.5 ጭንቀትን ማስወገድ 67
6.6 አግባብ ያልሆነን ፍራቻ ማስወገድ 68
6.7 ስግደት (አምልኮ) 71
6.8 ቃሉን ማንበብ 72
6.9 ታዛዥነት 74
6.10 ታዛዥነት ማለት ምን ማለት ነው? 75

ምዕራፍ ሰባት 79

7. በክርስትና መኖር 79
7.1 ጥፋት/መተላለፍ 79
7.2 የእግዚአብሔር ተግሳጽ 80
7.3 ጠላት 82
7.4 ህመም 84
7.5 ሞት 86
7.6 ረጅም ዕድሜ 88
7.7 አመራር 91
7.8 እንዴት ጥሩ መሪ መሆን ይቻላል? 92
7.9 ነዋይ 93

ምዕራፍ ስምንት 97

8. የመንፈስ ፍሬዎች 97
8.1 እምነት 98
8.2 ፍቅር 101
8.3 የዋህነት 104
8.4 ትህትና 105

መቅድም

“ሎጐስ” ማለት “ቃል” ወይም “ንግግር” ተብሎ ሊተረጐም የሚችል የግሪክ ቃል ሲሆን ቀደምት የፍልስፍናና የሃይማኖት አባቶች በስፋት ይጠቀሙበት የነበረና ለዚህ መድብልም በርዕስነት የተመረጠው የላቀ የእውነት መስፈሪያ የሆነውን ቅዱስ መጽሐፍም የእግዚአብሔር ሎጎስ ተብሎ ስለሚጠራ ነው።

ስለ እኛ መከራን ተቀብሎ፣ በሞቱ ተስፋን ሰንቆ ሕይወታችንን ያለመለመው የእግዚአብሔር ልጅ ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ እንዲህ አለ፦

- የምናገራቸው ቃሎች ከራሴ አይደሉም፤ ነገር ግን ከላከኝ አባት የመነጩ ናቸው፤ የምናገራቸውን ቃላት ሰምተው በላከኝ አባት የሚያምኑ የዘላለም ሕይወት ይኖራቸዋል፤ አይኮነኑም፤ ከሞት ወደ ሕይወት ይሸጋገራሉ። ዮሐ. 12፥49፣5፥24
- ቃሎቼን ሰምቶ በማያምናቸው ሰው አልፈርድም፤ ወደ ዓለም የመጣሁት ዓለምን ልፈርድበት ሳይሆን ዓለምን ለማዳን ስለሆነ። ነገር ግን ተጠንቀቁ፣ እኔን የማይቀበለኝና ቃሌን የሚንቅ በድርጊቱ ይጠየቃል። በተናገርኩት እውነት በመጨረሻው ቀን እርሱ ይፈርድባችኋል። ዮሐ. 12፥47-48
- እውነት እውነት እላችኋለሁ፣ ሰማይና ምድር ያልፋሉ፤ ነገር ግን እኔ የምናገራቸው ቃላቶች ከቶ አያልፉም፤ ለዘላለም ይኖራሉ። ማቴ. 24፥ 34-35፣ ማር. 13፥30-31፣ሉቃ. 21፥33

እነዚህንና ሌሎች ጥልቅ ሃሳቦችን በውስጡ የያዘው መጽሐፍ ቅዱስ ከ40 በላይ በሚሆኑ ሊቆች በእግዚአብሔር መንፈስ ምሪት የተፃፉ ጽሑፎች ስብስብ ነው። የእንግሊዘኛው መጠሪያ ”Bible” የተወረሰው “ቢብለይ” ከሚል የግሪክ ቃል ሲሆን ፍቺውም ብዙ መጽሐፍ ማለት ነው። የአሰያየሙ መነሻ ሃሳብ የበርካታ ጽሑፎች ስብስብ መሆኑ ለማመላከት ነው። ጸሐፊዎቹ ገበሬዎች፣ አሳ አጥማጆች፣ የጦር አበጋዞች፣ መሳፍንት፣ ነገስታት እና ነብያት መሆናቸው እግዚአብሔር ሀሳቡን ለማስተላለፍ ካለከልካይ ሁሉንም መጠቀም የሚችል አምላክ መሆኑን ያሳያል። የተፃፈበትም ዘመን አንድ ሚሊኒየም ከግማሽ ገደማ እንደሆነ ይገመታል። የመጀመሪያዎቹ የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍሎች በሙሴ በ1445 ዓመተ-ዓለም ገደማ መጀመራቸውንና የመጨረሻዎቹ ክፍሎች ደግሞ በዮሐንስ በመጀመሪያው የምህረት ምዕተ-ዓመት መባቻ እንደተፃፉ የታሪክ ድርሳናት ይጠቁማሉ። በተለያዩ ሰዎች ብቻ ሳይሆን በተለያየ ትውልድ መፃፉ የተሰበሰበና መሰረታዊ ሃሳቦችን አካቶ ምሉዕ የዕውቀት ባህር ከመሆን አላገደውም። የታሪክ፣ የሕግ፣ የግጥም፣ የትንቢት እና የተአምራት ይዘት ያለው ሲሆን በቋንቋ አጠቃቀሙ ምጡቅ፣ ከሃሳብ ጥንቅር አንፃር ረቂቅ፣ የሚያስተላልፈው መልእክት ኃያል

ከመሆኑ ባሻገር የምሳሌና የዘይቤ አጠቃቀሙ ከስነጽሑፍ አንፃር ውብ ሆነው የሰፈሩበት ሰነድ ነው። ከይዘቱ በተጨማሪ በስርጭቱ አቻ አይገኝለትም። በድንጋይ፣ በሸክላ፣ በቆዳ፣ በወረቀት እና አሁን ደግሞ የኢንፎርሜሽን ቴክኖሎጂን በመጠቀም ይዘቱን ሳይለቅ ከዘመን ጋር እየዘመነ ከ3 ቢሊየን ቅጂዎች በላይ ከ2 ሺህ በሚበልጡ ቋንቋዎች ተተርጉሞ ለዓለም ሕዝብ ተሰራጭቷል።

ብዙ ታላላቅ ሰዎች "ልዩ" ያሉትን ይህን ድንቅ መጽሐፍ የልዩ ልዩ ብዬዋለሁ። ምክንያቱም ከታሪክ በፊት የተሰራን ታሪክ አካቶ መያዝ በመቻሉ ነው። ታሪክ በአንድ ወቅት በሰዎች የተሰራን ስራ ዛሬ ላይ ሆኖ በአዎንታዊ ወይም በአሉታዊ መዘከር ሲሆን ይህ ሰነድ ግን ታሪክ ሰሪው የሰው ልጅ ከመፈጠሩ በፊት የነበረውንም ጊዜ ወደኋላ ርቆ ሄዶ ማተት በመቻሉ ከታሪክ በፊት የተሰራ ታሪክ ያካተተ ዕፁብ ድንቅ ያደርገዋል። በተጨማሪም ከ1000 ዓመት በላይ ወደፊት ተጉዞ መፃዒውን ዓለም በአይነ-ህሊናችን ቁልጭ አድርጎ የማሳየት ልዩ ኃይል አለው። ዓለምን ከውልደት እስከ ጥፋት፣ ከ"ሀ" እስከ "ፐ" በግልፅ ቋንቋ ማስቀመጥ የቻለው ይህ ብቸኛ ሰነድ የልዩ ልዩ ቢባል ይበዛበት ይሆን? በፍጹም!

የሰው ልጅ በዕለት ተዕለት እንቅስቃሴው ጥያቄ ሊያጭሩበት በሚችሉ ርዕሰ ጉዳዮች ላይ ብቻ በማተኮር መጽሐፍ ቅዱስን በለሆሳስ በማጥናት በውስጡ ከያዘው የዕውቀት ባህር በጥቂቱ መጨለፍ ይችል ዘንድ ጥቂት አስተምሯዊ ማብራሪያ በማከል ይህ መጽሐፍ ተጠናቅሯል።

ስጋ ለባሽ የሆንን ሁሉ በዚህች ዓለም ቆይታ ጊዜያችን አጭር ቢሆንም የምንጋፈጣቸው ተግዳሮቶች፣ የምንቀበላቸው መከራዎች እና በስጋ ድካም የምንወድቅባቸው አጋጣሚዎች ቁጥር ስፍር የላቸውም። እነዚህን ውጣ ውረዶች በድል መሻገር ይቻለን ዘንድ አፅናኝ የሆነውና ተስፋን ሰንቀው ሕይወትን በውስጣችን የሚዘሩ ህያው የእግዚአብሔር ቃሎችን ማጥናት ለውጊያ የሚቆፈር ምሽግ ከጥይት የመታደግ አቅም እንዳለው ሁሉ ቃሉም ነፍስን ከጥፋት ለመታደግ ብርቱ ኃይል ነው።

የመጽሐፍ ቅዱስ የፅሁፉ ውቅርና የመልእክቱ ጥንቅር የልብንና አዕምሮን በአንድ ላይ መከፈት ከመሻቱም ባሻገር አንድ ርዕሰ ጉዳይ በተለያየ ስፍራ መፃፉ ሁሉንም ማንበብ ላልቻለ ሰው ሃሳበ-ቁንፅል ያደርገዋል። ያልገባንን እውነት ከማመንና የማናውቀውን እውነት ከማንኳሰስ እንድንርቅ ይረዳን ዘንድ ሎጐስን በለሆሳስ ማዘጋጀት ወደድሁ። ቃሉን ሳላውቅ ለነበረኝ ጥላቻ፣ ልቤ በርቶ ለማወቅ ስዳዳም ለመረዳት የነበረብኝ ተግዳሮት በሕይወቴ አስተምህሮ ሆኖኝ ቃሉን ቀለል ባለ መንገድ በማዘጋጀት ብዙዎችን ከጥፋት እንደሚታደግ በማመን እነሆ ሎጐስን ለአንባቢያን አበረከትኩ።

አንባቢያን የየትኛውም ሃይማኖት ተከታይ ብንሆን ከዚህ ጥንቅር ጥልቅ ዕውቀትን፣ ለጥያቄዎቻችን ምላሽ እና ለእንቆቅልሾቻችን መፍትሄ የሚሰጥ ቁምነገር ብቻ ያዘለ በመሆኑ ከሃይማኖት የአጥር ግርዶሽ ተላቀን እንድንገለገልበት በፍቅር እመክራለሁ።

የቃሉ ኃይልና የጌታ ፍቅር፣ በውስጤ የቀየረው ማንነቴንና ያኖረው መንፈሱ የዘወትር ፀሎቴን በሕይወት ዘመኔ ትርጉም ያለው ስራ ሰርቶ ማለፍ እንዲሆን አድርጎታል። ለዚህም ጌታ ከሁሉ የላቀውን የራሱን ቃል በለሆሳስ አደራጅቼ በማቅረብ "ሀ" ብዬ እንድጀምር ስለረዳኝ ስሙ ይባረክ።

አንብባችሁ ትባረኩ ዘንድ በመንፈስ ቅዱስና በእሳት የሚያጠምቀው፣ ነፃም ሊያወጣን መስዋዕት የሆነልን ክርስቶስ ኢየሱስ በቅዱስ መንፈሱ እርሱ ይርዳችሁ። አሜን!!!

ዲራዓዝ

ምዕራፍ አንድ

1. የእግዚአብሔር ማንነት

1.1 አምላክ ታማኝ ነው

ታማኝ መሆን የተናገሩትን ቃል ከመጠበቅ ጋር ይገናኛል። የተገባውን ቃል ኪዳን እስከ መጨረሻው ድረስ ማድረስ እንዲሁም ያንን ቃል ሊያስቱ የሚችሉ ነገሮችን በትዕግስት በማለፍ "አደርጋለሁ" ብለው የተሳሉትን ነገር መፈፀምን ያመላክታል።

እግዚአብሔር ታማኝ ነው። ይህንን ስንል በምንም ዓይነት ሁኔታ የገባውን ቃልኪዳን ከመፈፀም ወደኋላ አይልም ማለት ነው። እግዚአብሔር መልካምነቱን ከሚገልፅባቸው መንገዶች አንዱ ታማኝነቱ ነው። እስከ ዘላለሙ ሊወደን የታመነ ነው። ስንጠራው ሊሰማንና ሊመልስልን የታመነ ነው። እንደ ወዳጅ ሊያገኘንና እንደ አባት ዳግም ወደ እቅፉ ሊመልሰን የታመነ ነው። ስንወድቅ ሊያነሳን፣ ከኀናችን ላይለየን፣ ኃጢያታችንን ይቅር ሊለን እና ወዶና ፈቅዶ በቤቱ ሊያኖረን የገባውን ቃልኪዳን ሊያከብር ፍጹም የታመነ ነው።

የአምላክ ታማኝነት ጥያቄ ውስጥ የሚገባ አይደለም። አደርጋለሁ ካለ ያደርጋል። አይቸኩልም፡ ነገር ግን ከሁላችን ቀድሞ ይደርሳል። ጠቢቡ ሰለሞን እንደተናገረው ለሁሉም ጊዜ አለው። ከትክክለኛው ጊዜ ቀድሞ የሚደረግም ሆነ ዘግይቶ የሚረድስ ነገር የለም። በመታዘዝና ቃሉን በመጠበቅ ተስፋችን እንዳይዘገይ ማድረግ እንችላለን።

በእግዚአብሔር የምናምን ከሆነ የታማኝነቱ ብዛት ከአምላክነቱ ባሻገር ከጓደኛ ይልቅ አቅርበን እንድንመለከተው ያደርገናል። ልክ የሌለው ፍቅሩ ወዳጃችን ብለን እስክንጠራው ድረስ ውስጣችን ይገባል። እስከ ሞት ድረስ የሚሔድ ወዳጅ እንደሆነ በፍጹም ሊከዳ የማያስብና ራሱን አሳልፎ እስከ መስጠት ድረስ የታመነ እንደሆነ ከቃሉ መረዳት እንችላለን።

መጽሐፍ ቅዱስ ስለ እግዚአብሔር ታማኝነት ከዘፍጥረት ወይም ከጥንተ-ተፈጥሮ ጀምሮ እስከ ራዕይ ድረስ በሚተርካቸው ክፍሎች ውስጥ በብዛት ይናገራል። እግዚአብሔር "እንዲህና እንዲህ ነው" ብለን ለመዘርዘር ጊዜና ወረቀት እንዲሁም የብዕር ቀለም ባይበቃንም በመጽሐፍ ቅዱስ ከተነሱ ጥቅሶች ውስጥ የእግዚአብሔርን ታማኝነት ከሚያወሱት ጥቂቶቹን እነሆ፥-

- እነሆም እኔ ከአንተ ጋር ነኝ፥ በምትሄድባትም መንገድ ሁሉ እጠብቅሃለሁ፥ ወደዚህችም ምድር እመልስሃለሁ የነገርሁህን ሁሉ እስካደርግልህ ድረስ አልተውህምና። ዘፍ 28፥15

- አንተም አምላክህ እግዚአብሔር እርሱ አምላክ እንደ ሆነ፥ ለሚወድዱትም ትእዛዙንም ለሚጠብቁ ቃል ኪዳኑንና ምሕረቱን እስከ ሺህ ትውልድ ድረስ የሚጠብቅ የታመነ አምላክ እንደ ሆነ እወቅ፤ ዘዳ 7፥9

- ሐሰትን ይናገር ዘንድ እግዚአብሔር ሰው አይደለም፥ ይጸጸትም ዘንድ የሰው ልጅ አይደለም። እርሱ ያለውን አያደርገውምን? የተናገረውንስ አይፈጽመውምን? ዘኍ 23፥19

- እንደ ተናገረው ተስፋ ሁሉ ለሕዝቡ ለእስራኤል እረፍትን የሰጠ እግዚአብሔር ይመስገን፤ በባሪያው በሙሴ ከሰጠው ከመልካም ተስፋ ሁሉ አንድ ቃል አልወደቀም። 1 ነገ 8፥56

- የእስራኤል ኃይል እንደ ሰው የሚጸጸት አይደለምና አይዋሽም አይጸጸትምም አለው። 1 ሳሙ 15፥29

- ስምህን የሚያውቁ ሁሉ በአንተ ይታመናሉ፥ አቤቱ፥ የሚሹህን አትተዋቸውምና። መዝ 9፥10

- እኔ ችግረኛና ምስኪን ነኝ፥ ጌታ ግን ያስብልኛል አንተ ረዳቴና መድኃኒቴ ነህ አምላኬ ሆይ፥ አትዘግይ። መዝ 40፥17

- ኪዳኔንም አላረክስም፥ ከከንፈሬም የወጣውን አልለውጥም። መዝ 89፥34

- ቃል ኪዳኑን ለዘላለም፥ እስከ ሺህ ትውልድ ያዘዘውን ቃሉን አሰበ፥... መዝ 105፥8

- አቤቱ፥ ቃልህ በሰማይ ለዘላለም ይኖራል። እውነትህ ለልጅ ልጅ ናት ምድርን መሠረትሃት እርስዋም ትኖራለች። መዝ 119፥89-90

- የቃልህ መጀመሪያ እውነት ነው፥ የጽድቅህንም ፍርድ ሁሉ ለዘላለም ነው። መዝ 119፥160

- አቤቱ፥ አንተ አምላኬ ነህ ድንቅን ነገር የዱሮ ምክርን በታማኝነትና በእውነት አድርገሃልና ከፍ ከፍ አደርግሃለሁ ስምህንም አመሰግናለሁ። ኢሳ 25፥1

- በዓይኔ ፊት የከበርህና የተመሰገንህ ነህና፥ እኔም ወድጄሃለሁና ስለዚህ ሰዎችን ለአንተ አሕዛብንም ለነፍስህ እሰጣለሁ። ኢሳ 43፥4

- ...ተናግሬአለሁ እፈጽማለሁ አስቤአለሁ አደርግማለሁ። ኢሳ 46፥11

- ተራሮች ይፈልሳሉ፥ ኮረብቶችም ይወገዳሉ ቸርነቴ ግን ከአንቺ ዘንድ አይፈልስም፥ የሰላሜም ቃልኪዳን አይወገድም፥ ይላል መሐሪሽ እግዚአብሔር። ኢሳ 54፥10

- የእዚያን ጊዜ ትጠራለህ እግዚአብሔርም ይሰማሃል ትጮኻለህ እርሱም፦ እነሆኝ ይላል። ኢሳ 58፥9

- በእግዚአብሔር የታመነ እምነቱም እግዚአብሔር የሆነ ሰው ቡሩክ ነው። ኤር 17፥7

- ሰማይና ምድር ያልፋሉ ቃሌ ግን አያልፍም። ሉቃ 21፥33

- ወላጆች እንደ ሌላቸው ልጆች አልተዋችሁም፤ ወደ እናንተ እመጣለሁ። ዮሐ 14፥18

- እግዚአብሔር ለሰጠው የተስፋ ቃል ሁሉ አዎን ማለት በእርሱ ነውና፥ ስለዚህ ለእግዚአብሔር ስለ ክብሩ በእኛ የሚነገረው አሜን በእርሱ ደግሞ ነው። 2 ቆሮ 1፥20

- ስለዚህም ጌታ ከመካከላቸው ውጡና የተለያችሁ ሁኑ ርኵስንም አትንኩ ይላል፤ ሁሉንም የሚገዛ ጌታ። እኔም እቀበላችኋለሁ፥ ለእናንተም አባት እሆናለሁ እናንተም ለእኔ ወንድ ልጆችና ሴት ልጆች ትሆናላችሁ ይላል። 2 ቆሮ 6፥17-18

- ባናምነው፥ እርሱ የታመነ ሆኖ ይኖራል፤ ራሱን ሊክድ አይችልምና። 2 ጢሞ 2፥13

- የተስፋን ቃል የሰጠው የታመነ ነውና እንዳይነቃነቅ የተስፋችንን ምስክርነት እንጠብቅ። ዕብ 10፥23

- ለአንዳንዶች የሚዘገይ እንደሚመስላቸው ጌታ ስለ ተስፋ ቃሉ አይዘገይም፥ ነገር ግን ሁሉ ወደ ንስሃ እንዲደርሱ እንጂ ማንም እንዳይጠፋ ወዶ ስለ እናንተ ይታገሣል። 2 ጴጥ 3፥9

1.2 አምላክ ረዳት ነው

የአምላካችንን ረዳትነት ለመግለጽ የቻለች አንደበት እንደምን የታደለች ናት! ክፍያ የማይጠየቅበት፣ በፍቅር ላይ ብቻ ተመስርቶ የሚሰጥ፣ ብቸኛው ዕርዳታ ከአምላካችን የሚሰጠን ሲሆን ለማስተዋልና ለማመስገን ጥልቅ መረዳትን ይሻል። ከሚታየው እርዳታው ይልቅ በየሰኮንዱ ከጠላት ቀስትና ከራሳችን ያልተገባ ምኞት የሚታደገን አምላክ ነውና። ረዳት መሆን ማለት ደጋፊ፣ አይዞህ ባይ መሆን ማለት ነው። እግዚአብሔር ከፍቅሩ ብዛት የተነሳ ከሚያደርግልን ነገሮች አንዱ እኛን መደገፍ ነው። እርሱ ፈጽሞ አይረሳንም፤ ከእናታችን ማህጸን ጀምሮ ሁሌም ከጎናችን አለ።

አንዳንዴ የቆምንበት መሬት የከዳን ያህል ይሰማናል። ከገባንበት የሀዘንና የመከራ ማጥ ሊያወጣን ፈጥኖ የሚደርስልን የሌለ ሲመስለን ጨለማውና ክፉው ብቻ ገንኖ ሲታየን፣ ተስፋ ቆርጠን ግራ ቀኝ ስናማትር የሚታየን የተስፋ ጭላንጭል ሲጠፋን፣ ከማንም ቀድሞ ይደርስልናል ብለን ያመነው ወዳጅ እንኳ በዚህች በጭንቅ ቀን ነፋስ እንደገፋው ወረቀት ከጎናችን ሽርተት ማለቱ ሲገባን ሰው አለን ብለን ብቻችንን ስንቀር ያኔ ከሁሉም በፊት ማስቀደም የነበረብንን አምላካችን እግዚአብሔርን እናስታውሰዋለን። ወይም ደግሞ እርሱም የረሳን መስሎን በምናጉረመርምበት ወቅት ከጎናችን እንደሌለ አድርገን ልናስብ እንችል ይሆናል። ነገሮች ሲከብዱብን ወደ እግዚአብሔር መመልከት የመጀመሪያ መሆን ሲገባው የመጨረሻ አማራጭ አርገን እንወስደዋለን።

የአምላካችንን ረዳትነት በተመለከተም እንዲሁ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ በርካታ አስረጂ ጥቅሶች ተቀምጠዋል። የተወሰኑትን ለመጥቀስ ያህል፥-

- በስድስት ክፉ ነገር ውስጥ ያድንሃል፥ በሰባትም ውስጥ ክፉት አትነካህም። ኢዮ 5፥19
- እነሆ፥እግዚአብሔር ፍጹሙን ሰው አይጥለውም፥ የኃጢአተኞችንም እጅ አያበረታም። አፍህን እንደ ገና ሳቅ ይሞላል፥ ከንፈሮችህንም እልልታ ይሞላል። ኢዮ 8፥ 20-21
- እግዚአብሔርም ለድሆች መጠጊያ ሆናቸው፥እርሱም በመከራቸው ጊዜ ረዳታቸው ነው። መዝ 9፥9
- እግዚአብሔር ዓለቴ፥ አምባዬ፥ መድኃኒቴ፥ አምላኬ፥ በእርሱም የምተማመንበት ረዳቴ፥ መታመኛዬና የደኅንነቴ ቀንድ መጠጊያዬም ነው። መዝ 18፥2
- አንተ መብራቴን ታበራለህና እግዚአብሔር አምላኬ ጨለማዬን ያበራል። መዝ 18፥28
- የችግረኛን ችግር አልናቀምና፥ ቸልም አላለምና ፊቱንም ከእኔ አልሰወረምና፥ ነገር ግን ወደ እርሱ በጮኽሁ ጊዜ ሰማኝ። መዝ 22፥24
- እግዚአብሔርም ለድሆች መጠጊያ ሆናቸው፥ እርሱም በመከራቸው ጊዜ ረዳታቸው ነው። መዝ 9፥9
- ቢወድቅም ለድንጋፄ አይጣልም፥ እግዚአብሔር እጁን ይዞ ይደግፈዋልና። መዝ 37፥24
- ትካዜህን በእግዚአብሔር ላይ ጣል፥ እርሱም ይደግፍሃል ለጻድቁም ለዘላለም ሁከትን አይሰጠውም። መዝ 55፥22

- አንተ ለእኔ መሸሸጊያዬ ነህ፥ ከጣርም ትጠብቀኛለህ ከከበቡኝ ታድነኝ ዘንድ ደስታዬ ነህ። መዝ 32፥7
- የጻድቃን መከራቸው ብዙ ነው፥ እግዚአብሔርም ከሁሉ ያድናቸዋል። መዝ 34፥19
- ቢወድቅም ለድንጋጼ አይጣልም፥ እግዚአብሔር እጁን ይዞ ይደግፈዋልና። መዝ 37፥24
- የጻድቃን መድኃኒታቸው ከእግዚአብሔር ዘንድ ነው በመከራቸውም ጊዜ መጠጊያቸው እርሱ ነው። መዝ 37፥39
- ነፍሴ ሆይ፥ ለምን ታዝኛለሽ? ለምንስ ታውኪኛለሽ? የፊቴን መድኃኒት አምላኬን አመሰግነው ዘንድ በእግዚአብሔር ታመኚ። መዝ 42፥11
- በርስቶች መካከል ብታድሩ፥ ከብር እንደ ተሠሩ እንደ ርግብ ክንፎች፥ በቅጠልያ ወርቅም እንደ ተለበጡ ላባዎችዋ ትሆናላችሁ። መዝ 68፥13
- ብዙ ጭንቀትንና መከራን አሳይተሽኛልና፥ ተመለስህ ሕያውም አደረግሽኝ ከምድር ጥልቅም እንደ ገና አወጣሽኝ። መዝ 71፥20
- የልቤ አምላክ ሆይ፥ ልቤና ሥጋዬ አለቀ እግዚአብሔር ግን ለዘላለም እድል ፈንታዬ ነው። መዝ 73፥26
- ክፉ ነገር ወደ አንተ አይቀርብም፥ መቅሠፍትም ወደ ቤትህ አይገባም። በመንገድህ ሁሉ ይጠብቁህ ዘንድ መላእክቱን ስለ አንተ ያዝዛቸዋልና። መዝ 91፥10-11
- በልቅሶ የሚዘሩ በደስታ ይለቅማሉ። በሄዱ ጊዜ፥ ዘራቸውን ተሸክመው እያለቀሱ ተሰማሩ በተመለሱ ጊዜ ግን ነዶአቸውን ተሸክመው ደስ እያላቸው ይመጣሉ። መዝ 126፥5-6
- በመከራ መካከል እንኳ ብሄድ፥ አንተ ሕያው ታደርገኛለህ በጠላቶቼ ቍጣ ላይ እጆቼን ትዘረጋለህ፥ ቀኝህም ታድነኛለች። መዝ 138፥7
- እግዚአብሔር የወደቁትን ያነሣል እግዚአብሔር ዕውሮችን ጥበበኞች ያደርጋቸዋል እግዚአብሔር ጻድቃንን ይወድዳል። መዝ 146፥8
- ጌታ ለዘላለም አይጥልምና፤ ቢያሳዝንም እንደ ምሕረቱ ብዛት ይራራልና፤ የሰውን ልጆች ከልቡ አያስጨንቅም፥ አያሳዝንምም። ሰቆ ኤር 3፥31-33
- ጠላቴ ሆይ፥ ብወድቅ እነሣለሁና፥ በጨለማም ብቀመጥ እግዚአብሔር ብርሃን ይሆንልኛልና በእኔ ላይ ደስ አይበልሽ። ሚክ 7፥8

- እግዚአብሔር መልካም ነው፥ በመከራ ቀንም መሸሸጊያ ነው በእርሱ የሚታመኑትንም ያውቃል። ናሆ 1፥7
- በእኔ ሳላችሁ ሰላም እንዲሆንላችሁ ይህን ተናግሬአችኋለሁ። በዓለም ሳላችሁ መከራ አለባችሁ፤ ነገር ግን አይዞአችሁ፤ እኔ ዓለምን አሸንፌዋለሁ። ዮሀ 16፥33

1.3 ሁሉን ነገር ያውቃል

- ጌታችን ታላቅ ነው፥ ኃይሉም ታላቅ ነው፥ ለጥበቡም ቍጥር የለውም። መዝ 147፥5
- ልባችንም በእኛ ላይ በሚፈርድበት ሁሉ፥ ከእውነት እንደ ሆንን በዚህ እናውቃለን በፊቱም ልባችንን እናሳርፋለን፥ እግዚአብሔር ከልባችን ይልቅ ታላቅ ነውና ሁሉንም ያውቃል። 1ዮሐ 3፥20
- አላወቅህምን? አልሰማህምን? እግዚአብሔር የዘላለም አምላክ፥ የምድርም ዳርቻ ፈጣሪ ነው አይደክምም፥ አይታክትም፥ ማስተዋሉም አይመረመርም። ኢሳ 40፥28
- በሆድ ሳልሠራህ አውቄሃለሁ፥ ከማኅፀንም ሳትወጣ ቀድሼሃለሁ፥ ለአሕዛብም ነቢይ አድርጌሃለሁ። ኤር 1፥5

1.4 የሁሉ ፈጣሪ ነው

- በመጀመሪያ እግዚአብሔር ሰማይንና ምድርን ፈጠረ። ዘፍ 1፥1
- አንተ ብቻ እግዚአብሔር ነህ ሰማዩንና የሰማያት ሰማይን ሠራዊታቸውንም ሁሉ፥ ምድሩንና በእርስዋ ላይ ያሉትን ሁሉ፥ ባሕሮቹንና በእነርሱ ውስጥ ያለውን ሁሉ፥ ፈጥረሃል፥ ሁሉንም ሕያው አድርገኸዋል የሰማዩም ሠራዊት ለአንተ ይሰግዳሉ። ነህ 9፥6
- እነዚህን ሁሉ እጄ ሠርታለችና እነዚህ ሁሉ የእኔ ናቸው ይላል እግዚአብሔር ነገር ግን ወደዚህ ወደ ትሑት፥ መንፈሱም ወደ ተሰበረ፥ በቃሌም ወደሚንቀጠቀጥ ሰው እመለከታለሁ። ኢሳ 66፥2
- ፍለጋ የሌለውን የክርስቶስን ባለ ጠግነት ለአሕዛብ እሰብክ ዘንድ፥ ሁሉንም በፈጠረው በእግዚአብሔር ከዘላለም የተሰወረው የምሥጢር ሥርዓት ምን እንደሆነ ለሁሉ እገልጥ ዘንድ ይህ ጸጋ ከቅዱሳን ሁሉ ይልቅ ለማንስ ለኔ ተሰጠ፤ ኤፌ 3፥9
- ሃያ አራቱ ሽማግሌዎች በዙፋን ላይ በተቀመጠው ፊት ወድቀው፥ ከዘላለም እስከ ዘላለም በሕይወት ለሚኖረው እየሰገዱ ጌታችንና

አምላካችን ሆይ፥ አንተ ሁሉን ፈጥረሃልና ስለ ፈቃድህም ሆነዋልና ተፈጥረውማልና ክብር ውዳሴ ኃይልም ልትቀበል ይገባሃል እያሉ በዙፋኑ ፊት አክሊላቸውን ያኖራሉ። ራዕ 4፥11

- የአሕዛብ አማልክት ሁሉ አጋንንት ናቸውና እግዚአብሔር ግን ሰማያትን ሠራ። መዝ 96፥5
- አቤቱ፥ በኪሩቤል ላይ የምትቀመጥ የእስራኤል አምላክ የሠራዊት ጌታ ሆይ፥ አንተ ብቻህን የምድር መንግሥታት ሁሉ አምላክ ነህ ሰማይንና ምድርን ፈጥረሃል። ኢሳ 37፥16
- የሚታዩትና የማይታዩትም፥ ዙፋናት ቢሆኑ ወይም ጌትነት ወይም አለቅነት ወይም ሥልጣናት፥ በሰማይና በምድር ያሉት ሁሉ በእርሱ ተፈጥረዋልና ከፍጥረት ሁሉ በፊት በኵር ነው። ሁሉ በእርሱና ለእርሱ ተፈጥሮአል። ቆላ 1፥16
- ሁሉ በእርሱ ሆነ፥ ከሆነውም አንዳች ስንኳ ያለ እርሱ አልሆነም። ዮሐ 1፥3
- እግዚአብሔር በጥበብ ምድርን መሠረተ፥ በማስተዋልም ሰማያትን አጸና። ምሳ 3፥19

1.5 በሁሉ ስፍራ የሚገኝ ነው

- ከመንፈስህ ወዴት እሄዳለሁ? ከፊትህስ ወዴት እሸሻለሁ? መዝ 137፥7
- ሰው በስውር ቢሸሸግ፥ እኔ አላየውምን? ሰማይንና ምድርንስ የሞላሁ እኔ አይደለሁምን? ይላል እግዚአብሔር፦ ኤር 23፥24
- እንግዲህ እግዚአብሔር በላይ በሰማይ በታችም በምድር አምላክ እንደ ሆነ፥ ሌላም እንደሌለ ዛሬ እወቅ፥ በልብህም ያዝ። ዘዳ 4፥39
- አንዱም ለአንዱ ቅዱስ፥ ቅዱስ፥ ቅዱስ፥ የሠራዊት ጌታ እግዚአብሔር ምድር ሁሉ ከክብሩ ተሞልታለች እያለ ይጮኽ ነበር። ኢሳ 6፥3
- የእግዚአብሔር ዓይኖች በስፍራ ሁሉ ናቸው ክፉዎችንና ደጎችን ይመለከታሉ። ምሳ 15፥3
- የጥቂቱን ነገር ቀን የናቀ ማን ነው? እነዚህ ሰባቱ ደስ ብሎአቸው በዘሩባቤል እጅ ቱንቢውን ያያሉ እነዚህም በምድር ሁሉ የሚዘዋወሩ የእግዚአብሔር ዓይኖች ናቸው። ዘካ 4፥10

1.6 ሁሉን ቻይ ነው

- በውኑ ለእግዚአብሔር የሚሳነው ነገር አለን? ዘፍ 18፥14
- ሁሉን ታደርግ ዘንድ ቻይ እንደ ሆንህ፥ አሳብህም ይከለከል ዘንድ ከቶ እንደማይቻል አወቅሁ። ኢዮ 42፥2
- የከዋክብትንም ብዛት ይቈጥራል፥ ሁሉንም በየስማቸው ይጠራቸዋል። መዝ 147፥4
- በመጀመሪያ መጨረሻውን፥ ከጥንትም ያልተደረገውን እነግራለሁ ምክሬ ትጸናለች ፈቃዴንም ሁሉ እፈጽማለሁ እላለሁ። ኢሳ 46፥10
- አቤቱ ጌታ እግዚአብሔር ሆይ፥ እነሆ፥ አንተ ሰማይንና ምድርን በታላቅ ኃይልህና በተዘረጋች ክንድህ ፈጥረሃል፥ ከአንተም የሚያቅት ነገር የለም። ኤር 32፥17
- ኢየሱስም እነርሱን ተመልክቶ ይህ በሰው ዘንድ አይቻልም በእግዚአብሔር ዘንድ ግን ሁሉ ይቻላል አላቸው። ማቴ 19፥26
- ኢየሱስም ተመለከታቸውና ይህ በእግዚአብሔር ዘንድ እንጂ በሰው ዘንድ አይቻልም፤ በእግዚአብሔር ዘንድ ሁሉ ይቻላልና አለ። ማር 10፥27
- ለእግዚአብሔር የሚሳነው ነገር የለምና። ሉቃ 1፥37
- እንግዲህ ስለዚህ ነገር ምን እንላለን? እግዚአብሔር ከእኛ ጋር ከሆነ ማን ይቃወመናል? ሮሜ 8፥31
- ኃይልን በሚሰጠኝ በክርስቶስ ሁሉን እችላለሁ። ፊል 4፥13

1.7 የማይለወጥ ነው

- ሐሰትን ይናገር ዘንድ እግዚአብሔር ሰው አይደለም፥ ይጸጸትም ዘንድ የሰው ልጅ አይደለም። እርሱ ያለውን አያደርገውምን? የተናገረውንስ አይፈጽመውምን? ዘኍ 23፥19
- አላወቅህምን? አልሰማህምን? እግዚአብሔር የዘላለም አምላክ፥ የምድርም ዳርቻ ፈጣሪ ነው አይደክምም፥ አይታክትም፥ ማስተዋሉም አይመረመርም። ኢሳ 40፥28
- እኔ እግዚአብሔር አልለወጥም እናንተ የያዕቆብ ልጆች ሆይ፥ ስለዚህ የጠፋችሁ አይደላችሁም። ሚል 3፥6

- ባናምነው፥ እርሱ የታመነ ሆኖ ይኖራል፤ ራሱን ሊክድ አይችልምና። 2ጢሞ 2፥13
- ስለዚህም እግዚአብሔር፥ የተስፋውን ቃል ለሚወርሱ ፈቃዱ እንደ ማይለወጥ አብልጦ ሊያሳያቸው ስለ ፈቀደ፥ እግዚአብሔር ሊዋሽ በማይቻል በሁለት በማይለወጥ ነገር፥ በፊታችን ያለውን ተስፋ ለመያዝ ለሸሸን ለእኛ ብርቱ መጽናናት ይሆንልን ዘንድ፥ በመሓላ በመካከል ገባ፤ ዕብ 6፥17-18
- ኢየሱስ ክርስቶስ ትናንትና ዛሬ እስከ ለዘላለምም ህያው ነው። ዕብ 13፥8
- በጎ ስጦታ ሁሉ ፍጹምም በረከት ሁሉ ከላይ ናቸው፥ መለወጥም በእርሱ ዘንድ ከሌለ በመዞርም የተደረገ ጥላ በእርሱ ዘንድ ከሌለ ከብርሃናት አባት ይወርዳሉ። ያዕ 1፥17

1.8 አምላክ መፅናኛ ነው

- የችግረኛን ችግር አልናቀምና፥ ቸልም አላለምና ፊቱንም ከእኔ አልሰወረምና፥ ነገር ግን ወደ እርሱ በጮኽሁ ጊዜ ሰማኝ። መዝ 22፥24
- እግዚአብሔር ብርሃኔና መድኃኒቴ ነው የሚያስፈራኝ ማን ነው? እግዚአብሔር የሕይወቴ መታመኛዋ ነው የሚያስደነግጠኝ ማን ነው? ክፉዎች፥ አስጨናቂዎቼ ጠላቶቼም፥ ሥጋዬን ይበሉ ዘንድ በቀረቡ ጊዜ፥ እነርሱ ተሰናከሉና ወደቁ። መዝ 27፥1-2
- እግዚአብሔርን ተስፋ አድርግ በርታ፥ ልብህም ይጽና እግዚአብሔርን ተስፋ አድርግ። መዝ 27፥14
- የጻድቃን መድኃኒታቸው ከእግዚአብሔር ዘንድ ነው በመከራቸውም ጊዜ መጠጊያቸው እርሱ ነው። መዝ 37፥39
- በእኔ ተማምኖአልና አስጥለዋለሁ ስሜንም አውቆአልና እጋርደዋለሁ። መዝ 91፥14
- በመከራ መካከል እንኳ ብሄድ፥ አንተ ሕያው ታደርገኛለህ በጠላቶቼ ቍጣ ላይ እጆቼን ትዘረጋለህ፥ ቀኝህም ታድነኛለች። መዝ 138፥7
- ጌታ ለዘላለም አይጥልምና ቢያሳዝንም እንደ ምሕረቱ ብዛት ይራራልና የሰውን ልጆች ከልቡ አያስጨንቅም፥ አያሳዝንምም። ሰቆ ኤር 3፥ 31-33

- እግዚአብሔር መልካም ነው፥ በመከራ ቀንም መሸሸጊያ ነው በእርሱ የሚታመኑትንም ያውቃል። ናሆ 1፥7
- ብትወዱኝ ትእዛዜን ጠብቁ። እኔም አብን እለምናለሁ ለዘላለምም ከእናንተ ጋር እንዲኖር ሌላ አጽናኝ ይሰጣችኋል፤ ዮሐ 14፥15-16
- አብ በስሜ የሚልከው ግን መንፈስ ቅዱስ የሆነው አጽናኝ እርሱ ሁሉን ያስተምራችኋል እኔም የነገርኋችሁን ሁሉ ያሳስባችኋል። ዮሐ 14፥26
- እናንተ ደካሞች ሸክማችሁ የከበደ ሁሉ፥ ወደ እኔ ኑ፥ እኔም አሳርፋችኋለሁ። ማቴ 11፥28
- የክርስቶስ ሥቃይ በእኛ ላይ እንደ በዛ፥ እንዲሁ መጽናናታችን ደግሞ በክርስቶስ በኩል ይበዛልናልና። 2ቆሮ 1፥5

1.9 ዘላለማዊ ነው

- ተራሮች ሳይወለዱ፥ ምድርም ዓለምም ሳይሠሩ፥ ከዘላለም እስከ ዘላለም ድረስ አንተ ነህ። መዝ 90፥2
- ኢየሱስም፦ እውነት እውነት እላችኋለሁ፥ አብርሃም ሳይወለድ እኔ አለሁ አላቸው። ዮሐ 8፥58
- ያለውና የነበረው የሚመጣውም ሁሉንም የሚገዛ ጌታ አምላክ። “አልፋና ዖሜጋ እኔ ነኝ” ይላል። ራዕ 1፥8
- ለዘላለም የሚኖር ስሙም ቅዱስ የሆነ፥ ከፍ ያለው ልዑል እንዲህ ይላል። ኢሳ 57፥15
- መኖሪያህ የዘላለም አምላክ ነው፥ የዘላለምም ክንዶች ከአንተ በታች ናቸው፤ ጠላትህን ከፊትህ አውጥቶ። አጥፋው ይላል። ዘዳ 33፥27
- ብቻውን አምላክ ለሚሆን ለማይጠፋው ለማይታየውም ለዘመናት ንጉሥ ምስጋናና ክብር እስከ ዘላለም ድረስ ይሁን፤ አሜን። 1ጢሞ 1፥17

1.10 እስረኞችን ያስባል

እስር፣ እስረኞች እና እስር ቤት በአካል፣ በአውድና በአሰራር የሰው ልጆች የማኅበራዊ ሕይወት ሰላማዊ ኑሮ ለመኖርና ወንጀልን ለመግታት የፈጠሯቸው ስርዓቶች ናቸው። እስር ቤት ሰዎች በአካል ተገለውና ከፍቃዳቸው ተገተው የሚቆዩበት ስፍራ ሲሆን እስር ደግሞ ወንጀል የሰራ ሰው በሕግ ተወስኖበት ከቀድሞ የአኗኗር ስርዓት በተለየ መልኩ አካላዊ እንቅስቃሴው በተወሰነ ስፍራ መወሰን ነው። እስረኞች ማለት

ደግሞ ወንጀላቸው ነው ተብሎ በታሰበው ልክ ቅጣት ተወስኖባቸው በማረሚያ ቤት የሚቆዩ ሰዎች ናቸው።

በቀደመው ታሪክ እስር በራሱ እንደ ቅጣት አይታይም ነበር። ይልቁንም ወንጀለኞች ከባድ ወይም አካላዊ ቅጣት እስኪቀበሉ ድረስ የሚቆዩበት ስፍራን ያመለክታል። በሌላ ወገን "እኔ ጳውሎስ የክርስቶስ እስረኛው ነኝ።" ኤፌ 3÷11 የሚለው ጥቅስ የሚያሳየን ሰዎች ላመኑበትና ህሊናቸው ለፈቀደው ነገር በውዴታ የመንፈስ እስረኛ ሊሆኑ እንደሚችሉ ነው። ጳውሎስ ስለ አህዛብ እግዚአብሔር በሰጠው ፀጋ ራሱን እስረኛ ማድረጉን ማየት ይቻላል።

በመጽሐፍ ቅዱስ ላይ በተደጋጋሚ ስለ እስረኞችና እስር ቤት ተጠቅሶ እንመለከታለን። ይህ ሁኔታም እግዚአብሔር ለእስረኞች የተለየ ቦታ እንዳለው ያመላክታል። እስር የሰው ልጅ በዚህች ምድር ላይ ከሚቆይበት ስፍራ ሁሉ ስቃይ የበዛበት አካልን ብቻ ሳይሆን መንፈስንም የሚጎዳ ስፍራ ነው። እስረኞች የሚነፈጉት የመንቀሳቀስ መብታቸውን ብቻ አይደለም፤ ከቤተሰቦቻቸው ጋር የመቆራኘት ፍላጎታቸውን ጭምር እንጂ። በአብዛኛው ጊዜ እስረኞች በሕግ ከሰፈረው በተለየ ጨካኝ በሆኑ ጠባቂዎች ስር ከመውደቃቸውም ባሻገር ላልተገባ እንግልትና ስቃይ ይዳረጋሉ። ያደጉና በማደግ ላይ ያሉ ተብለው በገቢያቸው የሚለዩ ሀገሮች በሕግ አተገባበር ልምምዳቸውና በኑሮ ዘይቤዓቸው ቢለያዩም በእስረኛ አያያዝ ግን አንዱ ከሌላው እምብዛም ተሽሎ አይታይም። እስር ሰዎችን ከሞላ ጎደል ለደህንነታቸው ቅንጣት ታክል በማይጨነቁ፣ አላግባብ በሚያዙዋቸው እና ሲብስም ሰብዓዊነታቸውን በሚጥሱ ሰዎች ቁጥጥር ስር የሚጥልና ከልዑል አምላክ እርዳታ በቀር ለመሻገር የሚያዳግት አስፈሪ ስፍራ ነው። የልዑል እግዚአብሔር የፍቅርና የምህረት ባህርያት ለተጨቆኑ ሰዎች ስቃይ እንዲያዝን መንሰዔ ሆነውታል። በመሆኑም መጽሐፍ ቅዱስ ስለ እስረኞች በሀዘኔታ ይናገራል፤ ቃሉም እጅጉን ያፅናናል።

- ሰዎችህም እስከ ሰማይ ዳርቻ ድረስ ፈልሰው እንደ ሆነ አምላክህ እግዚአብሔር ከዚያ ይሰበስብሃል፥ ከዚያም ያመጣሃል። ዘዳ 30፥4
- እግዚአብሔር ብቸኞችን በቤት ያሳድራቸዋል፥ እስረኞችንም በኃይሉ ያወጣቸዋል፤ ዓመፀኞች ግን በምድረ በዳ ይኖራሉ። መዝ 68፥6
- እግዚአብሔር ችግረኞችን ሰምቶአልና፥ እስረኞቹንም አልናቀምና። መዝ 69፥33
- ከጨለማና ከሞት ጥላ አወጣቸው፥ እስራታቸውንም ሰበረ። መዝ 107፥14
- ለተበደሉት የሚፈርድ፥ ለተራቡ ምግብን የሚሰጥ ነው። እግዚአብሔር የታሰሩትን ይፈታል እግዚአብሔር የወደቁትን ያነሣል እግዚአብሔር

ዕውሮችን ጥበበኞች ያደርጋቸዋል እግዚአብሔር ጻድቃንን ይወድዳል። መዝ 146፥ 7-8

- እግዚአብሔር ግን እንዲህ ይላል። በኃያላን የተማረኩ ይወሰዳሉ፥ የጨካኞችም ብዝበዛ ያመልጣል ከአንቺ ጋር የሚጣሉትን እጣላቸዋለሁ፥ ልጆችሽንም አድናለሁ። ኢሳ 49፥25

2. ኢየሱስ ክርስቶስ

እግዚአብሔር አንድም ሶስትም ነው። የስላሴ ሚስጢር ሁልጊዜም አነጋጋሪ ቢሆንም አንድም ሶስትም ማንነት ያለውን አምላካችንን የሚገልፅ ነው። እግዚአብሔር አብ ከልጁ ከኢየሱስ ክርስቶስ ጋር አንድ ዓይነት አይደለም፤ ወልድ ክርስቶስም ከመንፈስ ቅዱስ ጋር አንድ ዓይነት አይደለም። ሶስት አምላኮች አይደሉም። ነገር ግን ሁሉም አንድ አምላክ ናቸው።የራሳቸው የሆነ ፈቃድና ስሜት አላቸው።

ኢየሱስ ክርስቶስ በስጋ የተገለጠልን አምላካችን ነው። ክርስቶስ ፍጹም አምላክ ፍጹምም ሰው ነው (ቆላ 2፡9)። ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ የዓለም አዳኝና የሰዎች ነፃ አውጪ ነው። በቤተልሔም የእንስሳት በረትውስጥ የተወለደው ይህ ጌታ በምድር ላይ በ30 ዓመቱ ትምህርቱን ማስተማር ሲጀምር ከእግዚአብሔር ጋር የነበረውን የርቀት ግንኙነት አቅርቦታል። በምድር ላይ ሳለ ባደረጋቸው ተአምራቶች ብዙዎች ተፈውሰዋል። የእግዚአብሔርን እርቅ የሚፈልጉ ብዙዎች ይቅርታን አግኝተዋል። በእርሱ በማመን ብቻ የሚገኘው የዘላለም ሕይወት መንገዱን አሳይቶናል።

ዓለም በፍቅር አለት ላይ ፀናች! በሰላምና በመግባባት ለመኖር ፍቅር የማይተካ ሚና አለው። በግለሰብና በሃገራት የሚታዩ ግጭቶች መነሾ ምክንያታቸውና ውጤታቸው አይመጣጠንም። እዚህ ግባ በማይባል ምክንያት የሚነሱ ግጭቶች ኪሳራቸው ጎልቶ ልባዊ ዕርቅ የማይታይበት ዋናው ምክንያት አለቱ በጥላቻና በእኔነት በመሸርሸሩ ወይም በመፈረካከሱ ምክንያት ነው።

ፍቅር ምንድን ነው? አመጣጡስ ከየት ነው? ለእነዚህ ጥያቄዎች መልስ ሊሆንልን የሚችለው በውስጣችን ያለ የመፈለግና የመፈለግ ውጤት ያመጣው ስሜት ነው። ይህ ስሜት ደግሞ ስንፈጠር እፍ በተባለብን የእግዚአብሔር እስትንፋስ አማካኝነት የመጣና ግንኙነታችን እንዳይበጠስ አስተሳስሮ የያዘው መንፈሳዊ ሰንሰለት ነው።

የሰው ልጅ ከተፈጠረ በኋላ በሰራው ኃጢአት ምክንያት ከአምላኩ ጋር በፍቅር ከሚኖርባት ገነት ተባሮ በምድር ተቅበዝባዥ ሆነ። አምላኩ እግዚአብሔር ግን የእጁ ድንቅ ስራ የሆነውና ምሳሌዬ ያለው ፍጥረት በዚህ ሁኔታ ከእርሱ መለየቱን አልወደደውም። ስለዚህም ከራሱ ጋር የሚታረቅበትን ሕግ በመስጠት እስከ አዲስ ኪዳን ጊዜ ድረስ በተለያዩ ሁኔታዎች ከሰው ጋር አሳልፏል። ለአንዴና ለመጨረሻ ጊዜ ደግሞ ከራሱ ጋር እንዲያስታርቀን አንድያ ልጁን እስኪሰጥ ድረስ ፍቅሩ አስገድዶታል። ጌታ

ኢየሱስ ክርስቶስ የአባቱን ትዕዛዝ ያለ ምንም ማንገራገር የተቀበለው ከራሱ ይልቅ የሰውን ልጆች የወደደበት ዘላለማዊ ፍቅሩ ግድ ቢለው ነው። እርሱ አምላክ ነው። ከአንደበቱ በወጡ ቃላት ሰማይን ያለ ምሰሶ ምድርንም ያለ መሰረት ያጸና፣ ከአቧራ ብናኝም ሰውን ያክል ግሩም ፍጥረት የሰራ፣ እንዲሁም የፈጠራቸውን ፍጥረታት ሁሉ እንደ ቅዳጅ ጨርቅ ጠቅልሎ ማሳለፍ የሚቻለው ጌታ ነው። ታዲያ እኔ ከሞትኩ ሰርዶ አይብቀል የሚል ፍልስፍናን ለምትከተል ዓለም ራስን ለሞት አሳልፎ መስጠት እንደምን ድንቅ ነው?! ለዚህ እስከ መቃብር ለዘለቀ ፍቅርስ የሚሰጠው ትርጉም ምን ይሆን?

ይህንንስ የዕውቀት ሁሉ ምንጭ የሆነው መጽሐፍ ቅዱስ ይንገረን።

- በእርሱ የሚያምን ሁሉ የዘላለም ሕይወት እንዲኖረው እንጂ እንዳይጠፋ እግዚአብሔር አንድያ ልጁን እስኪሰጥ ድረስ ዓለሙን እንዲሁ ወዶአልና። ዮሐ 3፥ 16
- እናንተ ስለ ወደዳችሁኝ ከእግዚአብሔርም ዘንድ እኔ እንደ ወጣሁ ስላመናችሁ አብ እርሱ ራሱ ይወዳችኋልና። ዮሐ 16፥ 27
- እኛም አንድ እንደ ሆንን አንድ ይሆኑ ዘንድ፤ እኔም በእነርሱ አንተም በእኔ ስትሆን፥ በአንድ ፍጹማን እንዲሆኑ፥ የሰጠኸኝን ክብር እኔ ሰጥቻቸዋለሁ፤ እንዲሁም ዓለም አንተ እንደ ላክኸኝ በወደድኸኝም መጠን እነርሱን እንደ ወደድሃቸው ያውቃል። ዮሐ 17፥ 22-23
- እኔንም የወደድህባት ፍቅር በእነርሱ እንድትሆን እኔም በእነርሱ፥ ስምህን አስታወቅኋቸው አስታውቃቸውማለሁ። ዮሐ 17፥ 26
- ነገር ግን እግዚአብሔር በምሕረቱ ባለ ጠጋ ስለ ሆነ፥ ከወደደን ከትልቅ ፍቅሩ የተነሣ በበደላችን ሙታን እንኳ በሆንን ጊዜ ከክርስቶስ ጋር ሕይወት ሰጠን፥ በጸጋ ድናችኋልና፥ በሚመጡ ዘመናትም በክርስቶስ ኢየሱስ ለእኛ ባለው ቸርነት ከሁሉ የሚበልጠውን የጸጋውን ባለ ጠግነት ያሳይ ዘንድ፥ ከእርሱ ጋር አስነሣን በክርስቶስ ኢየሱስም በሰማያዊ ስፍራ ከእርሱ ጋር አስቀመጠን። ኤፌ 2፥4-7
- በዚህ የእግዚአብሔር ፍቅር በእኛ ዘንድ ተገለጠ፥ በእርሱ በኩል በሕይወት እንኖር ዘንድ እግዚአብሔር አንድ ልጁን ወደ ዓለም ልኮታልና። ፍቅርም እንደዚህ ነው፤ እግዚአብሔር እርሱ ራሱ እንደ ወደደን ስለ ኃጢአታችንም ማስተስሪያ ይሆን ዘንድ ልጁን እንደ ላከ እንጂ እኛ እግዚአብሔርን እንደ ወደድነው አይደለም። 1ዮሐ 4፥ 9-10
- እኛም እግዚአብሔር ለእኛ ያለውን ፍቅር አውቀናል አምነንማል። እግዚአብሔር ፍቅር ነው፥ በፍቅርም የሚኖር በእግዚአብሔር ይኖራል እግዚአብሔርም በእርሱ ይኖራል። 1ዮሐ 4፥ 16

- እርሱ አስቀድሞ ወዶናልና እኛ እንወደዋለን። 1ዮሐ 4፥ 19
- ራሱ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስና የወደደን በጸጋም የዘላለምን መጽናናት በጎንም ተስፋ የሰጠን እግዚአብሔር አባታችን ልባችሁን ያጽናኑት በበጎም ሥራና በቃል ሁሉ ያጽኑአችሁ። 2ተሰ 2፥ 16-17

3. መንፈስ ቅዱስ

3.1 የመንፈስ ቅዱስ ማንነት

የመንፈስ ቅዱስ ጽንሰ-ሀሳብ በዓለም ላይ ባሉ ኃይማኖቶች ውስጥ ሁሉ የሚገኝ ነው። በመጽሐፍ ቅዱስ የሚያምኑ ኃይማኖቶች ሁሉም የመንፈስ ቅዱስ ሀሳብ ያላቸው ቢሆንም ሁሉም ኃይማኖቶች ግን ተመሳሳይ ግንዛቤና መረዳት የላቸውም። ለአብዛኞቹ የክርስትና ኃይማኖት ተከታዮች መንፈስ ቅዱስ ከስላሴ ማለትም አብ፣ ወልድ እና መንፈስ ቅዱስ አንዱ እንደሆነ ያምናሉ። ይንንን ጽንሰ ሀሳብ ሲያብራሩትም አንዱ አምላክ በሶስት መልኮች ተገለፀ ማለት ነው ይላሉ።

- .... የእግዚአብሔር መንግሥት ጽድቅና ሰላም በመንፈስ ቅዱስም የሆነ ደስታ ናት እንጂ መብልና መጠጥ አይደለችምና። ሮሜ 14፥17
- እኛ ግን ከእግዚአብሔር እንዲያው የተሰጠንን እናውቅ ዘንድ ከእግዚአብሔር የሆነውን መንፈስ እንጂ የዓለምን መንፈስ አልተቀበልንም። 1ቆሮ 2፥12

ስለ መንፈስ ቅዱስ ማንነት የተለያዩ ግንዛቤዎችና አመለካከቶች አሉ። ጥቂቶች መንፈስ ቅዱስን እንደ ረቂቅ ኃይል ይመለከቱታል። ሌሎች መንፈስ ቅዱስን እግዚአብሔር ለክርስቶስ ተከታዮች የገለጠው የራሱ ማንነት የሌለው ኃይል እንደ ሆነ ያስረዳሉ። ዕውቀት በሚመስል ሃሳብ የታወሩ ደግሞ ስድስተኛው የስሜት ህዋስ ነው ብለው ሰዋዊነት ሊያላብሱት ይሞክራሉ። መጽሐፍ ቅዱስ ስለ መንፈስ ቅዱስ ምንነት ምን ይላል? ከራሱ ቃል በተሻለ መንፈሱን ሊገልፅልን የሚችልስ ምን ምንጭ ይገኛል? መንፈስ ቅዱስ እግዚአብሔር እንደሆነ መጽሐፍ ቅዱስ ያውጃል። በተጨማሪም መንፈስ ቅዱስ መለኮታዊ አካል፣ አዕምሮ ያለው ማንነት፣ ስሜት እና ፈቃድ ያለው እንደሆነ ይነግረናል።

መንፈስ ቅዱስ ማነው? ምንድን ነው የሚሰራው? መንፈስ ቅዱስ፣ ከአብና ወልድ ጋር እኩል ስልጣን አለውን? የሰው ልጅን እንዲያድን የመንፈስ ቅዱስ ተግባር ምንድን ነው? በመጽሐፍ ቅዱስ በአዲስ ኪዳን ላይ ብቻ ከዘጠና በላይ ጥቅሶች ስለ መንፈስ ቅዱስ ይናገራሉ። ለእነዚህና ሌሎች ጥያቄዎች ምላሽ ይሆን ዘንድ ከእነዚህ የመጽሐፍ ቅዱስ ጥቅሶች መካከል የተወሰኑት እንደሚከተለው ቀርበዋል።

- ወደ ዘለፋዬ ተመለሱ እነሆ፥ መንፈሴን አፈስላችኋለሁ ቃሌን አስተምራችኋለሁ። ምሳ 1፥23
- .... ከእርሱ ጋር ያለው ቃል ኪዳኔ ይህ ነው ይላል እግዚአብሔር፥ በአንተ ላይ ያለው መንፈሴ በአፍህም ውስጥ ያደረግሁት ቃሌ ከዛሬ ጀምሮ እስከ ዘላለም ድረስ ከአፍህ ከዘርህም አፍ ከዘር ዘርህም አፍ አያልፍም፥ ይላል እግዚአብሔር፦... ኢሳ 59፥21
- አዲስም ልብ እሰጣችኋለሁ አዲስም መንፈስ በውስጣችሁ አኖራለሁ የድንጋዩንም ልብ ከሥጋችሁ አወጣለሁ የሥጋንም ልብ እሰጣችኋለሁ። መንፈሴንም በውስጣችሁ አኖራለሁ በትእዛዜም አስሄዳችኋለሁ፥ ፍርዴንም ትጠብቃላችሁ ታደርጉትማላችሁ። ሕዝ 36፥26-27
- እንኪያስ እናንተ ክፉዎች ስትሆኑ ለልጆቻችሁ መልካም ስጦታ መስጠት ካወቃችሁ፥ በሰማይ ያለው አባት ለሚለምኑት እንዴት አብልጦ መንፈስ ቅዱስን ይሰጣቸው? ሉቃ 11፥13
- እኔ ከምሰጠው ውኃ የሚጠጣ ሁሉ ግን ለዘላለም አይጠማም፥ እኔ የምሰጠው ውኃ በእርሱ ውስጥ ለዘላለም ሕይወት የሚፈልቅ የውኃ ምንጭ ይሆናል እንጂ አላት። ዮሐ 4፥14
- በእኔ የሚያምን መጽሐፍ እንዳለ፥ የሕይወት ውኃ ወንዝ ከሆዱ ይፈልቃል ብሎ ጮኸ። ይህን ግን በእርሱ የሚያምኑ ሊቀበሉት ስላላቸው ስለ መንፈስ ተናገረ፤ ኢየሱስ ገና ስላልከበረ መንፈስ ገና አልወረደም ነበርና። ዮሐ 7፥38-39
- እኔም አብን እለምናለሁ ለዘላለምም ከእናንተ ጋር እንዲኖር ሌላ አጽናኝ ይሰጣችኋል፤ እርሱም ዓለም የማያየውና የማያውቀው ስለ ሆነ ሊቀበለው የማይቻለው የእውነት መንፈስ ነው፤ ነገር ግን ከእናንተ ዘንድ ስለሚኖር በውሥጣችሁም ስለሚሆን እናንተ ታውቃላችሁ። ዮሐ 14፥16-17
- ከእናንተ ዘንድ ስኖር ይህን ነግሬአችኋለሁ፤ አብ በስሜ የሚልከው ግን መንፈስ ቅዱስ የሆነው አጽናኝ እርሱ ሁሉን ያስተምራችኋል እኔም የነገርኋችሁን ሁሉ ያሳስባችኋል። ዮሐ 14፥25-26
- እንዲሁም ደግሞ መንፈስ ድካማችንን ያግዛል፤ እንዴት እንድንጸልይ እንደሚገባን አናውቅምና፥ ነገር ግን መንፈስ ራሱ በማይነገር መቃተት ይማልድልናል፤ ልብንም የሚመረምረው የመንፈስ አሳብ ምን እንደ ሆነ ያውቃል፥ እንደ እግዚአብሔር ፈቃድ ስለ ቅዱሳን ይማልዳልና። ሮሜ 8፥26-27
- የጸጋም ስጦታ ልዩ ልዩ ነው መንፈስ ግን አንድ ነው፤ 1ቆሮ 12፥4

- ....የመንፈስን ተስፋ በእምነት እንድንቀበል፥ የአብርሃም በረከት ወደ አሕዛብ በኢየሱስ ክርስቶስ ይደርስላቸው ዘንድ። ገላ 3፥14
- እናንተስ ከእርሱ የተቀበላችሁት ቅባት በእናንተ ይኖራል፥ ማንም ሊያስተምራችሁ አያስፈልጋችሁም፤ ነገር ግን የእርሱ ቅባት ስለ ሁሉ እንደሚያስተምራችሁ፥ እውነተኛም እንደ ሆነ ውሸትም እንዳልሆነ፥ እናንተንም እንዳስተማራችሁ፥ በእርሱ ኑሩ። 1ዮሐ 2፥27

3.2 ለምን መጣ?

ኢየሱስ ክርስቶስ ወደ ዓለም የመጣበት ምክንያቶች ውስጥ ቀዳሚውን ስፍራ የሚይዘው እግዚአብሔር ለአዳም የገባውን ቃል ኪዳን ለማስፈፀም ነው። የእግዚአብሔር ፍላጎት የነበረው ከልጆቹ ጋር ዘላለም የመኖር ዕቅድ በሰው ልጅ ኃጢአት ምክንያት ተበላሸ። እግዚአብሔር ግን እንደምህረቱ ብዛትና እንደፍቅሩ ጥልቀት ዝም ብሎ ሊበትነን አልወደደም። ስለዚህም ለአዳም ዳግመኛ የሰው ዘርን ከእርሱ ጋር እንደሚያስታርቅ ቃል ገባለት። ኢየሱስ ክርስቶስም የአባቱን ፈቃድ ሊያደርግና የሰውን ልጅ ከገባበት ጨለማ ለማውጣት ወደ ምድር ክብሩን ጥሎ ሰው ሆኖ መጣ።

- ግን እርሱ የእውነት መንፈስ በመጣ ጊዜ ወደ እውነት ሁሉ ይመራችኋል፤ የሚሰማውን ሁሉ ይናገራል እንጂ ከራሱ አይነግርምና፤ የሚመጣውንም ይነግራችኋል። ዮሐ 16÷13
- ከእናንተ ዘንድ ስኖር ይህን ነግሬአችኋለሁ፤ አብ በስሜ የሚልከው ግን መንፈስ ቅዱስ የሆነው አጽናኝ እርሱ ሁሉን ያስተምራችኋል እኔም የነገርኋችሁን ሁሉ ያሳስባችኋል። ዮሐ 14፥25-26
- በክርስቶስ ኢየሱስ ያለው የሕይወት መንፈስ ሕግ ከኃጢአትና ከሞት ሕግ አርነት አውጥቶኛልና። ሮሜ 8÷2
- እንዲሁም ደግሞ መንፈስ ድካማችንን ያግዛል፤ እንዴት እንድንጸልይ እንደሚገባን አናውቅምና፥ ነገር ግን መንፈስ ራሱ በይነገር መቃተት ይማልድልናል፤ ልብንም የሚመረምረው የመንፈስ አሳብ ምን እንደ ሆነ ያውቃል፥ እንደ እግዚአብሔር ፈቃድ ስለ ቅዱሳን ይማልዳልና። ሮሜ 8፥26-27
- እናንተስ ከእርሱ የተቀበላችሁት ቅባት በእናንተ ይኖራል፥ ማንም ሊያስተምራችሁ አያስፈልጋችሁም፤ ነገር ግን የእርሱ ቅባት ስለ ሁሉ እንደሚያስተምራችሁ፥ እውነተኛም እንደ ሆነ ውሸትም እንዳልሆነ፥ እናንተንም እንዳስተማራችሁ፥ በእርሱ ኑሩ። 1ዮሐ 2፥27

3.3 በማን ውስጥ ይኖራል?

- የእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ እንደ ሆናችሁ የእግዚአብሔርም መንፈስ እንዲኖርባችሁ አታውቁምን? 1ቆሮ 3÷16
- ነገር ግን መንፈስ ቅዱስ በእናንተ ላይ በወረደ ጊዜ ኃይልን ትቀበላላችሁ፥ በኢየሩሳሌምም በይሁዳም ሁሉ በሰማርያም እስከ ምድር ዳርም ድረስ ምስክሮቼ ትሆናላችሁ አለ። ሐዋ 1÷8
- እኛ ግን ከእግዚአብሔር እንዲያው የተሰጠንን እናውቅ ዘንድ ከእግዚአብሔር የሆነውን መንፈስ እንጂ የዓለምን መንፈስ አልተቀበልንም። 1ቆሮ 2፥12
- አባ አባት ብለን የምንጮኽበትን የልጅነት መንፈስ ተቀበላችሁ እንጂ እንደገና ለፍርሃት የባርነትን መንፈስ አልተቀበላችሁምና። የእግዚአብሔር ልጆች መሆናችንንያ መንፈስ ራሱ ከመንፈሳችን ጋር ይመሰክራል። ሮሜ 8፥15-16
- እኔም አብን እለምናለሁ ለዘላለምም ከእናንተ ጋር እንዲኖር ሌላ አጽናኝ ይሰጣችኋል፤ እርሱም ዓለም የማያየውና የማያውቀው ስለ ሆነ ሊቀበለው የማይቻለው የእውነት መንፈስ ነው፤ ነገር ግን ከእናንተ ዘንድ ስለሚኖር በውሥጣችሁም ስለሚሆን እናንተ ታውቃላችሁ። ዮሐ 14፥16-17

ምዕራፍ ሁለት

2. የሰው ማንነት

2.1 በእግዚአብሔር አምሳል የተፈጠረ ነው

- እግዚአብሔርም አለ፦ ሰውን በመልካችን እንደ ምሳሌአችን እንፍጠር የባሕር ዓሦችንና የሰማይ ወፎችን፥ እንስሳትንና ምድርን ሁሉ፥ በምድር ላይ የሚንቀሳቀሱትንም ሁሉ ይግዙ። ዘፍ ፲፥26
- እግዚአብሔርም ሰውን በመልኩ ፈጠረ በእግዚአብሔር መልክ ፈጠረው ወንድና ሴት አድርጎ ፈጠራቸው። ዘፍ ፲፥27
- ሰሜንን፦ መልሰህ አምጣ፥ ደቡብንም አትከልክል ወንዶች ልጆቼን ከሩቅ ሴቶች ልጆቼንም ከምድር ዳርቻ፥ በስሜ የተጠራውን ለክብሬም የፈጠርሁትን፥ የሠራሁትንና ያደረግሁትን ሁሉ አምጣ እለዋለሁ። ኢሳ 43፥6-7

2.2 ኃጢያተኛ ነው፥-

ኃጢአት በሀሳብ ወይም በድርጊት መልኩ የሚፈጸም ሆኖ የእግዚአብሔርን ፈቃድ ወይም ሕግ መተላለፍ፣ በአምላክ ላይ ማመጽ፣ አለመታዘዝ፣ ከአምላክ መለየት፣ በድምሩ በአምላክና በሰው ልጅ መሀከል ያለውን ግንኙነት የሚያሻክር ነው።

ኃጢአት ለመጀመሪያ ጊዜ ወደ ምድር የመጣው ሰይጣን አዳምና ሄዋንን አሳስቶ የፈጣሪያቸውን ትዕዛዝ በመተላለፋቸው ነው። እግዚአብሔር ሰውን በአምሳሉ ሲፈጥረው ንፁህና እንከን አልባ አድርጎት ነው። ነገር ግን የሰው ልጅ አምላኩ አታድርግ ብሎ ያዘዘውን ትዕዛዝ በማፍረሱ ከአምላኩ ጋር የነበረው የቅርብ ግንኙነት ተቋረጠ።

አዳም በገነት ውስጥ ይበላቸው ዘንድ የተፈቀዱለት እጅግ ብዙ የገነት ፍሬዎች ቢኖሩም አትብላ የተባለው አንዲት የዛፍ ፍሬ ለመውደቁ ምክንያት ሆናዋለች። በዚህ ምክንያትም ሲፈጠር የለበሳት ጸጋውከላዩ ተገፋለች። በዚህም ምክንያት ሀፍረቱተገለጠችበት። ለመስማት የሚናፍቀው የአምላኩ ጥሪም ሊያስበረግገው ቻለ። በመሆኑም ከማይደበቀው አምላኩ ተደበቀ። ይህ በደልና የበደሉ ፍሬ ከራሱም አልፎ ለዘሩ የተረፈ ሆኗል።

በዓለማዊ ኑሮ ወንጀል የምንለውና በመንፈሳዊ ሕይወት ኃጢአት ተመሳሳይነት አላቸው። ነገር ግን ሁለቱ የተለያዩ ነገሮች ናቸው። ወንጀል ሁሉ ኃጢአት ቢሆንም ኃጢአት ሁሉ ግን ወንጀል አይደለም። ይህ የሆነበት ምክንያት በመንግስት ሕግና ስርዓት ምክንያት ነው። ለአብነት ያክል ውሸት መናገር ኃጢአት ሲሆን በዓለማዊ መስፈርት ግን

በሕግ ፊት እስካላስጠየቀ ይህን ያህል ወንጀል ተደርጎ አይቆጠርም። እንደውም አንዳንድ ሰዎች ሕግንም በመጣስ ሲዋሹና ስም ሲያጠፉ ይገኛሉ። በዚህም ምክንያት በወንጀል ይከሰሳሉ።

የኃጢአት ደሞዙ ሞት ነው። በመሆኑም የአዳም በደል ሁለት አይነት ሞቶችን ወደ ሰው ልጆች አምጥቷል። የመጀመሪያው ሞት መንፈሳዊሲሆን ሁለተኛው ደግሞ ስጋዊ ሞት ነው። ሰው በሕይወት እያለ እንኳን መንፈሳዊ ሞትን ሊሞት ይችላል። አዳም ይህንን ሞት የሞተው ገና ዕፀ በለሷን በበላበት ሰዓት ነው። ስጋዊ ሞቱም ከአፈር እንደተፈጠረ ሁሉ ወደ አፈርነት እንዲመለስ አስገድዶታል። በተለይም መንፈሳዊው ሞት ኃጢአት በሰዎች ላይ እንድትነግስ፣ ፍቅር እንድትቀጭጭና ኑሮም የተመሰቃቀለች እንድትሆን አድርጋለች።

- እግዚአብሔርም መልካሙን መዓዛ አሸተተ እግዚአብሔርም በልቡ አለ፦ ምድርን ዳግመኛ ስለ ሰው አልረግምም፥ የሰው ልብ አሳብ ከታናሽነቱ ጀምሮ ክፉ ነውና ደግሞም ከዚህ ቀድሞ እንዳደረግሁት ሕያዋንን ሁሉ እንደ ገና አልመታም። ዘፍ 8፥21
- የማይበድልም ሰው የለምና፤ 1ነገ 8፥46
- በምድር ላይ መልካምን የሚሠራ ኃጢአትንም የማያደርግ ጻድቅ አይገኝምና። መክ 7፥20
- ነገር ግን በኢየሱስ ክርስቶስ ከማመን የሆነው የተስፋ ቃል ለሚያምኑ ይሰጥ ዘንድ መጽሐፍ ከኃጢአት በታች ሁሉን ዘግቶታል። ገላ 3፥22
- ኃጢአት የለብንም ብንል ራሳችንን እናስታለን፥ እውነትም በእኛ ውስጥ የለም። ገላ 1፥8
- ሁሉ ኃጢአትን ሠርተዋልና የእግዚአብሔርም ክብር ጎድሎአቸዋል፤ ሮሜ 3፥23
- በስጋ ሳለን በሕግ የሚሆን የኃጢአት መሻት ለሞት ፍሬ ሊያፈራ በብልቶቻችን ይሠራ ነበርና፤ ሮሜ 7፥5

ምዕራፍ ሶስት

3. ሰው ከእግዚአብሔር ጋር እንዴት ይታረቅ?

እርቅ ማለት አንድ ሰው ከሌላ ሰው ጋር፣ ሰው ከራሱ ጋር ወይም ሰው ከፈጣሪው ጋር በሚኖረው ግንኙነት ውስጥ የሚፈጠረውን ቅያሜ ከልብ በዋውጣት አዲስና ቁርሾ አልባ ለሆነ ሰላማዊ ግንኙነት ራስን ማዘጋጀት ነው። በመሆኑም ትክክለኛ እርቅ ያለፈ በደልን ረስቶ በንጹህ ልቦና ይቀርባል እንጂ ዳግመኛ አያስበውም። እርቅ በሁለት መልኩ ሊደረግ ይችላል። አንደኛው የተጣሉ ሁለት ክፍሎች ያለማንም ጣልቃ ገብነት ራሳቸው በመነጋገርና ይቅር በመባባል ችግራቸውን የሚፈቱበት ሂደት ነው። ሁለተኛው መንገድ ደግሞ በሌሎች የተጣሉ አካላት መካከል ጣልቃ በመግባት እርቅ እንዲወርድ ማድረግ ነው። በተለይ በብሉይ ኪዳን እግዚአብሔር የመረጣቸው ሰዎች የእግዚአብሔር ቁጣ በሕዝቡ ላይ እንዳይደረስ ለምነዋል።

የክርስትና መርህ ሰባት ጊዜ በመውደቅ ውስጥ ሰባት ጊዜ መነሳት እንጂ ፍጹምነት አይደለም። ምክንያቱም የሰው ልጅ ፍጹም ይሆን ዘንድ አይቻለውምና ነው። በተለያየ ሁኔታና አጋጣሚ እግዚአብሔርን ሊያስቀይም የሚችል ነገር ሊፈጽም ይችላል። ነገር ግን የሰራውን ኃጢአት በንሰሀ አማካኝነት ማንጻት ይገባዋል እንጂ ኃጢአትን ይበልጥ መለማመድና ማዳበር አይገባውም።

ንሰሀ ማለት ይህንን በደል በድያለው እያሉ የኃጢአት ሪፖርት ማቅረብ አይደለም። እግዚአብሔር ልብና ኩላሊትን የሚመረምር ጌታ ነውና በድብቅ የሰራነውን በደል ሁሉ ያውቃል። ነገር ግን ንሰሀ ማለት በሰራነው ኃጢአት መጸጸት ነው። ስለዚህ ጸጸት የሌለበት ንሰሀ የለም።

የእግዚአብሔር ቃል ሊደረግልን የሚንፈልገውን ነገር ለሌሎችም ማድረግ እንዳለብን ይነግረናል። ስለዚህ ይቅርታን ፈልገን ከጌታ እግር ስር ከመንበርከካችን በፊት አስቀድመን ለበደሉን ሰዎች ይቅርታ ልናረግላቸው ይገባል። ከምንሰዋው ጠቦት ይልቅ አምላክን የሚያስደስተው ቂምና በደል ያላቆሸሸው ንጹ ልብ ነው። ብዙ ጊዜ እስከመደባደብና እስከ መገዳደል ያደረሱ ጉዳዮችን መለስ ብለን ብንመለከታቸው ይቅርታ በሚል አንድ ቃል ብቻ ሊፈቱ የሚችሉ ቀላል ጸቦች መሆናቸውን መረዳት እንችላለን። እርግጥ ነው ልምዱን ያላዳበሩ ሰዎች ይቅርታ ለመጠየቅ ይቸገራሉ። ሲለማመዱት ግን በእልከኛ ልብ ምክንያት የሚደርሰውን የመንፈስ ሸክም"ይቅርታ" በምትል አንዲት ቃል ምክንያት ሊያራግፉት እንደሚችሉ ይረዳሉ። የፈፀምነው በደል የቱንም ያህል ቢከብድም የደረሰብን በደልም እጅግ የከፋ ቢሆንም እንኳን ይቅር ልንባባል ይገባል። ክርስቶስ ለካዱት፣ ለሸጡት፣ ላሰቃዩት እና ለሰቀሉት ሁሉ ይቅርታን እንደ ለመነላቸው ሁሉ እኛም ከቀላል እስከ ከባድ በደል ያደረሱብንን ይቅር ልንል በደል ያደረስንባቸውንም ይቅርታ ልንጠይቅ እንደሚገባ ያስተምረናል።

መጽሐፍ ቅዱስ አጠገባችን ያሉትን ወንድምና እህቶቻችንን ሳንወድ ያላየነውን አምላካችንን እንወዳለን ብንል በልባችን እንደምንዋሽ ይነግረናል። ክርስቶስ ራሱ በአንደበቱ "እኔ እንደወደድኳቹ እርስ በእርሳችሁ ትዋደዱ ዘንድ ትእዛዜ ይቺ ናት" (ዮሐ 15፥12) በማለት የኛ መፋቀር በጌታ ዘንድ ጉልህ ቦታ እንደሚሰጠው ነግሮናል። ከአምላካችን ጋር በፍቅር ልንኖር የቻልነው ከነበደላችን ስለተሸከመን ብቻ ነው። በተመሳሳይ መልኩ በዓለም ላይ ስንኖር ከሰዎች ጋር በፍቅር ልንኖር የምንችለው ምንም በደል ስለማይበድሉን ሳይሆን በመሀከላችን መቻቻልና ይቅር መባባልስላሉ ብቻ ነው። በአጠቃላይ ማንም ከአምላኩ ጋር እርቅን መመስረት ቢፈልግ ልቦናው ቂም የያዘበትን ሰው ይቅር ሊል ይገባዋል።

- "ነገር ግን የሰራውን ኃጢአት ይናዘዛል፤ በካህኑም አማካኝነት የበደሉንም ዋጋ እንዲከፍል ይደረጋል። ካህኑም ስለ ኃጢአቱ ያስተሰርይለታል፤ ኃጢአቱም ይሰረይለታል" ይላል። (ዘሌ 4፥20፣26፣31፣35፣ 5፥5-6፣10፣13፣18፣ 14፥18-20፣31)

እኔ እንደ ወደድኋችሁ እርስ በርሳችሁ ተዋደዱ፤ የእኔ ትዕዛዝ ይህች ናት። እናንተስ ያዘዝኋችሁን ሁሉ ካደረጋችሁ ወዳጆቼ ናችሁ ይላል። (ዮሐ 15፥12-14) በመሆኑም የእርሱ ወዳጆች እንሆን ዘንድ መጀመሪያ እርስ በርሳችን መዋደድ ይኖርብናል፤ እርስ በርሳችንም ይቅር ልንባባል ይገባናል። በአጠቃላይ ትዕዛዙን ሳናከብር ስንቀር ኃጢአትን ሰርተናል፤ ትዕዛዙንም ስንፈፅም እርቅን እንፈጥራለን። ይህንንም ጠቅለል አድርገን ስናየው ከእርሱ ጋር እርቅ እንፈጥር ዘንድ ትዕዛዛቱን መፈፀም ይኖርብናል ማለት ነው።

ሌላው ከእግዚአብሔር ጋር እርቅን ስንፈጥር ክርስቶስ ወደ ምድር በመውረድ ለእኛ ሲል ተሰቃይቶ መሞቱንና ሞትን ድል አድርጎ መነሳቱን በማመን፣ አምነንም መላ ማንነታችንን በእጆቹ አሳልፈን በመስጠትና በጥምቀት የድሮ ማንነታችን ቀብረን፣ ስጋና ደሙን በመውሰድ ያደረገልንን ውለታ በማስታወስ እምነታችንን መግለፅ አለብን።

3.1 እግዚአብሔርን መፈለግ

እግዚአብሔር የሚፈለገው የትም አይደለም ምክንያቱም እርሱ የሩቅ አምላክ ሳይሆን የቅርብ ነውና። እናትና አባቶቻችን፣ ወንድም እህቶቻችን እንዲሁም የምንወዳቸው ጓደኞቻችን ከሚቀርቡን በላይ እርሱ ቅርባችን ነው። ታዲያ እግዚአብሔርን መፈለግ ስንል ምን ማለታችን ነው። የእግዚአብሔር አቀራረብ ከእኛ ፍላጎት ጋር በእጅጉ የተቆራኘ ነው። በበደልና በኃጢአት የተጨማለቅን ከሆንንና ከዚህ ኃጢአት ልንወጣ ፍቃደኛ ካልሆንን ይህ የርኩሰት ባህርይ አይስማማውምና እኛን ከማስገደድ ይልቅ እርሱ ይርቃል። ይህ የሚሆነው ሰው ነጻ ፈቃድ ስላለው ነው። እሳትና ውሀ ከፊታችን ተቀምጠውልናል ነገር ግን እጃችንን ወደፈቀድነው የመከተቱ ኃላፊነት የእኛ ነው። አንደኛው ውሳኔ አምላክን ወደ ሕይወታችን ይጋብዘዋል ሌላኛው ውሳኔ ደግሞ አምላክን እንዲርቀን ምክንያት ይሆናል። ስለዚህ አምላክን ፈልገን የምናገኘው

ከሌላ ሰፍራ ሳይሆን በልባችን ውስጥ ነው። ሁልጊዜ ከእኛ ጋር እንዲሆን ማድረግ የምንችለው ደግሞ እንደ ሀሳቡ በመጓዝ፣ስንበድል ደግሞ ይቅርታ እየጠየቅነው ነው። ከመጽሐፍ ቅዱስ እግዚአብሔርን ስለ መፈለግ የሚናገሩ ጥቅሶች እንደሚከተለው ቀርበዋል፦-

- ነገር ግን ከዚያ አምላካችሁን እግዚአብሔርን ትሻላችሁ በልብህም ሁሉ በነፍስህም ሁሉ የፈለግኸው እንደ ሆነ ታገኘዋለህ። ዘዳ 4፥29
- አንተም፥ ልጄ ሰሎሞን ሆይ፥ እግዚአብሔር ልብን ሁሉ ይመረምራልና፥ የነፍስንም አሳብ ሁሉ ያውቃልና፥ የአባትህን አምላክ እወቅ በፍጹም ልብና በነፍስህ ፈቃድም አምልከው ብትፈልገው ታገኘዋለህ ብትተወው ግን ለዘላለም ይጥልሃል። 1ዜና 28፥9
- .... ስሙኝ እናንተ ከእግዚአብሔር ጋር ስትሆኑ እርሱ ከእናንተ ጋር ነው ብትፈልጉትም ይገኝላችኋል ብትተዉት ግን ይተዋችኋል። 2ዜና 15፥2
- እኔ የሚወዱኝን እወዳለሁ፥ ተግተው የሚሹም ያገኙኛል፤ ምሳ 8፥17
- እግዚአብሔር በተስፋ ለሚጠብቁት ፥ ለምትሻውም ነፍስ መልካም ነው። ሰቆ 3፥25
- እግዚአብሔር በሚገኝበት ጊዜ ፈልጉት ቀርቦም ሳለ ጥሩት፤ ኢሳ 55፥6
- ንጉሡንም፦ የአምላካችን እጅ በሚሹት ሁሉ ላይ ለመልካም ነው ኃይሉና ቁጣው ግን እርሱን በሚተዉ ሁሉ ላይ ነው...። ዕዝ 8፥22
- እግዚአብሔርን ብትገሠግሥ፥ ሁሉንም የሚችለውን አምላክ ብትለምን፥ ንጹሕና ቅን ብትሆን፥ በእውነት አሁን ስለ አንተ ይነቃል፥ የጽድቅህንም መኖሪያ ያከናውንልሃል። ኢዮ 8፥5-6
- ስምህን የሚያውቁ ሁሉ በአንተ ይታመናሉ፥ አቤቱ፥ የሚሹህን አትተዋቸውምና። መዝ 9፥10
- እግዚአብሔር መጥቶ ጽድቅን እስኪያዘንብላችሁ ድረስ እርሱን የምትሹበት ዘመን ነውና ለእናንተ በጽድቅ ዝሩ፥ እንደ ምሕረቱም መጠን እጨዱ፥ ጥጋታችሁንም እረሱ። ሆሴ 10፥12
- እግዚአብሔርም ለእስራኤል ቤት እንዲህ ይላልና። እኔን ፈልጉ፥ በሕይወትም ትኖራላችሁ። አሞ 5፥4
- እናንተ ትሹኛላችሁ፥ በፍጹም ልባችሁም ከሻችሁኝ ታገኙኛላችሁ። ኤር 29፥13

- እግዚአብሔር በተስፋ ለሚጠብቁት ለምትሻውም ነፍስ መልካም ነው። ሰቆ ኤር 3፥5
- ያለ እምነትም ደስ ማሰኘት አይቻልም፤ ወደ እግዚአብሔር የሚደርስ እግዚአብሔር እንዳለ ለሚፈልጉትም ዋጋ እንዲሰጥ ያምን ዘንድ ያስፈልገዋልና። ዕብ 11፥6
- ምናልባትም እየመረመሩ ያገኙት እንደ ሆነ፥ እግዚአብሔርን ይፈልጉ ዘንድ በምድር ሁሉ ላይ እንዲኖሩ የሰውን ወገኖች ሁሉ ከአንድ ፈጠረ፥ የተወሰኑትንም ዘመኖችና ለሚኖሩበት ስፍራ ዳርቻ መደበላቸው። ቢሆንም ከእያንዳንዳችን የራቀ አይደለም። ሐዋ 17፥26-17

3.2 በክርስቶስ ማመን

የሰው ልጅ ፍላጎቱ በሰላምና በደስታ መኖር ነው። በምድር ላይ ያለው ቆይታ ካበቃ በኋላም ከአምላኩ ጋር ሆኖ በገነት መኖር ነው። ነገር ግን በኃጢያታችን ምክንያት የገነት በር ከተዘጋብን በኋላ መልሰን ለመግባት አንድና አንድ ምርጫ ብቻ ተሰጥቶናል። በክርስቶስ ማመን ኢየሱስ ክርስቶስ ለእኛ ኃጢአት ሲል ከሰማያት ወርዶ፣ ስጋን ለብሶ፣ ሞቶና ተነስቶ የጥልን ግድግዳ እንዳፈረሰ (የኃጢአት ስርየትን እንዳገኘን) ስናምንና መዳን የሚቻለው በርሱ ብቻ መሆኑን ስናውቅ ያ የምንፈልገው ሰላምና ደስታ ለእኛ ይሆናል።

- አምላካችሁን እግዚአብሔርን ተከተሉ፥ እርሱንም ፍሩ፥ ትእዛዙንም ጠብቁ፥ ቃሉንም ስሙ፥ እርሱንም አምልኩ፥ ከእርሱም ጋር ተጣበቁ። ዘዳ 13፥4
- የሚጐመጅ ሰው ክርክርን ያነሣሣል በእግዚአብሔር የሚታመን ግን ይጠግባል። ምሳ 28፥25
- ኢየሱስም፦ ቢቻልህ ትላለህ፤ ለሚያምን ሁሉ ይቻላል አለው። ማር 9፥23
- ለተቀበሉት ሁሉ ግን፥ በስሙ ለሚያምኑት ለእነርሱ የእግዚአብሔር ልጆች ይሆኑ ዘንድ ሥልጣንን ሰጣቸው፤ ዮሐ 1፥12
- በእርሱ የሚያምን ሁሉ የዘላለም ሕይወት እንዲኖረው እንጂ እንዳይጠፋ እግዚአብሔር አንድያ ልጁን እስኪሰጥ ድረስ ዓለሙን እንዲሁ ወዶአልና። ዮሐ 3፥16
- በእርሱ በሚያምን አይፈረድበትም፤ በማያምን ግን በአንዱ በእግዚአብሔር ልጅ ስም ስላላመነ አሁን ተፈርዶበታል። ዮሐ 3፥18

- በልጁ የሚያምን የዘላለም ሕይወት አለው፤ በልጁ የማያምን ግን የእግዚአብሔር ቍጣ በእርሱ ላይ ይኖራል እንጂ ሕይወትን አያይም። ዮሐ 3፥36
- ኢየሱስም እንዲህ አላቸው፦ የሕይወት እንጀራ እኔ ነኝ፤ ወደ እኔ የሚመጣ ከቶ አይራብም በእኔ የሚያምንም ሁልጊዜ ከቶ አይጠማም። ዮሐ 6፥35
- እውነት እውነት እላችኋለሁ በእኔ የሚያምን የዘላለም ሕይወት አለው። ዮሐ 6፥47
- በእኔ የሚያምን ሁሉ በጨለማ እንዳይኖር እኔ ብርሃን ሆኜ ወደ ዓለም መጥቻለሁ። ዮሐ 12፥46
- እውነት እውነት እላችኋለሁ፥ በእኔ የሚያምን እኔ የማደርገውን ሥራ እርሱ ደግሞ ያደርጋል፤ ከዚህም የሚበልጥ ያደርጋል፥ ዮሐ 14፥12
- ይህንም ብሎ እጆቹንም ጎኑንም አሳያቸው። ደቀ መዛሙርቱም ጌታን ባዩ ጊዜ ደስ አላቸው። ዮሐ 20፥29
- በእርሱ የሚያምን ሁሉ በስሙ የኃጢአቱን ስርየት እንዲቀበል ነቢያት ሁሉ ይመሰክሩለታል። ሐዋ 10፥43
- እርሱም፦ በጌታ በኢየሱስ ክርስቶስ እመን አንተና ቤተ ሰዎችኽ ትድናላችሁ አሉት። ሐዋ 16፥31
- ይህስ ስለ ምንድር ነው? በሥራ እንጂ በእምነት ጽድቅን ስላልተከተሉ ነው፤ እነሆ፥ በጽዮን የእንቅፋት ድንጋይና የማሰናከያ ዓለት አኖራለሁ በእርሱም የሚያምን አያፍርም ተብሎ እንደ ተጻፈ በእንቅፋት ድንጋይ ተሰናከሉ። ሮሜ 9፥32-33
- በመጽሐፍ፦ እነሆ፥ የተመረጠና የከበረን የማዕዘን ራስ ድንጋይ በጽዮን አኖራለሁ በእርሱም የሚያምን አያፍርም ተብሎ ተጽፎአልና። 1ጴጥ 2፥6

3.3 ንስሃ መግባት

ንስሃ በተለያዩ የዓለም ሀገራት ውስጥ በሚገኙ ኃይማኖቶች ውስጥ የሚገኝ ፅንሰ-ሀሳብ ነው። በቡድሂዝም ኃይማኖት ውስጥ ንስሃ ከዓለማዊ ፍላጎቶች ነጻ መሆን ማለት ነው። በአይሁዳዊያን አስተምህሮ ንስሃ ከግብጽ ባርነትና ከስደት ነጻ መውጣትን ይገልጻል። በክርስትና ኃይማኖት ንስሀ የደኅንነት አንድ አካል ሆኖ ክርስቲያኖች ከኃጢአት ነጻ መውጣቸውን ያሳያል።

ንስሃ አንድን ጥፋት ካደረጉ በኋላ በፀፀት ይቅርታን በመጠየቅ የነበረን ግንኙነት ማደስን ያመላክታል፤ እውነተኛ ንስሃ ያደረጉትን ጥፋት ሁለተኛ ላለመድገም ቃል መግባትን ያጠቃልላል፤ እግዚአብሔር ዳዊትን እንደ ልቤ ያለው ዳዊት ኃጢአት ሳይሰራ ቀርቶ ሳይሆን በእውነተኛ ፀፀት ንስሃ ከገባ በኋላ ወደ ኃጢአቱ ዳግመኛ ስለ ማይመለስ ነበር።

- …ከክፉ መንገዳችሁ ተመለሱ ለአባቶቻችሁም እንዳዘዝሁት፥ ባባሪያዎቼ በነቢያት የላክሁላችሁን ትእዛዜንና ሥርዓቴን ሕጌንም ሁሉ ጠብቁ፤… 2ነገ 17፥13
- በእጅህ በደል ቢኖር አርቀው፤ በድንኳንህም ኃጢአት አይኑር፤ አንተ ልብህን ቅን ብታደርግ፥ እጅህንም ወደ እርሱ ብትዘረጋ፥ በዚያን ጊዜ በእውነት ፊትህን ያለ ነውር ታነሣለህ ትበረታለህ፥ አትፈራምም። ኢዮ 11፥13-15
- እግዚአብሔር ልባቸው ለተሰበረ ቅርብ ነው፥ መንፈሳቸው የተሰበረውንም ያድናቸዋል። መዝ 34፥18
- ይቅርታ ከአንተ ዘንድ ነውና። መዝ 130፥4
- ኃጢአቱን የሚሰውር አይለማም የሚናዘዝባትና የሚተዋት ግን ምሕረትን ያገኛል። ምሳ 28፥13
- ክፉ ሰው መንገዱን በደለኛም አሳቡን ይተው ወደ እግዚአብሔርም ይመለስ እርሱም ይምረዋል፥ ይቅርታውም ብዙ ነውና ወደ አምላካችን ይመለስ። ኢሳ 55፥7
- ኃጢአተኛውም ካደረጋት ኃጢአት ሁሉ ቢመለስ ትእዛዜንም ሁሉ ቢጠብቅ ፍርድንና ቅን ነገርንም ቢያደርግ ፈጽሞ በሕይወት ይኖራል እንጂ አይሞትም። የበደለው በደል ሁሉ አይታሰብበትም በሠራው ጽድቅ በሕይወት ይኖራል። ሕዝ 19፥21-22
- ዘመኑ ተፈጸመ የእግዚአብሔርም መንግሥት ቀርባለች ንስሐ ግቡ በወንጌልም እመኑ እያለ ወደ ገሊላ መጣ። ማር 1፥ 15
- ወጥተውም ንስሐ እንዲገቡ ሰበኩ፥ ብዙ አጋንንትንም አወጡ፥ ብዙ ድውዮችንም ዘይት እየቀቡ ፈወሱአቸው። ማር 6፥12-13

3.4 ደህንነትን ማግኘት

በዓለማችን ደህንነት የሚለውን ቃል በብዙ መልኩ ጥቅም ላይ ውሏል። ይህም የሀገርን ወይም የግለሰብን ከማንኛውም ችግር ነጻ መሆንን ያመለክታል። በደህንነት ስም ብዙ ድርጅቶች ይቋቋማሉ። ከእነርሱም መካከል ብሔራዊ ደህንነት ሲኖር የቆመውም የሀገርን

ደህና መሆን ለማረጋገጥና የደረሱ ችግሮች ካሉም ፈጥኖ እልባት ለመስጠት ነው። በሌላ በኩል ደግሞ የጤናና የንብረት መድህን ይኖራሉ። እነዚህ ድርጅቶች የሚቋቋሙበት ዓላማም የሰዎች ጤናና ንብረት ደህንነት የተረጋገጠ እንዲሆን ነው። መንፈሳዊ ደህንነት ግን ከእነዚህ አይነት ደህንነቶች የተለየ ነው። ምክንያቱም እነዚህ ደህንነቶች የቆሙት ስለምታልፈው ስጋና ስለምታልፈው ዓለም በመሆኑ ነው። መንፈሳዊው ደህንነት ግን በሚያልፍ ሁኔታ ላይ ሳይሆን ዘላለማዊ ደህንነት ላይ መሰረት ያደረገ ነው። ይህ ደህንነት ምንም አጠራጣሪ ነገር የለውም። ምክንያቱም ዋስትናችን የሁሉ ነገር ምንጭ በሆነው በእግዚአብሔር ልጅ በኢየሱስ ክርስቶስ ላይ ነውና።

በዓለም ላይ ባሉ የተለያዩ የሃይማኖት አስተምህሮዎች መሰረት ደኅንነት የሚመጣበት መንገድ በብዙ መልኩ ሊታይ ይችላል። ከእነዚህም ውስጥ አንደኛው ደኅንነት በፈጣሪ መልካም ፈቃድና አዛኝነት የሚመጣ ተደርጎ የሚታመንበት ነው። ሁለተኛው ደግሞ ደኅንነት በራስ ጥረትና ኃላፊነት የሚመጣ ነው ተብሎ ይታመናል። ሁለቱንም አመለካከቶች በማጣመር ደኅንነት በፈጣሪ መልካም ፈቃድና በራስ ጥረትም ጭምር ይመጣል ብለው የሚያምኑም አሉ።

በክርስትና አስተምህሮ አንድ ሰው ደኅንነትን የሚያገኘው በክርስቶስ ሕይወት፣ ሞት እና ትንሳዔ ሲያምን እንዲሁም ይህ ሁሉ የተከናወነው ለእኛ ለሰዎች መሆኑን በመቀበል ነው። ነገር ግን የተለያዩ የክርስትና እምነት ተከታዮች ስለ ደህንነት ዝርዝር ሁኔታ የሚያስቀምጡት ሀሳብ እርስ በእርሱ የማይስማማና የተወሳሰበ ሆኖ እናገኘዋለን።

የደኅንነት ዓላማ በራሱ ከፍተኛ ክርክርን የሚያስነሳ ቢሆንም በጠቅላላው ግን እግዚአብሔር የደኅንነት እቅዱ የሰውን ልጅ ከመውደድ የመነጨ መሆኑን ቅዱሱ ቃል ያሳየናል። የሰው ልጅ የእግዚአብሔርን ሕግ ከተላለፈ ቀን ጀምሮ ኃጢያተኛ ነው። የኃጢአት ቅጣቱ ደግሞ ሞት ነው። ፈጣሪ ግን ኃጢአት ከሚያስከትለው ቅጣትና ስቃይ የሰው ዘርን በሙሉ ለማውጣት የራሱ ዕቅድ አለው።

መጽሐፍ ቅዱስ ስለመዳን /ደህንነት/ የተለያዩ ሀሳቦችን አካቷል። ከእነዚህ ሀሳቦች ውስጥ የተወሰኑት እንደሚከተለው ቀርበዋል።

ኢየሱስም መልሶ፡- እውነት እውነት እልሃለሁ፥ ሰው ዳግመኛ ካልተወለደ በቀር የእግዚአብሔርን መንግሥት ሊያይ አይችልም አለው። ኒቆዲሞስም ሰው ከሸመገለ በኋላ እንዴት ሊወለድ ይችላል? ሁለተኛ ወደ እናቱ ማኅፀን ገብቶ ይወለድ ዘንድ ይችላልን? አለው። ኢየሱስም መለሰ፥ እንዲህ ሲል፡- እውነት እውነት እልሃለሁ፥ ሰው ከውኃና ከመንፈስ ካልተወለደ በቀር ወደ እግዚአብሔር መንግሥት ሊገባ አይችልም። ከሥጋ የተወለደ ሥጋ ነው፥ ከመንፈስም የተወለደ መንፈስ ነው። ዮሐ 3፥3-6

- ነገር ግን ስጦታው እንደ በደሉ መጠን እንደዚህያው አይደለም፤ በአንድ ሰው በደል ብዙዎቹ ሞተዋልና፥ ነገር ግን የእግዚአብሔር ጸጋና

በአንድ ሰው በኢየሱስ ክርስቶስ ጸጋ የሆነው ስጦታ ከዚያ ይልቅ ለብዙዎች በዛ። ሮሜ 5፥15

- ስለዚህ ማንም በክርስቶስ ቢሆን አዲስ ፍጥረት ነው፤ አሮጌው ነገር አልፎአል፤ እነሆ፥ ሁሉም አዲስ ሆኖአል። 2ቆሮ 5፥7
- እኛ በእርሱ ሆነን የእግዚአብሔር ጽድቅ እንሆን ዘንድ ኃጢአት ያላወቀውን እርሱን ስለ እኛ ኃጢአት አደረገው። 2ቆሮ 5፥21
- በበደላችሁና በኃጢአታችሁ ሙታን ነበራችሁ፤...ኤፌ 2፥1
- እናንተም በበደላችሁና ሥጋችሁን ባለመገረዝ ሙታን በሆናችሁ ጊዜ፥ ከእርሱ ጋር ሕይወትን ሰጣችሁ። በደላችሁን ሁሉ ይቅር አላችሁ። ቆላ 2፥13
- ሰዎች ሁሉ ሊድኑና እውነቱን ወደ ማወቅ ሊደርሱ በሚወድ በእግዚአብሔር በመድኃኒታችን ፊት መልካምና ደስ የሚያሰኝ ይህ ነው። 1ጢሞ 2፥3-4
- ይህ ቃል የታመነ ሁሉም እንዲቀበሉት የተገባ ነው፤ ይህን ለማግኘት እንደክማለንና፥ ስለዚህም እንሰደባለን፤ ይህም ሰውን ሁሉ ይልቁንም የሚያምኑትን በሚያድን በሕያው አምላክ ተስፋ ስለምናደርግ ነው። 1ጢሞ 4፥9-10
- ነገር ግን የመድኃኒታችን የእግዚአብሔር ቸርነትና ሰውን መውደዱ በተገለጠ ጊዜ፥ እንደ ምሕረቱ መጠን ለአዲስ ልደት በሚሆነው መታጠብና በመንፈስ ቅዱስ በመታደስ አዳነን እንጂ፥ እኛ ስላደረግነው በጽድቅ ስለ ነበረው ሥራ አይደለም፤ ያን መንፈስም፥ በጸጋው ጸድቀን በዘላለም ሕይወት ተስፋ ወራሾች እንድንሆን፥ በመድኃኒታችን በኢየሱስ ክርስቶስ በእኛ ላይ አትርፎ አፈሰሰው። ቲቶ 3፥4-7
- ልጆቼ ሆይ፥ ኃጢአትን እንዳታደርጉ ይህን እጽፍላችኋለሁ። ማንም ኃጢአትን ቢያደርግ ከአብ ዘንድ ጠበቃ አለን እርሱም ጻድቅ የሆነ ኢየሱስ ክርስቶስ ነው። እርሱም የኃጢአታችን ማስተስሪያ ነው፥ ለኃጢአታችንም ብቻ አይደለም፥ ነገር ግን ለዓለሙ ሁሉ ኃጢአት እንጂ። 1ዮሐ 2፥1-2

ምዕራፍ አራት

4. ሰው ከእግዚአብሔር ጋር እንዴት ይገናኛል?

ብዙ ሰዎች ስለ እምነት ማሰብ ራስ ምታታቸው ነው። ስለዚህ ባገኙት አጋጣሚ ሁሉ ወደ ክርስቲያኖች ማኅበር የሚሄዱ ሰዎችን ይቃወማሉ። ምክንያታቸውን ሲጠየቁ ደግሞ እግዚአብሔር ስለመኖሩ እንኳን ጥጥር እንዳላቸው ይናገራሉ። በድፍረትም የማላገኘውን አምላክ አላመልክም ሲሉ ይሰማሉ። በአንድ ወቅት እስራኤላውያንም የማንገናኘውን አምላክ ማምለክ ሰለቸን በማለት አጉረምርመው ነበር። በዚህም ምክንያት ከአምላካቸው ጋር በቃል ኪዳኑ ታቦት በኩል ይገናኙ ዘንድ እግዚአብሔር ታቦትን እንደሰጣቸው እንመለከታለን።

በመጀመሪያ እግዚአብሔር አለ ወይ የሚለውን መልስ እንመልስ ከሱ ጋር ለመገናኘት የምንጥረውን ጥረት የተሳካ ያደርግልናል።

ፀሀይን ቀና ብለን እንመልከት። ከዚህ በላይ በጣም ርቃ ቢሆን ኖሮ ምድር በብርድ የምትመታ አይመስለንም? በጣም ቅርብ ሆና ቢሆን ኖሮስ ምን ሊከሰት ይችላል? ዓለማችን በቃጠሎ የምትጠፋ አትመስልም? ታዲያ ይህቺ ፍጡር እንደዚህ በትክክለኛው ቦታ የተቀመጠችው በአጋጣሚ ነውን?

ሳይንስ ምድር በፀሀይ ዙሪያ ትሽከረከራለች ይላል። ግን የምድር መሽከርከር እኛን ተሰምቶን ያውቃል? ለምን አልተሰማንም? የምድር መሽከርከር በሌላው ፍጥረታት ተጽዕኖ ለምን አልፈጠረም? ጡዘቷ እንደ እንዝርት የፈጠነ ቢሆን ኖሮስ? በላዩ ላይ ያለን ፍጥረታት አንዱ ካንዱ ጋር እየተጋጨን የምናልቅ አይመስልህም? ታዲያ የመሬት እሽክርክሪት እንደዚህ ስርዓት ያለው መሆኑ አጋጣሚ ነው ብለህ ታምናለህ?

ፀሀይ አልትራ ቫዮሌት የተባለ ጎጂ ጨረር እንደምትለቅ ታውቃለህ? ይህ ጎጂ ጨረር ምድር ላይ በኦዞን አማካኝነት ቀጥታ ወደመሬት እንዳይደርስ እንደሚደረግስ ሰምተሀል? ታዲያ ይህ ዝም ብሎ አጋጣሚ ይመስልሀል? ከመሰለህ ተሳስተሀል ፍጥረታትን የፈጠረ እንዲሁም ደህንነታቸውን የሚከታተል አካል ስላለ ነው። እርሱም አልፋ ኦሜጋ የሆነ አምላክ እግዚአብሔር ይባላል። ዋናው ጥያቄ ከዚህ አምላክ ጋር እንዴት እንገናኝ የሚለው ነው።

በአምላክና በሰዎች መካከል ላለ ግንኙነት መጀመሪያው እምነት ነው። የማያምን ሰው ከአምላኩ ጋር ይገናኝ ዘንድ አይቻለውም። በዘማዊነት ትታወቅ የነበረችው መቅደላዊት ማርያም ከጌታዋ ጋር ልትገናኝ የቻለችው በማመኗ ነው። ባታምን ኖሮ ወደ አምላኳ ባልቀረበች ነበር። ይህቺ ዘማዊት የነበረች ሴት ከሐዋርያት ሁሉ ቀድማ

ትንሳዔውን ለማየት መታደሏም ስላመነች ነው። እምነት ያላየነውን የምናይበት መነጽር ነው። በዚህ እምነት ውስጥ እግዚአብሔርከእኛ ጋር በብዙ መልኩ ይገናኛል።

አንደኛው አይነት ግንኙነት የአባት እና የልጅ አይነት ግንኙነት ነው። በልጆቹ መካከልም አንተ የበኲር አንተ ደግሞ የመጨረሻልጇ እያለ አይለያይም። ከሚያምኑበት መካከል ለአምላኩ የእንጀራ ልጅ የሆነ ማንም የለም። ሁላችንም ሕይወቱን አሳልፎ የሰጠን ውድ ልጆቹ ነን። በዚህ ግንኙነት ውስጥ እንደ መልካም አባት ችግራችንን ሊሰማ ለችግራችንም መፍትሄ ሊሰጥ ከእኛ ጋር ይሆናል። የሚያስፈልገንን ያውቃልና የፍላጎታችንን ሊፈጽምልን ከእኛ ጋር አብሮ ይሆናል። በተሳሳተ መንገድ በመጓዝ ወደ ጥፋት ስናመራ ደግሞ መልካም አባት ለሚወደው ልጁ እንደሚያደርገው ሊገስጸን ይገናኘናል።

ሁለተኛው አምላክ ከአማኞች ጋር የሚገናኝበት መንገድ ደግሞ እንደ ታላቅ ወንድም ነው። በሀገራችን"ወጥና ወንድም ማስፈራሪያ ነው" ይባላል። ይህ የተባለበት ምክንያት ታላቅ ወንድም ለታናሹ ጥቃት መላሽ ነው ተብሎ ስለሚታሰብ ነው። እግዚአብሔርም እንደ መልካም ወንድም ለሕይወታችን ምሳሌ ሊሆነን እንዲሁም መጠቃታችንን ሊበቀልልን ከእኛ ጋር ይሆናል።

አምላክ ከእኛ ጋር የሚሆንበት ሶስተኛው መንገድ ደግሞ እንደ መልካም ጓደኛ ነው። ብዙ ሰዎች ለቤተሰብ እንኳን የማያዋዩትን ሚስጥር ለቅርብ ጓደኞቻው ያዋያሉ። ስለዚህ ብዙ ችግሮች ሌላ ማንም ሰው ሳይሰማ በሁለት የሚዋደዱ ጓደኞች መካከል ይቀራሉ። ከአምላካችን ለእኛ መልካም ጓደኛ ነው ስንል ለሚያምኑበት ለዚያውም ጊዜ ጠብቆ የማይከዳ፣ አንድ ቀን ሚስጥሬን አውጥቶ ጉድ ያደርገኛል ተብሎም የማያሰጋ ታማኝ ጓደኛ ነው ማለታችን ነው። ስለዚህ በግንኙነታችን ውስጥ የሚያስጨንቀን ማንኛውም ጉዳይ ቢኖር ሳንፈራ ልናማክረው እንችላለን። እርሱም ለሕይወታችን ትክክለኛ የሆነውን ነገር ይነግረናል።

በመጨረሻም ከእግዚአብሔር ጋር እንዴት መገናኘት እንችላለን የሚለውን እንመልከት። ከእግዚአብሔር ጋር በጸሎት፣ በምስጋና፣ በፆም እና በስግደት ወቅት ሁሉ ዓለምን ትተን ወደ እርሱ የምንጠጋባቸው መንገዶች በመሆናቸው በዚህም አማካኝነት ከእግዚአብሔር ጋር እንገናኛለን።

4.1 በጸሎት

በጸሎት ሰዎች ከእግዚአብሔር ጋር ይገናኛሉ። ጸሎት[1] ሁለት ነገሮችን በውስጡ አቅፎ የያዘ ነው። እነዚህም ነገሮች መናገርና መስማት ናቸው። መናገር ብቻ የሆነ ጸሎት ምሉእ ነው ልንለው አንችልም። ሰዎች በምድር ላይ ይቸገራሉ፤ ይጨነቃሉ፤ ገንዘብ ያጣሉ፤ ይታመማሉ፤ ወዘተ። ስለዚህ በችግራቸው ጊዜ አጋር ይሆናቸው ዘንድ አምላካቸውን ይሹታል። የልባቸውንም አውጥተው ያዋዩታል። እግዚአብሔር ሀሳባችንን

ሁሉ በእርሱ ላይ እንድንጥል ይፈልጋል። ባሉብን ችግሮች ዙሪያ ከእርሱ ጋር ስንነጋገርና ስንወያይ ብዙ ነገሮች ቅልል ይሉናል። በጸሎት ውስጥ ሰዎች ሸክሞቻቸውን በአምላካቸው ላይ መጣልን ይላመዳሉ። ስለዚህ ሠላምን ይቀበላሉ።

እግዚአብሔርን መስማት መቻል ትልቅ ችሎታ ነው። ምክንያቱም ለጸሎታችን ምላሽ ከምናገኝባቸው መንገዶች አንዱ ነውና። ብዙ ጊዜ ሰዎች ይህንን ችሎታ ካለማዳበራቸው የተነሳ ጸሎትን የውስጥ ብሶትን ማራገፊያ መንገድ ብቻ አድርገው ይረዱታል። ነገር ግን ጸሎት መናገር ብቻ ሳይሆን መነጋገር ነው። ስለዚህ ከተናገርን በኋላ እግዚአብሔርም እንዲያናግረን መፍቀድ ይኖርብናል። ይህንን ማድረግ የምንችለው ደግሞ የጽሞና ጊዜ ሲኖረን ነው። በጸሎት ውስጥ ያለ ዝምታ ውስጥ እግዚአብሔር ለጆሮዋችን ሳይሆን ለልቦናችን ሲያወራ እንሰማዋለን። መደረግ ስላለባቸው ነገሮች እንዲሁም ሊደረጉ ስለማይገባቸው ነገሮች ይነግረናል። ያሉብንን ችግርና መከራዎችም እንዴት ድል አድርገን ማለፍ እንደምንችል ጥበቡን ይነግረናል። ይህ በጸሎት አማካኝነት ሰውና እግዚአብሔር እንዴት እንደሚገናኙ የሚያሳይ ነው። ታዲያ እንደዚህ በሁለቱም ጎኖች የተሳካ ጸሎት የመንፈስ ዝለት ላለባቸው ሰዎች ብርታትን፣ ተስፋ መቁረጥ ውስጥ ላሉ ሰዎች ተስፋን፣ በሰይጣን ፈተና ውስጥ ለወደቁ ሰዎች ዳግም መነሳትን፣ በጤና ማጣት ውስጥ ላሉ ሰዎች ጤናን የሚለግስ፣ ለነፍስም ሆነ ለስጋ መድህኒት የሆነ ነው። ዓለማዊ ጥናቶችም ሳይቀሩ የሚጸልዩ ሰዎች ከማይጸልዩ ሰዎች ይልቅ ውስጣቸው ሰላም መሆኑን እንዲሁም ካለባቸው በሽታ ፈጥነው እንደሚድኑ ያሳያሉ።

- ወደ እርሱም ትጸልያለህ፥ እርሱም ይሰማሃል ስእለትህንም ትሰጣለህ። ኢዮ 22፥27
- ሳታቋርጡ ጸልዩ፥ በሁሉ አመስግኑ…. 1ተስ 5፥17
- አቤቱ፥ በጽዮን ለአንተ ምስጋና ይገባል፥ ለአንተም ጸሎት ይቀርባል። ሥጋ ሁሉ ጸሎትን ወደምትሰማ ወደ አንተ ይመጣል። መዝ 65፥1-2
- ወደ ችግረኞች ጸሎት ተመለከተ፥ ልመናቸውንም አልናቀም። መዝ 102፥17
- …. ከእንግዲህ ወዲህ አታለቅስም በጩኸትም ድምፅ ይራራልሃል፥ በሰማህም ጊዜ ይመልስልሃል። ኢሳ 30፥19
- የዚያን ጊዜ ትጠራለህ እግዚአብሔርም ይሰማሃል ትጮኻለህ እርሱም፡- እነሆኝ ይላል። ኢሳ 58፥9

[1] **ጸሎት ጸለየ፥-** ለመነ፣ ጠየቀ፣ ማለደ ከሚለው የግዕዝ ስርወ ቃል የተወሰደ ነው። ጸሎት ማለት ከፈጣሪ ጋር መነጋገር፣ እርሱን ማመስገን መለመን፣ መጠየቅ፣ መማፀን ነው።

- እንዲህም ይሆናል ሳይጠሩ እመልስላቸዋለሁ፥ ገናም ሲናገሩ እሰማለሁ። ኢሳ 65፥24

- እናንተም ትጠሩኛላችሁ፥ ሄዳችሁም ወደ እኔ ትጸልያላችሁ፥ እኔም እሰማችኋለሁ። ኤር 29፥12

- አንተ ግን ስትጸልይ፥ ወደ እልፍኝህ ግባ መዝጊያህንም ዘግተህ በስውር ላለው አባትህ ጸልይ፤ በስውር የሚያይ አባትህም በግልጥ ይከፍልሃል። አሕዛብም በመናገራቸው ብዛት እንዲሰሙ ይመስላቸዋልና ስትጸልዩ እንደ እነርሱ በከንቱ አትድገሙ። ስለዚህ አትምሰሉአቸው፤ ሳትለምኑት አባታችሁ የሚያስፈልጋችሁን ያውቃልና። ማቴ 6፥6-8

- ለምኑ፥ ይሰጣችሁማል፤ ፈልጉ፥ ታገኙማላችሁ፤ መዝጊያን አንኳኩ፥ ይከፈትላችሁማል። የሚለምነው ሁሉ ይቀበላልና፥ የሚፈልገውም ያገኛል፥ መዝጊያንም ለሚያንኳኳ ይከፈትለታል። ወይስ ከእናንተ፥ ልጁ እንጀራ ቢለምነው፥ ድንጋይን የሚሰጠው ከእናንተ ማን ሰው ነው? ዓሣስ ቢለምነው እባብን ይሰጠዋልን? እንኪያስ እናንተ ክፉዎች ስትሆኑ ለልጆቻችሁ መልካም ስጦታ መስጠትን ካወቃችሁ፥ በሰማያት ያለው አባታችሁ ለሚለምኑት እንዴት አብልጦ መልካም ነገርን ይሰጣቸው? ማቴ 7፥7-11

- አምናችሁም በጸሎት የምትለምኑትን ሁሉ ትቀበላላችሁ አላቸው:: ማቴ 21፥22

- እውነት እውነት እላችኋለሁ፥ አብ በስሜ የምትለምኑትን ሁሉ ይሰጣችኋል። እስከ አሁን በስሜ ምንም አልለመናችሁም፤ ደስታችሁ ፍጹም እንዲሆን ለምኑ ትቀበሉማላችሁ። ዮሐ 16፥23-24

- …በተስፋ ደስ ይበላችሁ፤ በመከራ ታገሡ፤ በጸሎት ጽኑ፤ ሮሜ 12፥12

- በጸሎትና በልመናም ሁሉ ዘወትር በመንፈስ ጸልዩ፤… ኤፌ 6፥18

- ጌታ ቅርብ ነው። በነገር ሁሉ በጸሎትና በምልጃ ከምስጋና ጋር በእግዚአብሔር ዘንድ ልመናችሁን አስታውቁ እንጂ በአንዳች አትጨነቁ። ፊል 4፥6

- ከማመስገን ጋር በጸሎት እየነቃችሁ ለእርሱ ትጉ። ቆላ 4፥2

- በእርሱ ዘንድ ያለን ድፍረት ይህ ነው፤ እንደ ፈቃዱ አንዳች ብንለምን ይሰማናል። የምንለምነውንም ሁሉ እንዲሰማልን ብናውቅ ከእርሱ የለመነውን ልመና እንደተቀበልን እናውቃለን። 1ዮሐ 5፥14-15

- የእምነትም ጸሎት ድውዩን ያድናል ጌታም ያስነሣዋል፤ኃጢአትንም ሠርቶ እንደሆነ ይሰረይለታል። እርስ በርሳችሁ በኃጢአታችሁ

ተናዘዙ። ትፈወሱም ዘንድ እያንዳንዱ ስለሌላው ይጸልይ፤ የጻድቅ ሰው ጸሎት በሥራዋ እጅግ ኃይል ታደርጋለች። ያዕ 5፥15-16

4.2 ቃሉን በማንበብ

4.3 የእግዚአብሔርን ቃል የማንበብ ጠቀሜታ

- *“ሰው የሚኖረው እግዚአብሔር በሚናገረው ቃል ሁሉ እንጂ በእንጀራ ብቻ አይደለም” ማቴ 4፥4*

የእግዚአብሔር ቃል ከእግዚአብሔር ጋር ግንኙነት ከምንፈጥርባቸው መንገዶች አንዱ ነው። ነገር ግን በርካቶች የእግዚአብሔርን ቃል የሚያነቡት ከሞት በኋላ ለሚኖረው ሕይወት በመጨነቅ ሲሆን ገሚሶቹ ደግሞ በምድር ላይ ለሚሰሩት ኃጢአት ፈውስን በመሻት ነው። በሌላ በኩል ደግሞ ሰው የሚኖረው እግዚአብሔር በሚናገረው ቃል እንጂ በእንጀራ አልያም በዳቦ ብቻ አለመሆኑን በማመን ነው። ይህም ሆኖ ታዲያ በዕለት-ተእለት ውሏችን ውስጥ የእግዚአብሔርን ቃል አንብበን ወደ መኝታችን የምንሔድ ስንቶቻችን ነን? ከመኝታችንስ ተነስተን ባነበብነው ቃል የምንኖር ስንቶቻችን ነን? ይህ ጥያቄ ሁሉም የእግዚአበሔር ቃል ተከታይ የሆነ ራሱን ጠይቆ የሚመልሰው ይሆናል።

በሌላ መንገድ ደግሞ የእግዚአብሔርን ቃል ማንበብ የሚሰጠውን ጥቅም ካለመረዳትና እምብዛም ትኩረት ካለመስጠት በመነጨ በሕይወት ዘመናቸው ቃሉን ከቤተክርስትያን ስብከት (ትምህርት) በዘለለ የማያውቁት ጥቂት የማይባሉ ናቸው። በዓለም ዙርያ ከሚገኙ አማኞች አንብቦ የጌታውን ሃሳብ ከሚረዳው ይልቅ ሲቸግረዉ የሚጠይቀው በእጅጉ ይልቃል። ምላሽ የሚያስገኝ ጥያቄ ለመጠየቅ የተጠያቂውን ሃሳብ መረዳት በዕጅጉ ጠቃሚ መሆኑ ሊዘነጋ አይገባም።

ነገ ለምንኖረው ሕይወት የተስፋ ዋስትና የሚሰጠን የእግዚአብሔር ቃል መሆኑና የእግዚአብሔርን መንገድ እንድንከተል የሚረዳን ቃሉ መሆኑን በምንም መልኩ መዘንጋት የለብንም። ለዚህም ደግሞ በቅዱስ መጽሐፍ ላይ የተፃፈውን የእግዚአብሔርን ቃል በማንበብ ስለፈጠረን አምላክ መረዳት የግድ ይለናል። ይህ መሰረታዊ የሕይወት ዕውቀት በልጅነታችን አብነት ትምህርት ቤት አልያም መዋእለ ህፃናት ውስጥ ሆነን ሀ...ሁ... እያልን ፊደል መቁጠር ካልጀመርን፣ ...ፐ የምትለዋ ፊደል ላይ መድረስና ቃላትን ገጣጥሞ ማንበብን እንዲሁም መፃፍ እንደማንችለው ሁሉ ከጌታ ጋር ያለን ግንኑነት የሚጠናከረውና የመንፈሳዊ ሕይወታችንን በሀሴት መሙላት የሚችለው ቃሉን አንብበን መረዳትና መተግበር ስንችል ብቻ ነው።

4.4 መጽሐፍ ቅዱስን ለምን እናነባለን?

የእግዚአብሔርን ቃል ማንበብ የሚሰጠው ጠቀሜታ እጅግ የበዛ ቢሆንም ጥቂቶቹ የሚከተሉት ናቸው። የእግዚአብሔር ቃል በዘመናችን ለሚኖረን ሕይወት፣ ዓለም ከምትሰጠን ደስታ በላቀ መልኩ የመንፈስ እርካታንና ደስታን ይሰጠናል፤ ያስጨነቀን ጉዳይ ሰማይን ከምድሩ ሲያደባልቅብን የእግዚአብሔር ቃል ግን ሕይወታችንን በተስፋ ይሞላታል፤ ለጀመርነው ሕይወት መስታወት በመሆን የብርሃን ሕይወት እንድንመራም ያግዘናል፤ መልካምና መጥፎ መንገድን ይለይልናል፤ የቅድስና ሕይወት እንዲኖረን ያግዘናል፤ በዙሪያችን ካሉ ጠላቶች በላቀ መልኩ ብልጠትና ማስተዋልን ይሰጠናል፤ ማወቅ ለሚያስፈልገን ነገር ብቻ የዓይን ብርሃን በመሆን ያግዘናል፤ የነፃነት ሕይወትን ይሰጠናል፤ በፀፀት የሚያልፍ ጊዜ እንዳይኖረን ይረዳናል፤ ጥቂቶች ብቻ ሊያልፉበት የሚችለውን ጠባቧን የእግዚአብሔርን መንገድ እንድናልፍበትና የዘላለም ሕይወትን እንዲሰጠን ይረዳናል፤ ጫንቃችን ላይ የተጣለውን ሸክም ያራግፍልናል፤ ለበሽታችን ፈውስ፣ለፀሎታችን ምላሽ ለማግኘት ዋስትና ነው፤ አዲስ ውልደትን ይሰጠናል፤ የእግዚአብሔር ቃል ከወርቅና ከብር የላቀም ነው፤ መዶሻ ድንጋይን ለመጥረብ እንደሚረዳን ሁሉ የእግዚአብሔር ቃልም ከፊታችን የሚጋረጠውን የመከራና የኃጢአት አለትን ከፍለን እንድናልፍ ያግዘናል። ከዘላለማዊ ሞትና ፍርድ ያስመልጠናል። ይህንን ጣፋጭና አስደሳች ቃል ካላነበብን የሉቃስ ወንጌል ላይ የሰፈረውን፣"በጠባቧ በር ለመግባት ተጣጣሩ፤ በዚህችም በር ለመግባት የሚፈልጉ ብዙዎች ናቸው፤ ነገር ግን መግባት አትችሉም እላቸዋለሁ። የቤቱ ጌታ ተነስቶ በሩን ይዘጋዋል። እናንተም በደጅ ቆማችሁ በሩን በማንኳኳት 'ጌታ ሆይ እባክህ ክፈትልን!' ማለት ትጀምራላችሁ፤ እርሱም 'ከየት እንደመጣችሁ አላውቅም!' ሲል ይመልስላችኋል። በዚያን ጊዜ እናንተ 'ከአንተ ጋር አብረን በልተናል እኮ !' ትሉታላችሁ። እርሱም እንደገና 'ከየት እንደመጣችሁ አላውቅም እናንተ አመፀኞች ሁሉ ከእኔ እራቁ!' ይላችኋል። አብርሃምን፣ ይስሀቅን፣ ያዕቆብን፣ ነብያትንም ሁሉ በእግዚአብሔር መንግስት ታይዋችኋላችሁ። እናንተ ግን በውጪ ተጥላችሁ ስትቀሩ ለቅሶና ጥርስ ማፏጨት ይሆንባችኋል። ብዙ ሰዎች ከምስራቅና ከምዕራብ ከሰሜንና ከደቡብ ይመጣሉ። በእግዚአብሔር መንግስትም በማዕድ ይቀመጣሉ። ስለዚህ ኋለኞች ፊተኞች ይሆናሉ። ፊተኞችም ኋለኞች ይሆናሉ።" ለሚለው ቃል ሰለባ እንሆናለን ማለት ነው። (ሉቃ 13፥25-30)።

በርካታ ሰዎች "ያነበብኩት ቃል አልረዳውም" የሚለውን በማሰብ "ማንበቡን መቀጠል አለብን ወይስ የለብንም" የሚለው አጣብቂኝ ውስጥ ይገባሉ። ጠዋት ያነበብነውን ከሰዓት ልንረሳው እንችላለን። ይህንንም በማንሳት እየረሳነው እንኳን ማንበብ ይኖርብናል? የሚለውን የሚጠይቁም በርካቶች ናቸው። መልሱ አዎን! በሚገባ አዎ ! ነው። ምክንያቱም አንድ ቀን ያነበብነውን ቃል መረዳትና በቃሉ መኖርን እንጀምራለንና።

የእግዚአብሔርን ቃል ማንበብ ከበርካታ ደስታዎች የላቀ ደስታን መፍጠር ስለሚችል የቀን ልማዳችን ሊሆን ይገባል።

ምዕራፍ አምስት

5. ሰው በክርስቶስ ካመነ በኋላ በሕይወቱ የሚሆኑ ነገሮች

5.1 የኃጢአት ስርየት ያገኛል

ኃጢአት ሰውን ከአምላኩ ከእግዚአብሔር ያለያየው ብቸኛ ምክንያት ነው። እጅግ ቀላል የሚመስል ነገር ግን ያለመታዘዝን ሕግ በመጣስ የመጣ ኃጢአት ውሸትን ሲወልድ፣እርሱም ግድያን ሲወልድ፣እንዲህ እንዲህ እያለ ለጆሮ እንኳ የሚያፀይፍ የኃጢአት አይነቶችን አፍርቷል። ነገር ግን የሰው ልጅ ኃጢአት ምንም ያህል የከበደ ቢሆንም በእግዚአብሔር ባመነ ጊዜ ግን እነዚህ ሁሉ ኃጢአቶቹ ይሰረዩለታል። በፊት በነበሩ በደሎቹ ሳይሆን በአዲሱ ማንነቱ ይታሰባል። መቅደላዊት ማርያም አምላኳን ጌታን ከመቀበሏ በፊት በዘማዊነት የምትታወቅ የነበረች ስትሆን አምና ወደ ጌታ በቀረበች ጊዜ ግን ብዙው ኃጢአቷ ከላይዋ ላይ ወድቆላታል። ሕይወቱን በሙሉ በውንብድና ስራ ሲተዳደር የነበረው ከጌታ በስተቀኝ የተሰቀለው ሰው ሕይወቱ ልታልፍ በመጨረሻዋ ሰዓት አምላኩን በመቀበሉና ምስክርነቱንም ስለገለጸ "ዛሬ ከኔ ጋር በገነት ትኖራለህ" ተብሏል። እምነት በክርስቲያኖች ውስጥ የኃጢአት ማስተሰረያ ብቻ ሳይሆን ተራራውን ሜዳ የምናረግበት ድማሚት፣በውሃ ላይ የምንረማመድበት ጀልባ፣ በደመና ላይ የምንጓዝበት መንኮራኩር፣ እባብና ጊንጡን የምንረግጥበት ጫማ፣ ማየት የተሳናቸውን ዓይነ-ስውራንንም የምናበራበት፣ ሽባዎችን የሚንተረተርበት፣ ሙታንን የምናስነሳበት እና ሌሎች ድንቅ ድንቅ ተአምራትን የምናደርግበት ጥበብ ነው።

እግዚአብሔርም ሰውን የፈጠረበት ዓላማ እንዲስተካከል አንድያ ልጁን ለሞት አሳልፎ በመስጠት ከእርሱ ጋር ለያይቶን የነበረውን የጥል ግድግዳ ለአንዴና ለመጨረሻ ጊዜ አፈረሰው። ይህም በእርሱ በማመን የሚገኝ የኃጢያታችን ስርየት እንዲፈፀም ነው።

- እርሱ ግን ስለመተላለፋችን ቈሰለ፥ስለበደላችንም ደቀቀ የደኅንነታችንም ተግሣጽ በእርሱ ላይ ነበረ፥ በእርሱም ቍስል እኛ ተፈወስን። እኛ ሁላችን እንደበጎች ተቅበዝብዘን ጠፋን ከእኛ እያንዳንዱ ወደገዛ መንገዱ አዘነበ ለእግዚአብሔርም የሁላችንን በደል በእርሱ ላይ አኖረ። ኢሳ 53፥ 5-6
- ልጅም ትወልዳለች፤ እርሱ ሕዝቡን ከኃጢአታቸው ያድናቸዋልና ስሙን ኢየሱስ ትለዋለህ። ማቴ 1፥ 21
- በነገው ዮሐንስ ኢየሱስን ወደ እርሱ ሲመጣ አይቶ እንዲህ አለ፦እነሆየ ዓለምን ኃጢአት የሚያስወግድ የእግዚአብሔር በግ። ዮሐ 1፥29
- እንግዲህ ወንድሞች ሆይ፥ በእርሱ በኩል የኃጢአት ስር የት እንዲነገርላችሁ፥በሙሴም ሕግ ትጸድቁበት ዘንድ ከማይቻላችሁ ሁሉ

ያመነ ሁሉ በእርሱ እንዲጸድቅ በእናንተ ዘንድ የታወቀ ይሁን። ሐዋ 13፥38-39

- ክፉ ከሆነ ከአሁኑ ዓለም ያድነን ዘንድ እንደ አምላካችንና እንደ አባታችን ፈቃድ ስለኃጢአታችን ራሱን ሰጠ። ገላ 1፥4
- እያንዳንዱ ሰው ባልንጀራውን እያንዳንዱም ወንድሙን እግዚአብሔርን ዕወቅ ብሎ አያስተምርም ከታናሹ ጀምሮ እስከ ታላቁ ድረስ ሁሉ ያውቁልኛልና ይላል፥ እግዚአብሔር በደላቸውን እምራቸዋለሁና፥ ኃጢአታቸውንም ከእንግዲ ወዲህ አላስብምና፤ ኤር 31፥34
- ጴጥሮስም ንስሐ ግቡ ኃጢአታችሁም ይሰረይ ዘንድ እያንዳንዳችሁ በኢየሱስ ክርስቶስ ስም ተጠመቁ፤ ሐዋ 2፥38
- በውድ ልጁም፥ እንደጸጋው ባለጠግነት መጠን፥ በደሙ የተደረገ ቤዛነታችንን አገኘን እርሱም የበደላችን ስርየት። ጸጋውንም በጥበብና በአዕምሮ ሁሉ አበዛልን። ኤፌ 1፥7-8
- እንዲሁ ክርስቶስ ደግሞ፥ የብዙዎችን ኃጢአት ሊሸከም አንድ ጊዜ ከተሰዋ በኋላ፥ያድናቸው ዘንድ ለሚጠባበቁት ሁለተኛ ጊዜ ያለ ኃጢአት ይታይላቸዋል። ዕብ 9፥28
- ኃጢአተኞችን ሊያድን ክርስቶስ ኢየሱስ ወደ ዓለም መጣ የሚለው ቃል የታመነና ሁሉ እንዲቀበሉት የተገባ ነው፤ ከኃጢአተኞችም ዋና እኔ ነኝ፤ 1ጢሞ 1፥15
- አንድ ጊዜ በማቅረብ የሚቀደሱትን የዘላለም ፍጹማን አድርጎአቸዋልና። ዕብ 10፥14
- ልጆቼ ሆይ፥ ኃጢአትን እንዳታደርጉ ይህን እጽፍላችኋለሁ። ማንም ኃጢአትን ቢያደርግ ከአብ ዘንድ ጠበቃ አለን እርሱም ጻድቅ የሆነ ኢየሱስ ክርስቶስ ነው። እርሱም የኃጢአታችን ማስተስሪያ ነው፥ ለኃጢአታችንም ብቻ አይደለም፥ ነገር ግን ለዓለሙ ሁሉ ኃጢአት እንጂ። 1ዮሐ 2፥1-2
- እርሱም ኃጢአትን ሊያስወግድ እንደተገለጠ ታውቃላችሁ፥ በእርሱም ኃጢአት የለም። 1ዮሐ 3፥5

5.2 ይፀድቃል

የጽድቅ ዋነኛ ግብ አምላካችንን እግዚአብሔርን ደስ በማሰኘት የዘላለማዊ መኖሪያችንን ከእርሱ ጋር ማድረግ ነው። በአዳምና ሔዋን ምክንያት ወደኛ የተላለፈው ኃጢአት በክርስቶስ ኢየሱስ በማመን ብቻ ይሰረይልናል። የሰው ልብ ክፉ ከመሆኑ የተነሳ ሁልጊዜ ንፁህ ሆኖ ለመኖር ያስቸግራል። ለዚህም ነው "ጻድቅ የለም፤ አንድስ እንኳ" (ሮሜ 3፥11) ተብሎ የተፃፈው።

ጽድቅ በአሁኑ ጊዜ አከራካሪ ነጥብ ሆኖ ሳለ ከመጽሐፍ ቅዱስ አንፃር ማንኛውም እግዚአብሔርን በእውነተኛ ልብ የሚፈልግና ለትዕዛዛቱ ተገዢ የሆነ ሰው በጻድቅ ሲመሰል እንያለን። ጽድቅ በስራ፣ በእምነት፣ በታዛዥነት ከሁሉም በላይ ደግሞ ክርስቶስ ኢየሱስን በማመን የሚመጣ ፀጋ ነው። ልብ ማለት የሚገባን ግን ከተጠቀሱት ውስጥ ለብቻው ጽድቅን ሊያመጣ የሚችል ቀመር እንደሌለው ነው።

ጻድቅ ታማኝ፣ ታዛዥ፣ ደግ፣ የዋህ፣ እግዚአብሔርን የሚያመልክ ባህርይ ያለው ሰው እንደሆነ መጽሐፍ ቅዱስ ይናገራል። እግዚአብሔር በጻድቅ ሰው ደስ ይለዋል ይወደውማል።

- ንጹሕ ይሆን ዘንድ ሰው ምንድር ነው? ጻድቅስ ይሆን ዘንድ ከሴት የተወለደ ምንድር ነው? ኢዮ 15፥14
- ጻድቅ ግን መንገዱን ያጠነክራል፥ እጁም ንጹሕ የሆነ ሰው ኃይልን እየጨመረ ይሄዳል። ኢዮ 17፥9
- እግዚአብሔር ጻድቅ ነውና፥ ጽድቅንም ይወድዳል ቅንነት ግን ፊቱን ታየዋለች። መዝ 11፥7
- እግዚአብሔር ብድራትን ይመልስልኛል አቤቱ፥ ምሕረትህ ለዘላለም ነው አቤቱ፥ የእጅህን ሥራ ቸል አትበል። መዝ 138፥8
- እግዚአብሔር በመንገዱ ሁሉ ጻድቅ ነው በሥራውም ሁሉ ቸር ነው። መዝ 145፥17
- የጻድቃን መንገድ ግን እንደንጋት ብርሃን ነው፥ሙሉ ቀን እስኪሆንም ድረስ እየተጨመረ ይበራል። ምሳ 4 ፥18
- ክፉ ሰው በከንፈሩ ኃጢአት ይጠመዳል ጻድቅ ግን ከመከራ ያመልጣል። ምሳ 12፥13
- ጻድቅ ሰባት ጊዜ ይወድቃልና፥ ይነሣማል ኀጥኣን ግን በክፉ ላይ ይወድቃሉ። ምሳ 24፥16

- እጅግ ጻድቅ አትሁን፥ እጅግ ጠቢብም አትሁን፥ እንዳትጠፋ። መክ 7፥16
- በትእዛዜም ቢሄድ፥ እውነትንም ለማድረግ ፍርዴን ቢጠብቅ፥ እርሱ ጻድቅ ነው፥ፈጽሞ በሕይወት ይኖራል፥ ይላል ጌታ እግዚአብሔር፦ ሕዝ 18፥9
- አንተም፥ የሰው ልጅ ሆይ፥ የሕዝብህን ልጆች እንዲህ በላቸው። በበደለበት ቀን የጻድቅ ጽድቁ አያድነውም፥ኃጢአተኛም ከኃጢአቱ በተመለሰበት ቀን በኃጢአቱ አይሰናከልም ጻድቁም ኃጢአት በሠራበት ቀን በጽድቁ በሕይወት አይኖርም። ሕዝ 33፥12
- ብዙ ፍሬ ብታፈሩና ደቀመዛሙርቴ ብትሆኑ በዚህ አባቴ ይከበራል። ዮሀ 15፥8
- .....ጻድቅ የለም አንድ ስንኳ፤ አስተዋይም የለም፤ እግዚአብሔርንም የሚፈልግ የለም፤ ሁሉ ተሳስተዋል፥ ሮሜ 3፥11
- እኛም ሁላችን በመጋረጃ በማይከደን ፊት የጌታን ክብር እንደመስተዋት እያብለጨለጭን መንፈስ ከሚሆን ጌታ እንደሚደረግ ያን መልክ እንመስል ዘንድ ከክብር ወደ ክብር እንለወጣለን። 2ቆሮ 3፥18
- ጻድቅ በእምነት ይኖራል ተብሎአልና ማንም በእግዚአብሔር ፊት በሕግ እንዳይጸድቅ ግልጥ ነው። ገላ 3፥11
- ለእግዚአብሔርም ክብርና ምስጋና ከኢየሱስ ክርስቶስ የሚገኝ የጽድቅ ፍሬ ሞልቶባችሁ፥ ለክርስቶስ ቀን ተዘጋጅታችሁ ቅኖችና አለ ነውር እንድትሆኑ የሚሻለውን ነገር ፈትናችሁ ትወዱ ዘንድ፥ፍቅራችሁ በዕውቀትና በማስተዋል ሁሉ ከፊት ይልቅ እያደገ እንዲበዛ ይህን እጸልያለሁ። ፊሊ 1፥9-11
- በክርስቶስ ኢየሱስ ከፍ ከፍ ያለውን የእግዚአብሔርን መጥራት ዋጋ እንዳገኝ ምልክትን እፈጥናለሁ። እንግዲህ ፍጹማን የሆንን ሁላችን ይህን እናስብ፤በአንዳች ነገርም ልዩ አሳብ ቢኖራችሁ ፥እግዚአብሔር ይህን ደግሞ ይገልጥላችኋል፤ሆኖም በደረስንበት በዚያ እንመላለስ። ፊሊ 3፥14-16
- ይህም በዓለም ሁሉ ደግሞ እንዳለ ወደ እናንተ ደርሶአል፥ እግዚአብሔርንም ጸጋ በእውነት ከሰማችሁበትና ካወቃችሁበት ቀን ጀምሮ፥በእናንተ ደግሞ እንዳለ እንዲህ በዓለም ፍሬ ያፈራል ያድግማል። ቆላ 1፥6

- እንግዲህ በቀረውስ፥ ወንድሞችሆይ፥ልትመላለሱ እግዚአብሔርንም ደስ ልታሰኙ እንዴት እንደሚገባችሁ ከእኛ ዘንድ እንደተቀበላችሁ፥ እናንተ ደግሞ እንደምትመላለሱ፥ከፊት ይልቅ ትበዙ ዘንድ በጌታ በኢየሱስ እንለምናችኋለን እንመክራችሁማለን። 1ተሰ 4፥1

- ስለዚህም ምክንያት ትጋትን ሁሉ እያሳያችሁ በእምነታችሁ በጎነትን ጨምሩ፥በበጎነትም ዕውቀትን፥ በዕውቀትም ራስን መግዛት፥ ራስንም በመግዛት መጽናትን፥በመጽናትም እግዚአብሔርን መምሰል፥ እግዚአብሔርንም በመምሰል የወንድማማችን መዋደድ፥ በወንድማማችም መዋደድ ፍቅርን ጨምሩ። እነዚህ ነገሮች ለእናንተ ሆነው ቢበዙ፥ በጌታችን በኢየሱስ ክርስቶስ ዕውቀት ሥራ ፈቶችና ፍሬ ቢሶች እንዳትሆኑ ያደርጉአችኋልና፤ 2ጴጥ 1፥5-8

- በጆሮዬ ተናግረሃል፥ የቃልህንም ድምፅ ሰምቻለሁ፥ እንዲህም ብለሃል። እኔ ያለመተላለፍ ንጹሕ ነኝ ያለ ነውር ነኝ፥ ኃጢአትም የለብኝም፤ ኢዮ 33፥8-9

- ይህ ጽድቅ እንደሆነ ታስባለህን? ወይስ በእግዚአብሔር ፊት እኔ ጻድቅ ነኝ ትላለህን? ኢዮ 35፥2

- ለራሱ ጠቢብ የሆነ የሚምስለውን ሰው አየኸውን? ከእርሱ ይልቅ ለሰነፍ ተስፋ አለው። ምሳ 26፥12

- የሚጐመጅ ሰው ክርክርን ያነሣሣል በእግዚአብሔር የሚታመን ግን ይጠግባል። በገዛ ልቡ የሚታመን ሰው ሰነፍ ነው በጥበብ የሚሄድ ግን ይድናል። ምሳ 28፥25-26

- በዓይናቸው ጥበበኞች በነፍሳቸውም አስተዋዮች ለሆኑ ወዮላቸው! ኢሳ 5፥21

- ሁላችን እንደርኩስ ሰው ሆነናል፥ጽድቃችንም ሁሉ እንደመርገም ጨርቅ ነው ሁላችንም እንደ ቅጠል ረግፈናል፥ በደላችንም እንደነፋስ ወስዶናል። ኢሳ 64፥6

- እንዲህም አላቸው፦ራሳችሁን በሰው ፊት የምታጸድቁ እናንተናችሁ፥ ነገር ግን እግዚአብሔር ልባችሁን ያውቃል፤ በሰው ዘንድ የከበረ በእግዚአብሔር ፊት ርኵሰት ነውና። ሉቃ 16፥15

- ኢየሱስም አላቸው ዕውሮችስ ብትሆኑ ኃጢአት ባልሆነባችሁም ነበር፤ አሁን ግን እናያለን ትላላችሁ፤ ኃጢአታችሁ ይኖራል። ዮሐ 9፥41

- የሚመካ ግን በጌታ ይመካ፤እግዚአብሔር የሚያመሰግነው እንጂ ራሱን የሚያመሰግን እርሱ ተፈትኖ የሚወጣ አይደለምና። 2ቆሮ 10፥17-18

- አንዱ ምንም ሳይሆን ምንም የሆነ ቢመስለው ራሱን ያታልላልና። ገላ 6፥3
- ማዳን የእግዚአብሔር ነው፥ በረከትህም በሕዝብህ ላይ ነው። መዝ 3፥8
- አንተ ጻድቁን ትባርከዋለህና አቤቱ፥ እንደ ጋሻ በሞገስ ከለልኸን። መዝ 5፥12
- ቸርነትህና ምሕረትህ በሕይወቴ ዘመን ሁሉ ይከተሉኛል፥ በእግዚአብሔርም ቤት ለዘላለም እኖራለሁ። መዝ 23፥6
- ከክፉ ሽሽ መልካምንም አድርግ ሰላምን እሻ ተከተላትም። መዝ 34፥14
- ሰውም በእውነት ለጻድቅ ፍሬ አለው በእውነት በምድር ላይ የሚፈርድ አምላክ አለ ይላል። መዝ 58፥11
- እግዚአብሔር አምላክ ምሕረትንና እውነትን ስለ ወደደ፥ሞገስንና ክብርን ይሰጣል እግዚአብሔር በቅንነት የሚሄዱትን ከመልካም ነገር አያሳጣቸውም። መዝ 84፥11
- የኀጥእ ሰው ፍርሃት በላዩ ይመጣበታል፥ ለጻድቃን ምምኞታቸው ትሰጣቸዋለች። ምሳ 1;፥24
- በባለጠግነቱ የሚተማመን ሰው ይወድቃል ጻድቃን ግን እንደ ቅጠል ይለመልማሉ። ምሳ 11፥28
- ደኀና ሰው ከእግዚአብሔር ዘንድ ሞገስን ያገኛል ተንኰለኛውን ሰው ግን ይቀሥፈዋል። ምሳ 12፥2
- ክፉ ነገር ኃጢአተኞችን ያሳድዳቸዋል ጻድቃን ግን መልካሙን ዋጋ ይቀበላሉ። ምሳ 13፥21
- የሥራቸውን ፍሬ ይበላሉና ጻድቁን፡-መልካም ይሆንልሃል በሉት። ኢሳ 3፥1
- ነገር ግን አስቀድማችሁ የእግዚአብሔርን መንግሥት ጽድቁን ምፈልጉ፥ ይህም ሁሉ ይጨመርላችኋል። ማቴ 6፥33
- ለገዛ ልጁ ያልራራለት ነገር ግን ስለሁላችን አሳልፎ የሰጠው ያው ከእርሱ ጋር ደግሞ ሁሉን ነገር እንዲያው እንዴት አይሰጠንም? ሮሜ 8፥32

- ጳውሎስ ቢሆን አጵሎስም ቢሆን ኬፋም ቢሆን ዓለምም ቢሆን ሕይወትም ቢሆን ሞትም ቢሆን ያለውም ቢሆን የሚመጣውም ቢሆን፥ ሁሉ የእናንተ ነው፥ እናንተም የክርስቶስ ናችሁ ክርስቶስም የእግዚአብሔር ነው። 1ቆሮ 3፥22-23

5.3 ዘላለማዊ ሕይወት ያገኛል

የጻደቁ ሰዎች ዘላለማዊ ሕይወትን ያገኛሉ። አሁን ባለንበት ዘመን ሰዎች ከሞት በኋላ ስለሚኖራቸው ሕይወት የተለያዩ አስተሳሰቦች ቢኖሩም መጽሐፍ ቅዱስ ግን ከሞት በኋላ የዘላለም ሕይወትና የዘላለም ሞት እንዳለ ይነግረናል። በክርስቶስ ያመነ ከዘላለም ሞት ወደ ዘላለም ሕይወት እንደ ተሸጋገረ በቃሉ እንመለከታለን። እግዚአብሔር ፍጥረታትን ሲፈጥር ሰዎችን በመልካችን እንደ ምሳሌያችን እንፍጠር ብሏል። በእግዚአብሔር የምንመስልበ አንደኛው መንገድ ደግሞ ይህ ዘላለማዊነት ነው። ይህም ማለት እግዚአብሔር እስትንፋሱን እፍ ብሎብን መኖር ከጀመርንበት ጊዜ አንስቶ የባህርዩ ተካፋይ ሆነናል። ከነዚህም አንዱ ዘላለማዊነቱን መካፈል ነው።

ሰዎች ኃጢአተኛ ቢሆኑም ጻድቅ ቢሆኑም ዘላለማዊነት አላቸው። ነገር ግን ዘላለማዊነታቸው በተለያየ መልኩ ነው። ኃጢአተኛ ለደቂቃ እንኳን ጋብ በማይልበት የዘላለማዊ ስቃይ ቦታ ሲጣሉ ጻድቃን ደግሞ ዘላለማዊ ለሆነ ደስታና ሀሴትን ያገኛሉ።

- ይህ ቁርበቴም ከጠፉ በኋላ፥በዚያን ጊዜ ከሥጋዬ ተለይቼ እግዚአብሔርን እንዳይ አውቃለሁ። እኔ ራሴ አየዋለሁ፥ ዓይኖቼም ይመለከቱታል፥ ከእኔም ሌላ አይደለም። ልቤ በመናፈቅ ዝሎአል። ኢዮ 19፥26-27
- ሙታን ህሕያዋን ይሆናሉ፥ ሬሳዎችም ይነሣሉ። በምድር የምትኖሩ ሆይ፥ጠልህ የብርሃን ጠል ነውና፥ ምድርም ሙታንን ታወጣለችና ንቁ ዘምሩም። ኢሳ 26፥19
- በምድርም ትቢያ ውስጥ ካንቀላፉቱ ብዙዎች ይነቃሉ እኵሌቶቹ ወደ ዘላለም ሕይወት፥ እኵሌቶቹም ወደ እፍረትና ወደ ዘላለም ጉስቍልና። ዳን 12፥2
- ያን ዓለምና ከሙታን ትንሣኤ ሊያገኙ የሚገባቸው እነዚህ ግን አያገቡም አይጋቡምም፥ እንደ መላእክት ናቸውና፥ ሊሞቱም ወደፊት አይቻላቸውም፥የትንሣኤም ልጆች ስለሆኑ የእግዚአብሔር ልጆች ናቸው። ሉቃ 20፥35-36
- በእርሱ የሚያምን ሁሉ የዘላለም ሕይወት እንዲኖረው እንጂ እንዳይጠፋ እግዚአብሔር አንድያ ልጁን እስኪሰጥ ድረስ ዓለሙን እንዲሁ ወዶአልና። ዮሐ 3፥16

- በመቃብር ያሉቱ ሁሉ ድምፁን የሚሰሙበት ሰዓት ይመጣል፤ መልካምም ያደረጉ ለሕይወት ትንሣኤ ክፉም ያደረጉ ለፍርድ ትንሣኤ ይወጣሉና በዚህ አታድንቁ። ዮሐ 5፥28-29
- እውነት እውነት እላችኋለሁ በእኔ የሚያምን የዘላለም ሕይወት አለው። ዮሐ 6፥47
- ኢየሱስም፦ትንሣኤና ሕይወት እኔ ነኝ፤ የሚያምንብኝ ቢሞት እንኳ ሕያው ይሆናል፤ ሕያው የሆነም የሚያምንብኝም ሁሉ ለዘላለም አይሞትም፤ ይህን ታምኚያለሽን? አላት። ዮሐ 11፥25-26
- የኃጢአት ደመወዝ ሞት ነውና፤የእግዚአብሔር የጸጋ ስጦታ ግን በክርስቶስ ኢየሱስ በጌታችን የዘላለም ሕይወት ነው። ሮሜ 6፥23
- ነገር ግን ኢየሱስን ከሙታን ያስነሣው የእርሱ መንፈስ በእናንተ ዘንድ ቢኖር፥ክርስቶስ ኢየሱስን ከሙታን ያስነሣው እርሱ በእናንተ በሚኖረው በመንፈሱ፥ለሚሞተው ሰውነታችሁ ደግሞ ሕይወትን ይሰጠዋል። ሮሜ 8፥11
- ሞት በሰው በኩል ስለመጣ ትንሣኤ ሙታን በሰው በኩል ሆኖአልና። 1ቆሮ 15፥21
- የሙታን ትንሣኤ ደግሞ እንዲሁ ነው። በመበስበስ ይዘራል፥ ባለመበስበስ ይነሣል፤በውርደት ይዘራል፥ በክብር ይነሣል፤ በድካም ይዘራል፥ በኃይል ይነሣል፤ፍጥረታዊ አካል ይዘራል፥ መንፈሳዊ አካል ይነሣል። ፍጥረታዊ አካል ካለመንፈሳዊ አካል ደግሞ አለ። 1ቆሮ 15፥42-44
- እነሆ፥ አንድ ምሥጢር እነግራችኋለሁ፤ሁላችን አናንቀላፋም ነገር ግን የኋለኛው መለከት ሲነፋ ሁላችን በድንገት በቅጽበተ ዓይን እንለወጣለን፤ መለከት ይነፋልና ሙታንም የማይበሰብሱ ሆነው ይነሣሉ እኛም እንለወጣለን። ይህ የሚበሰብሰው የማይበሰብሰውን ሊለብስ ይህም የሚሞተው የማይሞተውን ሊለብስ ይገባዋልና። 1ቆሮ 15፥51-53
- ድንኳን የሚሆነው ምድራዊ መኖሪያችን ቢፈርስ፥በሰማይ ያለ በእጅ ያልተሠራ የዘላለም ቤት የሚሆን ከእግዚአብሔር የተሠራ ሕንጻ እንዳለን እናውቃለንና። 2ቆሮ 5፥1
- በገዛ ሥጋው የሚዘራ ከሥጋ መበስበስን ያጭዳልና፥በመንፈስ ግን የሚዘራው ከመንፈስ የዘላለምን ሕይወት ያጭዳል። ገላ 6፥8
- ጌታ ራሱ በትዕዛዝ በመላእክትም አለቃ ድምፅ በእግዚአብሔርም መለከት ከሰማይ ይወርዳልና፥ በክርስቶስም የሞቱ አስቀድመው

ይነሣሉ፤ከዚያም በኋላ እኛ ሕያዋን ሆነን የምንቀረው፥ ጌታን በአየር ለመቀበል ከእነርሱ ጋር በደመና እንነጠቃለን፤እንዲሁም ሁል ጊዜ ከጌታ ጋር እንሆናለን። 1ተሰ 4፥16-17

- እርሱም የሰጠን ተስፋ ይህ የዘላለም ሕይወት ነው። 1ዮሐ 2፥25
- እግዚአብሔርም የዘላለምን ሕይወት እንደሰጠን ይህም ሕይወት በልጁ እንዳለ ምስክሩ ይህ ነው። 1ዮሐ 5፥11
- የዘላለም ሕይወት እንዳላችሁ ታውቁ ዘንድ በእግዚአብሔር ልጅ ስም ለምታምኑ ይህን ጽፌላችኋለሁ። 1ዮሐ 5፥13
- ስለዚህ በእግዚአብሔር ዙፋን ፊት አሉ፥ ሌሊትና ቀንም በመቅደሱ ያመልኩታል፥በዙፋኑም ላይ የተቀመጠው በእነርሱ ላይ ያድርባቸዋል። ከእንግዲህ ወዲህ አይራቡም፥ከእንግዲህም ወዲህ አይጠሙም፥ ፀሐይም ትኵሳትም ሁሉ ከቶ አይወርድባቸውም፤በዙፋኑ መካከል ያለው በጉ እረኛቸው ይሆናልና ፥ወደ ሕይወትም ውኃ ምንጭ ይመራቸዋልና፤እግዚአብሔርም እንባዎችን ሁሉ ከዓይናቸው ያብሳል። ራዕ 7፥15-17
- እንባዎችንም ሁሉ ከዓይኖቻቸው ያብሳል ፥ሞትም ከእንግዲህ ወዲህ አይሆንም፥ኀዘንም ቢሆን ወይም ጩኸት ወይም ሥቃይ ከእንግዲህ ወዲህ አይሆንም፥የቀደመው ሥርዓት አልፎአልና ብሎ ሲናገር ሰማሁ። ራዕ 21፥4

5.4 የሕይወት ተስፋ ይኖረዋል

“ ተስፋ ያድናል ክህደት ያመነምናል“ ይላሉ፣ አበው ስለተስፋ ጥሩነት ሲናገሩ። ተስፋ እስካለን ብዙ ነገሮች አሉን፤ የምንሄድበት አቅጣጫ የምንንቀሳቀስበት ኃይል፣ አማራጮች፣እና ሊገመቱ የማይችሉ ህልሞች አሉን። ተስፋ እስካለን ድረስ መሄድ ወደምንፈልግበት ቦታ ግማሽ መንገድ ላይ ደርሰናል ማለት ሲሆን ተስፋ ከሌለን ወይም ተስፋ ከቆረጥን ግን ለዘለዓለሙ ጠፍተናል ማለት ነው። በእውነት የክርስትና ሕይወት ተስፋ ከሌለው በጨለማ እንደመመላለስነውና ጥቅም አይኖረውም!።

የሰው ልጆች ስራዎችን ሲሰሩ፣ ፈጠራዎችን ሲፈጥሩ፣ መሬታቸውን ሲያርሱና ዘር ሲዘሩ፣ ቤተሰብ ሲመሰርቱ፣ ሲማሩ፣ ሲያስተምሩ፣ ተቋም ሲያቋቁሙ፣ መጽሐፍ ሲፅፉ፣ ሲጸልዩ፣ እንዲሁም በማኅበራዊና ፖለቲካ ነክ ሁኔታዎች ላይ ሲሳተፉ የዚህ ሁሉ መነሻው ተስፋ ነው። ተስፋ የፅልመት ተቃራኒ ነው። ተስፋ በሕይወት ጉዞ በሚያጋጥሙ ስቃዮችና አስቸጋሪ ሁኔታዎች አዎንታዊ ውጤቶች እንደሚመጡ እምነት የማሳደር ስሜት ነው። ተስፋ በወቅቱ በማንኛውም አስቸጋሪ ሁኔታ ውስጥ ብንሆንም ከጊዜ በኋላ በጎ ነገርን መጠበቅ ነው። ለዚህም ነው ተስፋችን ሕያው፣ ጠንካራ፣ ጽኑ እና የማይናወጥ መሆን ያለበት። በዓለማችን በሳይንስና በቴክኖሎጂው ዘርፉ የሚከናወን አስደናቂ

ዕድገት ለሰው ልጅ አዲስ ተስፋና የማይቋረጥ ፍላጎትን ጨምሯል። ስለሆነም ይህ ዕድገት ሕይወታችን ላይ ደስታን እንዲጨምር እንጠብቃለን። በሌላ ጫፍ ደግሞ ሰዎች በአሁኑ ጊዜ አዳዲስ አስተሳሰቦችን፣ ባህርያትን እና ልምዶችን በመቅሰም ሕይወታቸውን አስደሳች ለማድረግ ይጥራሉ። ከእነዚህ ለውጦች ጎን ለጎን ሌሎች ደግሞ በየጊዜው እየጨመረ የመጣውን የሰው ልጅ ፍላጎትና ተያይዘው የሚመጡትን ችግሮችንና ጭንቀቶችን ለማጥፋት ይሞክራሉ። ነገር ግን አሁንም በዓለማችን በተለያዩ ቦታዎች ጦርነቶችና ችግሮች አሉ፤ ጭንቀት፣ ፍራቻ እና ስጋት አለ። አሁንም የአየር ንብረት ለውጥ፣ ስነ- ልቦናዊ ቀውስ እና መንፈሳዊ ባዶነት መገለጫዎቻችን ናቸው። በሁሉም የሕይወት ገፅታዎች ጋሬጣዎች ያጋጥሙናል።

ከእነዚህ ሁሉ ችግሮችና መከራዎች አላቆ ተስፋ ብቻ ወደ ፊት እንድንቀጥል ያደርገናል። ተስፋ በሕይወታችን ውስጥ ትልቅ ቦታ አለው። ለስኬታችን ወሳኝ፣ ለደስታችን ቅመምና ለመኖራችን ቁልፍ ነው።

ተስፋ የመኖር አለኝታ ሆኖ ሳለ ተስፋ ከመቁረጣቸው የተነሣ”እልፍ ሲሉ እልፍ ይገኛል፤ ድኻ ሞኝ ነው ሞቱን ይመኛል” እንዲሉ የተስፋ ድኻ የሆኑ አሉ።

“መኖር ለምኔ?” በማለት የሞትን ጽዋ በፈቃዳቸው የሚጎነጩም ቁጥራቸው ጥቂት አይደለም፤በተለይም ደግሞ ይህ ራስን ማጥፋት በብዛት የሚስተዋለው አደጉ በሚባሉ ሀገራት ነው።

ለምሳሌ በእስያ ከሚገኙ ሀገራት መካከል ጃፓንን ብንወስድ እስከ 40,000 (መለኪያ) የሚሆን ሰው ራሱን ያጠፋል፤ ይህ ለምን ሆነ ስንል ከእግዚአብሔር የተነጠለ ሕዝብ ተስፋው ባዶ እንደሆነ መገመት አያዳግትም።

ስለ እግዚአብሔር ያለን ዕውቀትና እርሱ ስለሰው ልጆች በልጁ በክርስቶስ በኩል ስለከፈለው ዋጋ በሚኖረን እምነት በዚህኛው ዓለምም ሆነ በወዲያኛው ዓለምም ተስፋ ያለን ሰዎች እንድንሆን ያደርገናል።

መጽሐፍ ቅዱስ ለዚህና ለተለየዩ ጥያቄዎች ምላሽ የሚሆኑና ቁም ነገርን የሚያስጨብጡ ጥቅሶች አሉት።

- በእግዚአብሔር የምታምኑ ሁላችሁ፥ በርቱ ልባችሁም ይጥና። መዝ 31፥24
- ነፍሴ ሆይ፥ ለምን ታዝኛለሽ? ለምንስ ታውኪኛለሽ? የፊቴን መድኃኒት አምላኬን አመሰግነው ዘንድ በእግዚአብሔር ታመኚ። መዝ 42፥11
- አቤቱ፥ አንተ ተስፋዬ ነህና፥ እግዚአብሔር ሆይ፥ከታናሽነቴ ጀምረህ መታመኛዬ ነህና። መዝ 71፥5

- ኀጥእ በክፋቱ ይደፋል ጻድቅ ግን በእውነቱ ይታመናል። ምሳ 14፥32
- አሕዛብም በስሙ ተስፋ ያደርጋሉ። ማቴ 12፥21
- የተስፋው ቃል ለእናንተና ለልጆቻችሁ ጌታ አምላካችንም ወደ እርሱ ለሚጠራቸው በሩቅ ላሉ ሁሉ ነውና አላቸው። ሐዋ ሥራ 2፥39
- እኛም ለአባቶች የተሰጠውን ተስፋ የምስራቹን ለእናንተ እንሰብካለን፤ ይህን ተስፋ እግዚአብሔር በሁለተኛው መዝሙር ደግሞ አንተ ልጄ ነህ እኔ ዛሬ ወለድሁህ ተብሎ እንደተጻፈ፥ ኢየሱስን አስነሥቶ ለእኛ ለልጆቻቸው ፈጽሞአልና። ሐዋ ሥራ 13፥33
- ይህም ብቻ አይደለም፥ ነገር ግን መከራ ትዕግሥትን እንዲያደርግ፥ ትዕግሥትም ፈተናን ፈተናም ተስፋን እንዲያደርግ እያወቅን፥ በመከራችን ደግሞ እንመካለን፤በተሰጠንም በመንፈስ ቅዱስ የእግዚአብሔር ፍቅር በልባችን ስለፈሰሰ ተስፋ አያሳፍርም። ሮሜ 5፥3-5
- ጽኑ አይዟችሁ አትፍሩ ከፊታቸውም አትደንግጡ አምላክኽ እግዚአብሔር ርሱ ከአንተ ጋር ይሔዳል አይጥልኽም አይተውኽም ፤ ዘዳ 31፥6
- በተስፋ ድነናልና፤ ነገር ግን ተስፋ የሚደረግበቱ ነገር ቢታይ ተስፋ አይደለም፤የሚያየውንማ ማን ተስፋ ያደርገዋል? ሮሜ 8፥24
- በተስፋ ደስ ይበላችሁ፤ በመከራ ታገሡ፤ በጸሎት ጽኑ፤ሮሜ 12፥12
- የተስፋ አምላክም በመንፈስ ቅዱስ ኃይል በተስፋ እንድትበዙ በማመናችሁ ደስታንና ሰላምን ሁሉ ይሙላባችሁ። ሮሜ 15፥13
- እንዲህም ከሆነ፥ እምነት ተስፋ ፍቅር እነዚህ ሦስቱ ጸንተው ይኖራሉ፤ 1ቆሮ 13፥13
- እግዚአብሔር ለሰጠው የተስፋ ቃል ሁሉ አዎን ማለት በእርሱ ነውና፥ ስለዚህ ለእግዚአብሔር ስለ ክብሩ በእኛ የሚነገረው አሜን በእርሱ ደግሞ ነው። 2ቆሮ 1፥20
- እኛ በመንፈስ ከእምነት የጽድቅን ተስፋ እንጠባበቃለንና። ገላ 5፥5
- ኢየሱስም ቢቻልህ ትላለህ ለሚያምን ሁሉ ይቻላል አለው፤ ማር 9፥23
- ነገር ግን በኢየሱስ ክርስቶስ ከማመን የሆነው የተስፋ ቃል ለሚያምኑ ይሰጥ ዘንድ መጽሐፍ ከኃጢአት በታች ሁሉን ዘግቶታል። ገላ 3፥22

- በመጠራታችሁ በአንድ ተስፋ እንደተጠራችሁ አንድ አካልና አንድ መንፈስ አለ፤ ኤፌ 4፥4
- የጌታችንን የኢየሱስ ክርስቶስን አባት እግዚአብሔርን ሁልጊዜ እናመሰግናለን፤ ስለዚህም ተስፋ በወንጌል እውነት ቃል አስቀድማችሁ ሰማችሁ። ቆላ 1፥5
- ለእነርሱም እግዚአብሔር በአሕዛብ ዘንድ ያለው የዚህ ምሥጢር ክብር ባለጠግነት ምን እንደ ሆነ ሊያስታውቅ ወደደ፥ምሥጢሩም የክብር ተስፋ ያለው ክርስቶስ በእናንተ ዘንድ መሆኑ ነው። ቆላ 1፥27
- ነገር ግን፥ ወንድሞች ሆይ፥ ተስፋ እንደሌላቸው እንደሌሎች ደግሞ እንዳታዝኑ፥አንቀላፍተው ስላሉቱ ታውቁ ዘንድ እንወዳለን። 1ተሰ 4፥13
- ኢየሱስ ክርስቶስ ከሙታን በመነሣቱ ለሕያው ተስፋና ለማይጠፋ፥ እድፈትም ለሌለበት፥ለማያልፍም ርስት እንደ ምሕረቱ ብዛት ሁለተኛ የወለደን የጌታችን የኢየሱስ ክርስቶስ አምላክና አባት ይባረክ፤ 1ጴጥ 1፥3-5
- ስለዚህ የልቡናችሁን ወገብ ታጥቃችሁና በመጠን ኖራችሁ፥ኢየሱስ ክርስቶስ ሲገለጥ የምታገኙትን ጸጋ ፈጽማችሁ ተስፋ አድርጉ። 1ጴጥ 1፥13
- ....እምነታችሁና ተስፋችሁ በእግዚአብሔር ይሆን ዘንድ፥ከሙታን ባስነሣው ክብርንም በሰጠው በእግዚአብሔር በእርሱ ስለምታምኑ ስለእናንተ በዘመኑ መጨረሻ ተገለጠ። 1ጴጥ 1፥21
- በእርሱም ይህን ተስፋ የሚያደርግ ሁሉ እርሱ ንጹሕ እንደሆነ ራሱን ያነጻል። 1ዮሐ 3፥3

5.5 እግዚአብሔር ብርታት ይሆነዋል

ብርታት አስቸጋሪ ሁኔታዎችንና ክፉ ቀናቶች የመቋቋም ብቃት ወይም አስቸጋሪ ሁኔታዎችን ተቋቁሞ ዓላማን የማሳካት አቅም ማለት ነው። ብርታት በአስቸጋሪ ሁኔታዎች ውስጥ ለብዙ ጊዜ ንቁ ሆኖ የመቆየት ወይም ሁኔታዎች ሲያጋጥሙ ሁኔታውን መጋፈጥ፣መቋቋም እና ሁኔታው ካስከተለው አካላዊና ስነ-ልቦናዊ ተጽዕኖ ማገገም መቻል ነው።

ብርታት ያላቸው ሰዎች ችግሮች ቢደርሱባቸውም እነዚህን ችግሮች በጥንካሬ ተቋቁመው ማለፍ ይችላሉ። የሚደርሱባቸው ችግሮች የነሱን ታላቅነት ይገለጽ ዘንድ ትልቅ አስተዋዕዖ አላቸው። ምክንያቱም አይታለፍም የተባሉ ስጋዊም ሆነ መንፈሳዊ ችግሮች አልፈው በድል መቆም ይችላሉ። አንድ ቤት በሚስማር በተመታ ቁጥር የበለጠ

ጠንካራ እየሆነ እንደሚሄድ ሁሉ ብርታት ያላቸው ሰዎችም የችግር በላይ በላዩ መደራረብ የበለጠ ጠንካራ እንዲሆኑ ይረዳቸዋል እንጂ አይጥላቸውም። ይህ ማለት ብርታት ያለው ሰው ፈጽሞ የሚጎዳ ነገር አይገጥመውም ማለት ሳይሆን ቢወድቅ እንኳን ዳግም የመነሳት አቅም አለው ማለታችን ነው።

ብዙ ጊዜ ስለ ብርታት ሲነሳ ወደ አዕምሯችን የሚመጣው አካላዊ ወይም የጡንቻ ጥንካሬ ነው። ነገር ግን ለአፍታ በቅጡ ብናስብ የሰውን ልጅ የሚያጋጥሙ ፈርጀ ብዙ ችግሮች በአካል ጥንካሬ ብቻ የምንፈታቸው አይደሉም። የሕይወት ዓላማን ለማሳካት የአዕምሮ ጥንካሬና ብርታት ምትክ የለውም። አሉታዊ ነገሮች ሲያጋጥሙት የማይጨነቅ፣ በብዙህነት የማይናወጥ፣ ለፍትህና ለእውነት የሚቆም፣ ላመነበት ነገር መስዋዕትነት የሚከፍል፣ ዓላማን ለማሳካት ያለ ቁርጠኝነት፣ ያለፍርሀት በጀግንነት መታገል፣ ከባድና ውስብስብ የሚባሉ የሚባሉ ተግዳሮቶች ለመጋፈጥ የሚወሰዱ እርምጃዎችን ለመወሰን ያለ ብቃት ወዘተ... የአዕምሮ ብርታት መገለጫዎች ናቸው።

ሰው በአዕምሮው ደካማ ከሆነ በስጋው ጠንካራ ይሆን ዘንድ አይቻለውም። ምክንያቱም ስጋችን የሚታዘዘው ለአዕምሯችን ነውና። አንድን ስራ ከመጀመራችን በፊት አዕምሯችን ይህንን አልችልም ብሎ ካመነ ስጋችንም ይህንን መልእክት ይቀበላል። ስለዚህ ገና ስራውን እንደጀመርን ድካም ይሰማናል።

በመንፈሳዊ ሕይወቱ ደካማ የሆነ ሰው ብርታት ይጎለዋል። በመሆኑም የሰራቸውን ሀጥያቶች ለመሸፋፈን የበለጠ የሚያደክሙትን ስተቶች ይሰራል። ምንም እንኳን በጉልበት ያሸነፈ ቢሆንም ውስጡ ግን ተሸናፊ እንደሆነ ይነግረዋል። ሽንፈቱን ለማካካስ የሚጠቀማቸው አንዳንድ መፍትሄዎችም የበለጠ ወደ ውስጣዊ ሽብር የሚያሸጋግሩት ናቸው። ቃየል ወንድሙን የገደለ ሰአት የተሰማው የአሸናፊነት ስሜት ሳይሆን የተሸናፊነት ስሜት ነበር። የሚያገኛቸው ሰዎች ሁሉ ሊገድሉት የተነሱ እስኪመስለው ድረስ ውስጡ በፍርሀት ተሞልቶ ነበር። ንጉስ ዳዊትም በዚያ ዙሪያ የገጠመው ችግር ነበር። በሰገነቱ ላይ ሆኖ ሲንቀሳቀስ የኦርዮንን ሚስት እርቃኗን ሆና ይመለከታታል። በመሆኑም ፍትወተ ስጋው ይቀሰቀስበትና አስጠርቶ ይገናኛታል። በዚያች ግንኙነት ሴቲቱ በመጸነሷ ዳዊት ሀጥያቱን ለመሸፈን ሲል ሌላ ኃጢአት እንደሰራ እንመለከታለን። የሰራውም ኃጢአት ኦርዮንን በጦር ሜዳ ላይ ከሌሎቹ ሰራዊት ቀድሞ ፊት ለፊት እንዲሰለፍ በማድረግ እንዲሞት ማድረግ ነው። ይህ የሚያመለክተው በአንድ ሰሞን በሰራነው ኃጢአት ቶሎ ተጸጽተን ንስሀ ካልገባን ወደ በለጠ ደካማነት እንደምንሸጋገር ነው።

አጠቃላይ በሆነ መልኩ ብርታትና ችግር ትልቅ ዝምድና አላቸው። ችግራችን ግዙፍ ከሆነ በእርግጠኝነት ምክንያቱ ብርታታችን አነስተኛ ስለሆነ ነው። ብርታታችን ከፍተኛ ደረጃ ላይ ሲሆን ችግሮቻችን እያነሱ ይህዳሉ። ችግሩ ብዙ የሆነበትና ብርታቱም በዚያው ልክ ከፍተኛ የሆነ አይጠፋም፤ በአምላካቸው ተስፋ የሚያደርጉ እንደዚህ አይነት ሰዎች ብርታታቸው ከመንፈሳዊ ጉልበት የመነጨ ነው።

መጽሐፍ ቅዱስ ክርስቲያኖች ችግር፣ መሰናክል እና ኃጢአት በቀላሉ የሚያሰናክላቸው ደካሞች መሆን እንደሌለባቸው ይልቁንም ክርስቲያኖች ጠንካራና ብርቱዎች እንዲሆኑ አበክሮ ይገልጻል።

- በምትሄድበት ሁሉ አምላክህ እግዚአብሔር ከአንተ ጋር ነውና ጽና፥ አይዞህ አትፍራ፥ አትደንግጥ ብዬ አላዘዝሁህምን? ኢያ 1፥9
- እርሱም፡- ከእኛ ጋር ያሉት ከእነርሱ ጋር ካሉት ይበልጣሉና አትፍራ አለው። 2 ነገ 6፥16
- እግዚአብሔርን ተስፋ አድርግ በርታ፥ ልብህም ይጽና እግዚአብሔርን ተስፋ አድርግ። መዝ 27፥14
- በእግዚአብሔር የምታምኑ ሁላችሁ፥ በርቱ ልባችሁም ይጥና። መዝ 31፥24
- በእግዚአብሔር ታመን፥ መልካምንም አድርግ፥ በምድርም ተቀመጥ፥ ታምነህም ተሰማራ። መዝ 37፥3
- እግዚአብሔር ፍርዱን ይወድዳልና፥ ቅዱሳኑንም አይጥላቸውምና ለዘላለምም ይጠብቃቸዋል ለንጹሓንም ይበቀልላቸዋል የኃጥኣን ዘር ግን ይጠፋል። መዝ 37፥28
- ለደካማ ኃይልን ይሰጣል፥ ጕልበት ለሌለውም ብርታትን ይጨምራል። ኢሳ 40፥29
- ከእናንተ ጋራ የሚኼድ ያድናችሁም ዘንድ ጠላቶቻችሁን ስለ እናንተ የሚወጋ አምላካችሁ እግዚአብሔር ነውና፤ ዘዳ 20፥4
- ጕልበቴ ዝማሬዬም እግዚአብሔር ነው መድኃኒቴም ኾነልኝ። ዘፀ 15፥2
- እግዚአብሔር መልካም ነው በመከራ ቀንም መሸሸጊያ ነው፤ በርሱ የሚታመኑትም ያውቃል። ናሆ 1፥7
- እግዚአብሔርን በመተማመን የሚጠባበቁ ግን ኃይላቸውን ያድሳሉ እንደ ንስር በክንፍ ይወጣሉ ይሮጣሉ፥ አይታክቱም ይሄዳሉ፥ አይደክሙም። ኢሳ 40፥31
- አሁንም ያዕቆብ ሆይ፥ የፈጠረህ፥ እስራኤልም ሆይ፥ የሠራህ እግዚአብሔር እንዲህ ይላል፡- ተቤዥቼሃለሁና አትፍራ በስምህም ጠርቼሃለሁ፥ አንተ የእኔ ነህ። ኢሳ 43፥1

- መዋረድንም አውቃለሁ መብዛትንም አውቃለሁ፤ በእያንዳንዱ ነገር በነገርም ሁሉ መጥገብንና መራብንም መብዛትንና መጉደልን ተምሬአለሁ። ፊል 4፥12
- ለሰው ሁሉ ከሚኾነው በቀር ምንም ፈተና አልደረሰባችሁም ነገር ግን ከሚቻላችሁ መጠን ይልቅ ትፈተኑ ዘንድ ማይፈቅድ እግዚአብሔር የታመነ ነው፥ ትታገሱ ዘንድ እንድትችሉ ከፈተናው ጋር መውጫውን ደግሞ ያደርግላችኋል፤ 1ቆሮ 10፥13

5.6 ጥበብ ይሰጠዋል

ጥበብ ምንድነው የሚለውን ምላሽ ለማግኘት እጅግ ከባድ ነው።

ነገር ግን በጥቅሉ ጥበብ ማለት ነገሮች ፣ ክስተቶች ወይም ሰዎችን በጥልቀት የመገንዘብ እና የመረዳት፤ ይህንንም እውቀት ተጠቅሞ ውሳኔ ማስተላለፍ፣ ጠቃሚ ተግባራትን ማከናወን እና ችግሮችን መፍታት ማለት ነው። ምሁራን በአብዛኛው ጥበብ እውቀት፣ ልምድ እና ችግሮችን በጥልቀት መመርመር፣ መገንዘብ እና ለሕይወት ውጣ ውረድና ለወደፊት የኑሮ ስኬት ያለውን ትዕግስት እንዲሁም የምንጓዝበትን መንገድ በጥንቃቄ መምረጥ እንደሆነ ይስማማሉ።

በእድሜና በጥበብ መካከል ከፍተኛ ቁርኝት አለ። በእድሜ ቆይታ ነገሮች እንዴት እንደሚሰሩና እንዴት ሊከሰቱ እንደሚችሉ ይታወቃል። ሆኖም ግን የግዴታ እድሜ ሲጨመር ጥበብ ይጨምራል ማለት አይደለም።

ጥንታዊ ግሪካዊያን ጥበብ ለሰው ልጅ አስፈላጊ እሴት እንደሆነ ያምኑ ነበር። ጥበበኛ የሆነ ሰው ጠንካራ፣ ፍትህዊ፣ ቀና እና የዋህ እንደሆነ ያስተምሩ ነበር። ሶቅራጥስና ፕሌቶ ፍልስፍና በዋናነት ጥበብ እንደ ሆነ ያስተምሩ ነበር። ፕሌቶ ሪፐብሊክ በሚለው ሀተታው ዩቶፒያ ብሎ በምዕናብ ባስቀመጠው ማኅበረሰብ ውስጥ መሪ የሚሆኑት ጥበብ ያላቸው ፈላስፋ ንጉሶች እንደሆኑ ያስረዳል። "እነዚህ ንጉሶች የመልካምነትን ገጽታ የተረዱ እና በእርሱ ለመኖር ድፍረት ያላቸው ናቸው" ይላቸዋል። አርስቶትል ዲበ-አካል (Metaphysics) በተሰኘው ስራው "ጥበብ የክስተቶችን መንስዔ ጠንቅቆ ማወቅ ነው" ብሎ ይተረጉመዋል።" ነገሮች ለምን በዚህ መልክ እንደተከሰቱ ማወቅ ነገሮች በሆነ መልክ ተከሰቱ የሚለውን ከማወቅ የጠለቀ ነው" ይላል።

መጽሐፍ ቅዱስ ስለ ጥበብ ብዙ ይናገራል። ጥበበኛ ሰው በእግዚአብሔር መመረጥን ይጠይቃልና። ከእግዚአብሔር ጋር የጠበቀ ግንኙነት ያለው ሰው ያስተውላል። ጥበብ አንድ ሰው ለመኖር ከሚያስፈልጋቸው ዕድገቶች መካከል አንዱ ነው። ሰው በጥበብ ሕይወቱን ካልመራ እንደምናምንቴ ሰው ሆኖ ያልፋል።

የጥበብ መጀመሪያ እግዚአብሔርን መፍራት ነው። ስለዚህ እግዚአብሔርን መፍራት የሌለበት ጥበብ ሊኖር አይችልም ማለት ነው። ዓለማችን ጥበብን የምትለካው እጅግ በተሳሳተ መንገድነው። በመሆኑም ለሰዎች በሚጠቅም መንገድ ሳይሆን ዓለምንና ራሳቸውን የሚያጠፋ ተግባር እንደ ጥበብ ይወሰዳሉ። መጽሐፍ ቅዱስ የዓለምን ሞኝነት እንደሚመርጥ ይናገራል። ምክንያቱም ትክክለኛው ጥበብ እርሱ አይደለምና። ማንም ጠቢብ መሆን ቢፈልግ ለጥበብጌታዋ የሆነ እግዚአብሔርን የሚፈራ ይሆን ዘንድ ይገባዋል። ከአምላኩ ጥበብን ጠይቆ የተሰጠው ጠቢቡ ሰለሞን ዓለምን ሲገልጻት “ከንቱ ከንቱ ሁሉ ከንቱ” በማለት ይጀምርና “እኔ ሰባኪው በእየሩሳሌም የእስራኤል ንጉስ ነበርኩ ከሰማይ በታች የተደረገውን ሁሉ አየሁ፤ ሁሉም ከንቱ ነፋስንም እንደመከተል ነው” (ምሳ 1፥12-14) አለ። እግዚአብሔር የሌለበት ጥበብ በሙሉ በሙሉ ለዓለማችን ሸክም ከመሆን በቀር የሚፈይድላት ነገር የለም። ጥበብ እውነት ናት፤ ሁሌም የምትመራው በእውነት አባት ነው።

- የመከረኝን እግዚአብሔርን እባርካለሁ ደግሞም በሌሊት ኵላሊቶቼ ይገሥጹኛል። መዝ 16፥7
- አስተምርሃለሁ በምትሄድበትም መንገድ እመራሃለሁ ዓይኖቼን በአንተ ላይ አጠናለሁ። መዝ 32፥8
- እነሆ፥ እውነትን ወደድህ የማይታይ ስውር ጥበብን አስታወቅሽኝ። መዝ 51፥6
- የጥበብ መጀመሪያ እግዚአብሔርን መፍራት ነው፥ ለሚያደርጓትም ሁሉ ደኅና ማስተዋል አላቸው ምስጋናውም ለዘላለም ይኖራል። መዝ 111፥10
- የጥበብ መጀመሪያ እግዚአብሔርን መፍራት ነው ሰነፎች ግን ጥበብንና ተግሣጽን ይንቃሉ። ምሳ 1፥7
- የዚያን ጊዜ እግዚአብሔርን መፍራት ታውቃለህ፥ የአምላክንም እውቀት ታገኛለህ። እግዚአብሔር ጥበብን ይሰጣልና ከአፉም እውቀትና ማስተዋል ይወጣሉ፤ እርሱ ለቅኖች ደኅንነትን ያከማቻል ያለ ነውር ለሚሄዱትም ጋሻ ነው፤ ምሳ 2፥5-7
- ጥበብን የሚያገኝ ሰው ምስጉን ነው፥ ማስተዋልንም ገንዘቡ የሚያደርግ፤ በወርቅና በብር ከመነገድ ይልቅ በእርስዋ መነገድ ይሻላልና። ምሳ 3፥13
- የጥበብ መጀመሪያ እግዚአብሔርን መፍራት ነው ቅዱሱንም ማወቅ ማስተዋል ነው። ምሳ 9፥10

- የወርቅ ቀለበት በእርያ አፍንጫ እንደ ሆነ፥ ከጥበብ የተለየች ቆንጆ ሴትም እንዲሁ ናት። ምሳ 11፥22
- ጥበብን ማግኘት ምንኛ ከወርቅ ይሻላል! ማስተዋልንም ማግኘት ከብር ይልቅ የሚመረጥ ነው። ምሳ 16፥16
- ሰነፍ የጥበብን ነገር አይወድድም በልቡ ያለውን ሁሉ መግለጥ ብቻ ይወድዳል እንጂ። ምሳ 18፥2
- እውነትን ግዛ አትሸጣትም፥ ጥበብን ተግሣጽን ማስተዋልንም። ምሳ 23፥23
- ክፉዎች ሰዎች ፍርድን አያስተውሉም እግዚአብሔርን የሚሹ ግን ሁሉን ያስተውላሉ። ምሳ 28፥5
- እርሱም ደስ ለሚያሰኘው ሰው ጥበብንና እውቀትን ደስታንም ይሰጠዋል ለኃጢአተኛ ግን እግዚአብሔርን ደስ ለሚያሰኘው ሰው ይሰጥ ዘንድ እንዲሰበስብና እንዲያከማች ጥረትን ይሰጠዋል። ይህም ደግሞ ከንቱ ነፋስንም እንደ መከተል ነው። መክ 2፥26
- ኑ፥ ወደ እግዚአብሔር ተራራ፥ ወደ ያዕቆብ አምላክ ቤት እንውጣ እርሱም መንገዱን ያስተምረናል፥ በጎዳናውም እንሄዳለን ይላሉ። ኢሳ 2፥3
- እምነታችሁም በእግዚአብሔር ኃይል እንጂ በሰው ጥበብ እንዳይሆን፥ ቃሌም ስብከቴም መንፈስንና ኃይልን በመግለጥ ነበረ እንጂ፥ በሚያባብል በጥበብ ቃል አልነበረም። 1ቆሮ 2፥4-5
- በክርስቶስ ፊት የእግዚአብሔርን የክብሩን እውቀት ብርሃን እንዲሰጥ በልባችን ውስጥ የበራ በጨለማ ብርሃን ይብራ ያለ እግዚአብሔር ነውና። 2ቆሮ 4፥6
- እንግዲህ እንደ ጥበበኞች እንጂ ጥበብ እንደሌላቸው ሳይሆን እንዴት እንድትመላለሱ በጥንቃቄ ተጠበቁ፤ ኤፌ 5፥15
- ዘመኑን እየዋጃችሁ፥ በውጭ ባሉቱ ዘንድ በጥበብ ተመላለሱ። ቆላ 4፥5
- የእግዚአብሔርም ልጅ እንደ መጣ፥ እውነተኛም የሆነውን እናውቅ ዘንድ ልቡናን እንደ ሰጠን እናውቃለን፤ እውነተኛም በሆነው በእርሱ አለን፥ እርሱም ልጁ ኢየሱስ ክርስቶስ ነው። እርሱ እውነተኛ አምላክና የዘላለም ሕይወት ነው። 1ዮሐ 5፥20

- ከእናንተ ግን ማንም ጥበብ ቢጎድለው፥ ሳይነቅፍ በልግስና ለሁሉ የሚሰጠውን እግዚአብሔርን ይለምን፥ ለእርሱም ይሰጠዋል። ያቆ ፲፥5

5.7 ስኬትን ያገኛል

ስኬት ምንድን ነው? ስኬታማ ለመሆን ምን መደረግ አለበት? ስኬታማ እሆናለሁ ብለን እናስባለን? ስኬታማ ለመሆንስ ምን አቅደን እየሰራን ነው? እነዚህ ጥያቄዎች በአንድም ሆነ በሌላ መልኩ ሁሉንም ሰው የሚመለከቱ ናቸው። ነገር ግን ስኬት ለተለያዩ ሰዎች የተለያየ ትርጉም ወይም አንድምታ አለው። ስለዚህ ለስኬት አንድ ትርጉም መስጠት አስቸጋሪ ያደርገዋል። ስኬት ለአንዱ ደስታን ማግኘት ነው። ለሌላው ደግሞ ገንዘብ ወይም ሀብት ማጠራቀም ይሆናል። ለሶስተኛው ሰው ስኬት የሚወዳት/የምትወደው የትዳር አጋር ማግኘት ሊሆን ይችላል።

የሆነው ሆኖ በአብዛኛው ስኬት ግብን ከማሳካትና የገንዘብ ጥቅምን ከማግኘት ጋር ተመሳስሎ ይገለጻል። በሌላ መልኩ ደግሞ ስኬት በቁሳዊ ሀብት ብቻ መለካት የለበትም የሚሉ ወገኖች አሉ። ስኬት ደስታን ማምጣት አለበት።

ስለዚህ ሰኬት መንታ ገጽታ ወይም ጽንፍ እይታዎች እንዳሉት መረዳት ይቻላል። ውጫዊ ስኬት ዓለም በራሷ እሴት ልታየው እና ልትለካው የምትችለው ሲሆን የስራ እድገት፣ ቁሳዊ ሀብት (ገንዘብ፣ መኪና፣ ቤት፣ ጌጣ ጌጥ ወዘተ)፣ ዝና (በስፖርት፣ በሳይንስ) ወዘተ... ማግኘትን የሚያጠቃልል የስኬት ገጽታዎች ውስጥ የሚመደቡ ናቸው።

ስኬት በማንኛውም መልካም መስለው በሚታዩ መንገዶች ግብን ማሳካት ነው። ይህን ዓላማ መሰረት በማድረግ በማኅበረሰቡ ተቀምጦ ህብረተሰቡ የስኬት ሕጎችን ሊያወጣ ይችላል፤ ወይም ደግሞ በግለሰብ ደረጃ ተቀምጦ ግለሰቡ ራሱ የራሱን ስኬት ራሱ የሚያሳካበትንና የሚለካበትን ሕግ ያወጣል። ከዚህም በመነሳት የራስን ዓላማ ለማሳካት የምንጠቀምበት መንገድ ራሳችን እንወስናለን። ያደግንበትን ወይም ስንሰማው የኖርነውን ግብረገባዊ ማንነት በመጠቀምና ትክክለኛ መንገድን በመያዝ አልያም ይህንን ችላ ብለን በውሸትና በማጭበርበር እያታለልን የምንደርስበት ደረጃ ቁሳዊ ሀብትንና ደስታን ሲሰጠን ውጪያዊ ስኬት እንለዋለን። ውጪያዊ ስኬት በዓለም ስንኖር ለስጋ ደሎት የሚያገለግሉትን ሁሉ ያጠቃልላል። ነገር ግን ውጪያዊ ስኬት ሁሉ ነገር ነው ማለት አይቻልም። በምድር ስኬት መሰረት ሰማይ ጥግ የነካን ቢመስለንም ውስጣዊ ስኬት ከሌለን የሚጎድለን ነገር አለ።

ለዚህ አብነት የሚሆን ሁኔታዎችን መጥቀስ ይቻላል። ሀብትና ዝና ሞልቷቸው ነገር ግን ሕይወታቸው ትርጉም አልባ ሆኖባቸው ራሳቸውን እስከ ማጥፋት የደረሱ ታዋቂ ሰዎችን መመልከት ችለናል። በስራ ወይም በንግድ ስኬታማ ሆኖ በትዳር ስምምነት

ያጣው ሰውም ይህ ነው የሚባል አይደለም። በእውነት እነዚህ ሰዎች ስኬታማ ናቸው ማለት ይቻላል? አይቻልም።

ውስጣዊ ስኬት ከአንድ ማንነት ውስጥ የሚመነጭ፣ ግብረገባዊ እሴትን ያከለ፣ ለሌሎች መልካም ከመሆን እና ሌሎችን ከማክበር ያለፈ፣ ከሁሉም በላይ ደግሞ ውስጣዊ ሰላምን የሚያጎናፅፍ ነው። የእግዚአብሔርን ቃል መከተልና ትእዛዛቱን ማክበር የሕይወትን ምስቅልቅል ጉዞ እንድናልፍ አቅምን ይሰጠናል፤ በችግሮቻችን እንዳንዋጥ መውጫ መንገድን ያሳየናል፤ ምን ማድረግ እንዳለብን ጥበብን፣ ለሕይወታችን ትክክለኛ አቅጣጫ እንድንቀይስ እውቀትና ማስተዋልን፣ እንዲሁም በነገር ሁሉ የሚረዳንን የእግዚአብሔርን ሰላም ስለሚሰጠን ከሞት በኋላ ከአባታችን ጋር ለምንኖረው ዘላለማዊ ሕይወት በምድር ላይ ውስጣዊ ስኬት እንዲኖረን ያግዘናል።

ብዙ ሰዎች ስኬትን ያገኙ ዘንድ በብዙ ሁኔታዎች ውስጥ ያልፋሉ። ጤናማ ያልሆነ የስኬት ጥማት ራስንም ሆነ ሌሎችን ወደ ውድቀት ያመራል። ይሁዳ ገንዘብን ማግኘት ስኬቱ መስሎት ነበር፤ ስለዚህ ከረከሰ ቦታ ያነሳውን አምላኩን ለሰላሳ ዲናር ለሞት አሳልፎ ሰጥቷል። ነገር ግን ገንዘቡ የፈለገውን ደስታ ሊሰጠው አልቻለም። ይልቁኑም ራሱን ታንቆ ለመግደል አደረሰው እንጂ። በመጽሀፈ አስቴር ላይ የምናገኘው ሀማ ደግሞ ስኬትን የሚለካው በስልጣን ነው። በመሆኑም የእግዚአብሔር ሰዎችን ለመስቀል ሞት አሳልፎ ሰጥቶ ስልጣኑን ሊቆናጠጥ ሻተ። ነገር ግን ታሪክ የተገላቢጦሽ ሆነና ባዘጋጀው መስቀል ላይ ራሱ ተሰቀለበት።

እነዚህ ሁለት ታሪኮች የሚያሳዩን ስኬትን ለማግኘት ተብሎ የሚደረጉ ደባዎች ቢዘገዩ እንኳን በስተመጨረሻ የሚያመጡብን ችግር ዘርፈ ብዙ መሆናቸውን ነው። ስለዚህ ስኬት መንፈሳዊ መሆን አለበት። በፍላጎታችን ውስጥ ሁሉ እግዚአብሔርን ቀድመን ልንደርስ አይገባንም። ምክንያቱም እግዚአብሔር ቀድሞ የደረሰበት ፍላጎት ሁሉ ልክ እንደ ቅጽበታዊ ብርሀን ብልጭታ ብርት ብሎ ድርግም የሚል አይደለምና። ዳዊት እግዚአብሔርን በማስቀደሙ በእስራኤል የተፈራ የነበረውን ጎልያድን በአንዲት ጠጠር ለመጣል ችሏል። በመሆኑም ዳዊት እልፍ ገደለ ተብሎለታል። ዝናውም በሀገሪቱ ላይ ሊናኝ ችሏል። እግዚአብሔርን ያስቀደመው ዮሴፍ በባዕድ ሀገር በንጉሱ ፊት ግርማ ሞገስን አግኝቷል። የሀገሪቱ መሪ በመሆንም ከራሱም አልፎ ለወገኖቹ ከጥፋት ለመዳን ምክንያት ሆኗል። እነዚህ ያየናቸው ስኬቶች ግን የመጨረሻዎቹና ትልቅ ስኬት አይደለም። የክርስቲያኖች ትልቁ ስኬት በሰማይ የሚፈጸም ነው። ምክንያቱም ሀሳባችን ምድራዊ አይደለምና። ሰዎች ምድራዊ ስኬታቸውን ለማጣጣም መስራት ያለባቸው ስራዎች እንዳሉ ሁሉ ለሰማያዊው ስኬትም ከእግዚአብሔር ጋር መጣበቅና እንደ ፍቃዱ መኳዝ ይገባናል።

መጽሐፍ ቅዱስ ስኬት በጌታ ፈቃድና ፍላጎት መሰረት መኖር እንደሆነ ያስረዳል። ስለ ስኬት ምንነት፣ ስኬታማ እንዴት መሆን እንደሚቻል እና የስኬታማነት መገለጫዎች ምን እንደሚመስሉ መጽሐፍ ቅዱስ በተለያዩ ቦታዎች ያስረዳል። እንደክርስቲያኖች እግዚአብሔርን ማመንና እስከ መጨረሻው መከተል የስኬት ቁልፍ ከመሆኑም አልፎ የስኬት መጨረሻ ለሆነው ለዘላለማዊ ሕይወታችን መድረሻ ነው። እግዚአብሔር ስኬታችን ነውና። እነዚህን ጥቅሶች እነሆ።

- በሜዳ ለእንስሶችህ ሣርን እሰጣለሁ፥ ትበላማለህ፥ ትጠግብማለህ። ዘዳ 11፥15
- የአምላክህንም የእግዚአብሔርን ቃል ብትሰማ እነዚህ በረከቶች ሁሉ ይመጡልሃል ያገኙህማል። አንተ በከተማ ቡሩክ ትሆናለህ፥ በእርሻም ቡሩክ ትሆናለህ። የሆድህ ፍሬ፥ የምድርህም ፍሬ፥ የከብትህም ፍሬ፥ የላምህም ርቢ፥ የበግህም ርቢ ቡሩክ ይሆናል። እንቅብህና ቡሃቃህ ቡሩክ ይሆናል። አንተም በመግባትህ ቡሩክ ትሆናለህ፥ በመውጣትህም ቡሩክ ትሆናለህ። እግዚአብሔርም በላይህ የሚቆሙትን ጠላቶችህን በፊትህ የተመቱ ያደርጋቸዋል።
- በአንድ መንገድ ይመጡብሃል፥ በሰባትም መንገድ ከፊትህ ይሸሻሉ። ዘዳ 28፥2-7
- እግዚአብሔርም እርስዋን ይሰጥህ ዘንድ ለአባቶችህ በማለላቸው በምድርህ ላይ፥ በሆድህ ፍሬ፥ በከብትህ ፍሬ፥ በእርሻህም ፍሬ፥ እግዚአብሔር በጎነቱን በላይህ ያበዛል። እግዚአብሔርም ለምድርህ በወራቱ ዝናብ ይሰጥ ዘንድ፥ የእጅህንም ሥራ ሁሉ ይባርክ ዘንድ መልካሙን መዝገብ ሰማዩን ይከፍትልሃል ለብዙ አሕዝብም ታበድራለህ፥ አንተ ግን ከማንም አትበደርም። ዛሬም ያዘዝሁህን የአምላክህን የእግዚአብሔርን ትዕዛዝ ሰምተህ ብትጠብቃት ብታደርጋትም፥ ዛሬም ካዘዝሁህ ከእነዚህ ቃሎች ወደ ቀኝ ወደ ግራም ፈቀቅ ባትል፥ ታመልካቸውም ዘንድ ሌሎችን አማልክት ባትከተል፥ እግዚአብሔር ራስ ያደርግሃል እንጂ ጅራት አያደርግህም ሁልጊዜም በላይ እንጂ በታች አትሆንም። ዘዳ 28፥11- 14
- የአምላክህንም የእግዚአብሔርን ቃል ብትሰማ፥ በዚህም ሕግ መጽሐፍ የተጻፉትን ትእዛዙንና ሥርዓቱን ብትጠብቅ፥ በፍጹምም ልብህ በፍጹምም ነፍስህ ወደ አምላክህ ወደ እግዚአብሔር ብትመለስ፥ እግዚአብሔር በአባቶችህ ደስ እንዳለው በመልካሙ ነገር ሁሉ እንደ ገና በአንተ ደስ ይለዋልና አምላክህ እግዚአብሔር በእጅህ ሥራ ሁሉ በሆድህም ፍሬ በከብትህም ፍሬ በእርሻህም ፍሬ እጅግ ይባርክሃል። ዘዳ 30፥9-10

- የወርቅን ዕቃ በአፈር ውስጥ፥ የኦፊርንም ወርቅ በጅረት ድንጋይ መካከል ብትጥል፥ ሁሉን የሚችል አምላክ ወርቅና የሚብለጨለጭ ብር ይሆንልሃል። የዚያን ጊዜ ሁሉን በሚችል አምላክ ደስ ይልሃል፥ ፊትህንም ወደ እግዚአብሔር ታነሣለህ። ኢዮ 22፥24-26
- ነገርንም ትመክራለህ፥ እርሱም ይሳካልሃል ብርሃንም በመንገድህ ላይ ይበራል። ኢዮ 22፥28
- ክብርና ባለጠግነት በቤቱ ነው፥ ጽድቁም ለዘላለም ይኖራል። መዝ 112፥3
- የድካምህንም ፍሬ ትመገባለህ ምስጉን ነህ መልካምም ይሆንልሃል። መዝ 128፥2
- ብልጥግናና ክብር በእኔ ዘንድ ነው፥ ብዙ ሀብትና ጽድቅም። ምሳ 8፥18-19
- በጻድቅ ሰው ቤት ብዙ ኃይል አለ የኃጥእ ሰው መዝገብ ግን ሁከት ነው። ምሳ 15፥6
- ትህትናና እግዚአብሔርን መፍራት ባለጠግነት ክብር ሕይወትም ነው። ምሳ 22፥4
- ደግሞም ሰው ሁሉ ይበላና ይጠጣ ዘንድ በድካሙም ሁሉ ደስ ይለው ዘንድ የእግዚአብሔር ስጦታ ነው። መክ 3፥13
- እግዚአብሔር ለሰው ሁሉ ባለጠግነትንና ሀብትን መስጠቱ፥ ከእርስዋም ይበላና እድል ፈንታውን ይወስድ ዘንድ በድካሙም ደስ ይለው ዘንድ ማሠልጠኑ ይህ የእግዚአብሔር ስጦታ ነው። መክ 5፥19
- በምድርም ለተዘራው ዘርህ ዝናብ ይሰጣል፥ ከምድርም ፍሬ የሚወጣ እንጀራ ወፍራምና ብዙ ይሆናል። በዚያም ቀን ከብቶችህ በሰፊ መስክ ይሰማራሉ፤ ኢሳ 30፥23
- ቤቶችንም ይሠራሉ ይቀመጡባቸውማል ወይኑንም ይተክላሉ ፍሬውንም ይበላሉ። ሌላ እንዲቀመጥበት አይሠሩም፥ ሌላም እንዲበላው አይተክሉም የሕዝቤ ዕድሜ እንደ ዛፍ ዕድሜ ይሆናልና፥ እኔም የመረጥኋቸው በእጃቸው ሥራ ረጅም ዘመን ደስ ይላቸዋልና። እነርሱ ከነልጆቻቸው የእግዚአብሔር ቡሩካን ዘር ናቸውና በከንቱ አይደክሙም ለጥፋትም አይወልዱም። ኢሳ 65፥21-23

5.8 የእግዚአብሔር ጥበቃ ይበዛለታል

- …በእግዚአብሔር የተወደደ በእርሱ ዘንድ ተማምኖ ይኖራል፤ ቀኑን ሁሉ ይጋርደዋል፥ በትከሻውም መካከል ያድራል። ዘዳ 33፥12
- በጥፋትና በራብ ላይ ትስቃለህ ከምድረ በዳ አራዊትም አትፈራም። ኢዮ 5፥22
- ተስፋም ስላለህ ተዘልለህ ትቀመጣለህ በዙሪያህ ትመለከታለህ፥ በደኅንነትም ታርፋለህ። ትተኛለህ፥ የሚያስፈራህም የለም ብዙ ሰዎችም ልመና ያቀርቡልሃል። ኢዮ 11፥18-19
- በሰላም እተኛለሁ አንቀላፋለሁም አቤቱ፥ አንተ ብቻህን በእምነት አሳድረኸኛልና። መዝ 4፥8
- እግዚአብሔር ብርሃኔና መድኃኒቴ ነው የሚያስፈራኝ ማን ነው? እግዚአብሔር የሕይወቴ መታመኛዋ ነው የሚያስደነግጠኝ ማን ነው? መዝ 27፥1
- አቤቱ፥ አንተ ተስፋዬ ነህና ልዑልን መጠጊያህ አደረግህ። ክፉ ነገር ወደ አንተ አይቀርብም፥ መቅሠፍትም ወደ ቤትህ አይገባም። መዝ 91፥9-10
- ከክፉ ነገር አይፈራም በእግዚአብሔር ለመታመን ልቡ የጸና ነው። በጠላቶቹ ላይ እስኪያይ ድረስ ልቡ ጽኑ ነው፥ አይፈራም። መዝ 112፥7-8
- እግዚአብሔር ከክፉ ሁሉ ይጠብቅሃል፥ ነፍስህንም ይጠብቃታል። ከዛሬ ጀምሮ እስከ ዘላለም እግዚአብሔር መውጣትህና መግባትህን ይጠብቃል። መዝ 121፥7-8
- እንሆ ፈውስንና መድኃኒትን አመጣላታለሁ እፈውሳአውማለሁ፤ የሰላምንና የእውነትን ብዛት እገልጥላቸዋለሁ። ኤር 33፥6
- የሚሰማኝ ግን በእርጋታ ይቀመጣል፥ ከመከራም ሥጋት ያርፋል። ምሳ 1፥33
- በተኛህ ጊዜ አትፈራም ትተኛለህ፥ እንቅልፍህም የጣፈጠ ይሆንልሃል። ድንገት ከሚያስፈራ ነገር፥ ከሚመጣውም ከኃጥኣን ጥፋት አትፈራም እግዚአብሔር መታመኛህ ይሆናልና፥ እግርህም እንዳይጠመድ ይጠብቅሃልና። ምሳ 3፥24-26
- የእግዚአብሔር ስም የጸና ግምብ ነው ጻድቅ ወደ እርሱ ሮጦ ከፍ ከፍ ይላል። ምሳ 18፥10

- አሁንም ያዕቆብ ሆይ፥ የፈጠረህ፥ እስራኤልም ሆይ፥ የሠራህ እግዚአብሔር እንዲህ ይላል፦ ተቤዥቼሃለሁና አትፍራ በስምህም ጠርቼሃለሁ፥ አንተ የእኔ ነህ። በውኃ ውስጥ ባለፍህ ጊዜ ከአንተ ጋር እሆናለሁ፥ በወንዞችም ውስጥ ባለፍህ ጊዜ አያሰጥሙህም በእሳትም ውስጥ በሄድህ ጊዜ አትቃጠልም፥ ነበልባሉም አይፈጅህም። ኢሳ 43፥1-2

- እንግዲህም ለአሕዛብ ንጥቂያ አይሆኑም የምድርም አራዊት አይበሉአቸውም ተዘልለውም ይቀመጣሉ የሚያስፈራቸውም የለም። ሕዝ 34፥28

- እናንተም ደግሞ የእውነትን ቃል ይኸውም የመዳናችሁን ወንጌል ሰምታችሁ ደግሞም በክርስቶስ አምናችሁ በተስፋው መንፈስ በመንፈስ ቅዱስ ታተማችሁ፤ ኤፌ 1፥13

ምዕራፍ ስድስት

6. በክርስቶስ ካመነ በኋላ የሰው ድርሻ

6.1 እግዚአብሔርን ውደድ

ፍቅር ከተሰጡን ስጦታዎች ውስጥ አንዱ ነው። መውደድ የተማርነው ከእግዚአብሔር ነው። ይህንን ስሜት ከተወለድን ጀምሮ እየተለማመድነው እናድጋለን። ከእናትና አባታችን ጀምሮ እህት፣ ወንድም፣ ጎረቤት፣ ጓደኛ፣ ወዘተ እያልን ምርጫችንን እያሰፋን እንመጣለን። ነፍስ ካወቅንበት ጊዜ ጀምሮ ቤተሰቦችም ሆኑ በአካባቢ ያሉ ሰዎች ስለፈጣሪ ያላቸውን አመለካከት ማስተማርና መናገር ይጀምራሉ።

የእግዚብሔርን ስራ ባወቅን ቁጥር ይበልጥ እንወደዋለን። ስለ እርሱ በሚገባን ልክ ፍቅራችን ይጨምራል።”የማያውቁት ሀገር... ነውና ተረቱ ስለ እግዚአብሔር ምንም የምንሰማው ነገር ባይኖር ከጥያቄዎቻችን ውጪ ምንም ላይመስለን ይችላል። ስለእግዚአብሔር ካወቅን ግን ከችግሮቻችን በላይ የራሱ ፍቅር እንድንወደው ያደርገናል። እስኪ እግዚአብሔርን ልንወድ ከሚያስገድዱን ነገሮች መካከል በጣም ጥቂቱን ብቻ እንመልከት። እንድንወደው የሚያደርገን የመጀመሪያው ነገር ከሌላዎቹ ፍጥረታት ለይቶ በባህሪውና በምሳሌው እጹብ ድንቅ አድርጎ ስለፈጠረን። ሁለተኛው ምክንያት ደግሞ በበደላችን ተቅበዝብዘን ሳለ የፈለገን እውነተኛ ወዳጅ በመሆኑ ነው። አምላካችን እግዚአብሔር ለእኛ ያለውን ፍቅር በምንም ልንመስለው አንችልም። አንድያ ልጁን አሳልፎ እስኪሰጥ ድረስ እንዲሁ ወዶናል። ስለ መልካምነታችንም አይደለም ፤ እኛ ስላፈቀርነውም አይደለም እንዲሁ ወዶናል። በዓለማችን ላይ ያለ ምንም ምክንያት እንዲሁ ማፍቀር የሚቻለው ማንም የለም። ሶስተኛው እግዚአብሔርን እንድንወድ ግድ የሚለን ነገር ፍቅሩ በጊዜያዊ አቋማችን ላይ የተመሰረተ ባለመሆኑ ነው። ደሀ በሆንን ጊዜ እርሱ ይወደናል፤ ስለዚህ በችግራችን ከማንም ቀድሞ ይደርስልናል። ባዶ የሆነው ማሰሯችንንም በዘይት ይሞላል። ተስፋ በቆረጥንም ጊዜ እርሱ ይወደናል፤ ስለዚህም የመጽናናትን ተስፋ ይሰጠናል። የስጋችን ፍላጎት አሸንፎን ስንርቀውም ይወደናል፤ በመሆኑም ስለጠፋበት እንደ አንዱ በግ ዘጠና ዘጠኙን ትቶ ሊፈልግ ይመጣል። በተገኘንም ጊዜ ደስ ይለዋል። ስለዚህም የሰባውን ፍሪዳ አርዶ ሰዎችን ሁሉ ጠርቶ ደስታን ያደርጋል። አምላካችንን ላለማፍቀር ምክንያት አልባዎች ነን።

ማጉረምረምና ማማረር በሕይወታችን እንኳ ቢሞላ ስለአምላክነቱ፣ ሁሉን ቻይነቱና ምህረቱ በሕይወታችን ውስጥ ስለሚገለፅ እግዚአብሔርን ልንወደው ይገባል።

እግዚአብሔርን ካልወደድነው ሌላ ምንምነገር መውደድ አንችልም። እግዚአብሔርን መውደድ ደግሞ ትዕዛዙን ከመጠበቅና ከጎናችን ያሉትን ሰዎች

ከመውደድ ይጀምራል። ታዲያ ቅዱስመጽሐፍ እግዚአብሔርን መውደድ ስለሚገባ ምንይላል? ጥቂቶቹን እነሆ፥

- አንተም አምላክህን እግዚአብሔርን በፍጹም ልብህ በፍጹምም ነፍስህ በፍጹምም ኃይልህ ውደድ። ዘዳ 6፥5
- አንተም አምላክህ እግዚአብሔር እርሱ አምላክ እንደሆነ፥ ለሚወድዱትም ትእዛዙንም ለሚጠብቁ ቃልኪዳኑንና ምሕረቱን እስከ ሺህ ትውልድ ድረስ የሚጠብቅ የታመነ አምላክ እንደሆነ እወቅ፤ የሚጠሉትን ለማጥፋት በፊታቸው ብድራት ይመልስባቸዋል ለሚጠላው አይዘገይም፥ነገር ግን በፊቱ ብድራት ይመልስበታል። ዘዳ 7፥9-10
- እንግዲህ አምላክህን እግዚአብሔርን ውደድ ሕጉንም ሥርዓቱንም ፍርዱን ምትእዛዙንም ሁልጊዜ ጠብቅ። ዘዳ 11፥1
- እንዲህም ይሆናል እናንተ አምላካችሁን እግዚአብሔርን ትወድዱ ዘንድ፥ በፍጹምም ልባችሁ በፍጹምም ነፍሳችሁ ታመልኩት ዘንድ ዛሬ ለእናንተ የማዝዘውን ትእዛዜን ፈጽማችሁ ብትሰሙ፥ እህልህን ወይንህንም ዘይትህንም ትሰበስብ ዘንድ በየጊዜው የበልጉን ዝናብና የክረምቱን ዝናብ ለምድራችሁ አወርዳለሁ። በሜዳ ለእንስሶች ህሣርን እሰጣለሁ፥ ትበላማለህ፥ ትጠግብማለህ። ዘዳ 11፥13-15
- በሕይወትም እንድትኖር፥ አምላክህን እግዚአብሔርን በፍጹም ልብህ በፍጹምም ነፍስህ እንድትወድድ አምላክህ እግዚአብሔር ልብህን የዘርህንም ልብ ይገርዛል። ዘዳ 30፥6
- በሕይወትም እንድትኖር እንድትባዛም፥አምላክህም እግዚአብሔር ልትወርሳት በምትገባባት ምድር እንዲባርክህ፥ አምላክህን እግዚአብሔርን ትወድድ ዘንድ፥ በመንገዱም ትሄድ ዘንድ ትእዛዙንና ሥርዓቱን ፍርዱንም ትጠብቅ ዘንድ ዛሬ እኔ አዝዣለሁ። ዘዳ 30፥16
- በእግዚአብሔር ደስ ይበልህ፥ የልብህንም መሻት ይሰጥሃል። መዝ 37፥4
- በእኔ ተማምኖአልና አስጥለዋለሁ ስሜንም አውቆአልና እጋርደዋለሁ። መዝ 91፥14
- እግዚአብሔር የሚወድዱትን ሁሉ ይጠብቃል ኃጢአተኞችንም ሁሉ ያጠፋል። መዝ 145፥20
- እኔ የሚወድዱኝን እወድዳለሁ፥ ተግተው የሚሹኝም ያገኙኛል። ምሳ 8፥17

- …ለሚወድዱኝ ርስት አወርሳቸው ዘንድ ቤተ መዛግብታቸውንም እሞላ ዘንድ። ምሳ 8፥21
- አንተም በፍጹምልብህ በፍጹምም ነፍስህ በፍጹምም አሳብህ በፍጹምም ኃይልህ ጌታ አምላክህን ውደድ የምትል ናት። ፊተኛይቱ ትዕዛዝ ይህች ናት። … በፍጹም ልብ በፍጹም አዕምሮም በፍጹም ነፍስም በፍጹም ኃይልም እርሱን መውደድ፥ ባልንጀራንም እንደራስ መውደድ በሙሉ ከሚቃጠል መሥዋዕትና ከሌላው መሥዋዕት ሁሉ የሚበልጥ ነው አለው። ማር 12፥30፣33
- ትእዛዜ በእርሱ ዘንድ ያለችው የሚጠብቃትም የሚወደኝ እርሱ ነው፤ የሚወደኝንም አባቴ ይወደዋል እኔም እወደዋለሁራሴንም እገልጥለታለሁ። ዮሐ 14፥21
- …ዓይን ያላየችው ጆሮምያልሰማው በሰውም ልብ ያልታሰበው እግዚአብሔር ለሚወዱት ያዘጋጀው ተብሎ እንድተጻፈ፥… 1ቆሮ 2፥9
- ጌታችንን ኢየሱስክርስቶስን ባለመጥፋት ከሚወዱ ሁሉ ጋር ጸጋ ይሁን፤ አሜን። ኤፌ 6፥24
- ፍቅርም እንደዚህ ነው፤ እግዚአብሔር እርሱ ራሱ እንደወደደንስ ለኃጢአታችንም ማስተስሪያ ይሆን ዘንድ ልጁን እንደላከ እንጂ እኛ እግዚአብሔርን እንደወደድነው አይደለም። ….1ዮሀ 4፥10
- ማንም እግዚአብሔርን እወዳለሁ እያለ ወንድሙን ቢጠላ ሐሰተኛ ነው፤ ያየውን ወንድሙን የማይወድ ያላየውን እግዚአብሔርን ሊወደው እንዴት ይችላል? እግዚአብሔርንም የሚወድ ወንድሙን ደግሞ እንዲወድ ይህች ትዕዛዝ ከእርሱ አለችን። 1ዮሐ 4፥20-21

6.2 ተግቶ መስራት

"ታላቁን እርካታና ሽልማት የማገኘው ስኬት ከሚለው ሀረግ በፊት የሚቀድመውን ስራ በመስራት ነው" ይላል፤ በሳይንሱ ዓለም በጠንካራ ትጋቱና በፈለሰፋቸው በርካታ የፈጠራ ስራዎቹ የሚታወቀው ቶማስ ኤዲሰን። ቶማስ ኤዲሰን ቀጥሎ" ስኬታማ ለመሆን ቀዳሚው ተግባር አካላዊ እና አዕምሯዊ ሀይላችንን ተጠቅመን ሳንሰለች ለረጅም ጊዜ ተግተን መስራት ስንችል ነው።" በማለትተግቶ መስራት ያለውን ጠቀሜታ ያስተምራል። ይህ ትጉህ ሰው በተለይም መብራትን ለመፈብረክ በጣረው ጥረት ውስጥ ብዙ ጊዜ ያልተሳካለት ነበር። ግና ስለሙከራዎቹ አለመሳካትና ስለሚሰማው ስሜት ሲናገር"እኔ የማስበው ማብራትን ለመስራት ሞክሬ ለ10000 ጊዜ ያህል እንዳልተሳካልኝ ሳይሆን የሞከርኳቸው 10000 ሙከራዎች እንደማይሰሩ መማሬን ብቻ ነው"ብሏል።

ስለዚህ ማንኛውም ሰው በተሰማራበት የስራ ዘርፍ ውጤታማ ለመሆን የሚፈልግ ከሆነ ተስፋ ሳይቆርጥ ተግቶ መስራት ይኖርበታል። ሆኖም ግን ተግቶ መስራት አልጋ በአልጋ የሆነ ጉዳይ አይደለም። ያለፋል፤ ያደክማል፤ ጥረትን ይጠይቃል፤ ይህ በእንዲህ እያለ ደግሞ የወዳጆቻችን ድጋፍና ማበረታታት ላይኖር ይችላል።

አንዳንድ ጊዜ በባህርያችን ስራ ስንሰራ ሰው ተመልክቶ ምን ያህል ጠንክረን እየሰራን እንደሆነ እንዲገነዘብልን እንፈልጋልን። ተግቶ መስራት ብዙውን ጊዜ ከውጤት ቀድሞ የሚመጣ በመሆኑ ብዙ ሰዎች የስራውን ውጤት እንጂ ውጤቱ ላይ ለመድረስ የተከፈለውን መስዋትነት ላይረዱልን ይችላሉ። ይህ ሁኔታ ደግሞ ተስፋ አስቆራጭ የሚሆንበት እድል ከፍተኛ ነው።

ነገር ግን ምን ያህል እየሰራን እንደሆነ ያለ መገንዘብና ያለመበረታታት ስሜት አዕምሯችን ውስጥ እንዲገባ መፍቀድ የለብንም። ተግቶ የመስራት ክህሎትም ዓላማን ከግብ ለማድረስ ከሚያስተጓጉል ችግር፣ ከሚያጋጥም መሰናክል፣ እንዲሁም ነቀፋ ሁሉ በማኛውም ሁኔታ ጠንክሮ ለመስራት ይጠቅማል። በሌላ አባባል ተግቶ መስራት የሕይወት ግባችንን ለማሳካት ያለን ቁርጠኝነትን ማሳያ ነው። ማንም ሰው ምንም ቢል፣ ምንም ቢያደረግ ወይም ማንኛውም ነገር በመንገድ ላይ ቢጋረጥ ዓላማን ለማሳካት ተግቶ መስራት ያስፈልገዋል።

የኒውተን የመጀመሪያ ሕግ “አንድ አካል በእንቅስቃሴ ላይ ካለ በእንቅስቃሴ ይቆያል። በእረፍት ላይ ያለ አካል እንዳረፈ ይቆያል” ይላል። ይህ ሕግ ለሰዎችም ይሰራል። በተፈጥሮ አንዳንዶች ለስራ የተጉ ሲሆኑ አንዳንዶች ደግሞ ስሩ ሲባሉ ወኔ የሚከዳቸው ናቸው። አንዳንድ ጊዜ ሰዎች ስራ መስራት አይፈልጉም፤ ነገር ግን “ይህ ቢኖረኝ፤ ያ ቢኖረኝ” እያሉ ተግባራዊውን ሳይሆን በህልም ዓለም ይኖራሉ። በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ያዕቆብ የተባለው ሰው በአንዲት ሴት ፍቅር እንደተያዘ ይናገራል። ታዲያ አባቷን ልጃቸውን የትዳር አጋሩ ትሆን ዘንድ በጠየቀ ጊዜ አንድ ከባድ ጥያቄ ተጠይቆ ነበር። የተባለውም ልጅቱን ማግባት ከፈለገ ለሰባት አመታት በአሽከርነት እንዲያገለግል ነበር። ነገር ግን ምንም እንኳን ይህንን ሁሉ ዓመት ቢያገለግልም ታላቅ ቤት ውስጥ እያለች ታናሽን ማግባት በባህላቸው የተፈቀደ አይደለምና ታላቂቱን ማግባት ግድ ሆነበት። ያዕቆብ ግን አሁንም ተስፋ ሳይቆርጥ የሚወዳትን ለማግባት ለሌላ ተጨማሪ ሰባት ዓመት ለአባቷ አሽከር መሆን ነበረበት። ተስፋ ሳይቆርጥ ተጨማሪዎቹን ሰባት አመታት በትጋት በመስራት የሚወደውን ማግኘቱን የእግዚአብሔር ቃል ይነግረናል (ዘፍ 29፥ 18-28)። ከዚህ ታሪክ የምንማረው ነገር የሆነ ነገርን ለማግኘት ፍላጎቱ ካለን ፍላጎታችንን እውን ለማድረግ ተግተን መስራት እንዳለብን ነው። ቁጭ ብሎ በማለም ብቻ ጠብ የሚል ምንም ነገር አይኖርምና። ለመውጣት ውጫዊ ጉትጎታ የሚፈልጉ ሰነፎች አሉ። መጽሐፍ ቅዱስ ስራን መስራት የሚያዝ በመሆኑ ስንፍና በማያወላዳ መልኩ ኃጢያት እንደሆነ ይናገራል።

- የታካች እጅ ችግረኛ ታደርጋለች የትጉ እጅ ግን ባለጠጋ ታደርጋለች። በበጋ የሚያከማች ልጅ አስተዋይ ነውበመከር የሚተኛ ግን እርሱ ራሱን ያስነውራል። ምሳሌ 10፥4-5
- ምድሩን የሚሠራ ሰው እንጀራ ይጠግባል ለከንቱ ነገር የሚሮጥ ግን አዕምሮ የጐደለው ነው። ምሳ 12፥11
- የትጉ እጅ ትገዛለች የታካች እጅ ግን ትገብራለች። ምሳ 12፥24
- የታካች ሰው ነፍስ ትመኛለች አንዳችም አታገኝም የትጉ ነፍስ ግን ትጠግባለች። ምሳ 13፥4
- የታካች መንገድ እንደ እሾህ አጥርናት የጻድቃን መንገድ ግን የተደላደለች ናት። ምሳ 15፥19
- ድሀ እንዳትሆን እንቅልፍን አትውደድ ዓይንህን ክፈት፥ እንጀራም ትጠግባለህ። ምሳ 20፥13
- የትጉህ አሳብ ወደጥጋብ ያደርሳል ችኩል ሰው ሁሉ ግን ለመጒደል ይቸኩላል። ምሳ 21፥5
- በታካች ሰው እርሻ፥ አዕምሮ በጐደለውምሰው ወይን ቦታ አለፍሁ። እነሆም፥ሁሉ እሾህ ሞልቶበታል፥ ፊቱንም ሳማ ሸፍኖታል፥ የድንጋዩም ቅጥር ፈርሶአል። ተመለከትሁና አሰብሁ አየሁትና ተግሣጽን ተቀበልሁ። ጥቂት ትተኛለህ፥ ጥቂትም ታንቀላፋለህ፥ ትተኛም ዘንድ ጥቂት እጅህን ታጥፋለህ እንግዲህ ድህነትህ እንደ ወንበዴ፥ ችጋርህም ሰይፍ እንደታጠቀ ሰው ይመጣብሃል። ምሳ 24፥30-34
- ምድሩን የሚያርስ እንጀራ ይጠግባል ምናምንቴዎችን የሚከተል ግን ድህነት ይሞላበታል። ምሳ 28፥19
- እነሆ፥እኔ ያየሁት መልካምና የተዋበ ነገር ሰው እግዚአብሔር በሰጠው በሕይወቱ ዘመን ሁሉ ይበላና ይጠጣ ዘንድ፥ ከፀሐይ በታችም በሚደክምበት ድካም ሁሉ ደስ ይለው ዘንድ ነው ይህ እድል ፈንታው ነውና። እግዚአብሔር ለሰው ሁሉ ባለጠግነትንና ሀብትን መስጠቱ፥ ከእርስዋም ይበላና እድልፈንታውን ይወስድ ዘንድ በድካሙም ደስ ይለውዘንድ ማሠልጠኑ ይህ የእግዚአብሔር ስጦታ ነው። መክ 5፥18-19
- … ለሥራ ከመትጋት አትለግሙ፤ በመንፈስ የምትቃጠሉ ሁኑ፤ ለጌታ ተገዙ፤ ሮሜ 12፥11

- የሰረቀ ከእንግዲህ ወዲህ አይስረቅ፥ ነገር ግን በዚያ ፈንታ ለጎደለው የሚያካፍለው እንዲኖርለት በገዛ እጆቹ መልካምን እየሠራ ይድከም። ኤፌ 4፥28
- …. ነገር ግን፥ ወንድሞች ሆይ፥ ከፊት ይልቅ ትበዙ፥ በጸጥታም ትኖሩ ዘንድ ልትቀኑ፥ የራሳችሁንም ጉዳይ ልትጠነቀቁ፥ እንዳዘዝናችሁም፥ በውጭ ባሉት ዘንድ በአገባብ እንድትመላለሱ፥ አንዳችም እንዳያስፈልጋችሁ በእጃችሁ ልትሠሩ እንለምናችኋለን። 1ተሰ 4፥10-12
- ደግሞ ከእናንተ ጋር ሳለን ሊሠራ የማይወድ አይብላ ብለን አዘናችሁ ነበርና። ሥራ ከቶ ሳይሠሩ፥ በሰው ነገር እየገቡ፥ ያለሥርዓት ከእናንተ ዘንድ ስለሚሄዱ ስለአንዳንዶች ሰምተናልና።
- እንደነዚህ ያሉትንም በጸጥታ እየሠሩ የገዛ እንጀራቸውን ይበሉ ዘንድ በጌታችን በኢየሱስክርስቶስ እናዛቸዋለን እንመክራቸውማለን። 2ተሰ 3፥10-12
- የሚደክመው ገበሬ ፍሬውን ከሚበሉት መጀመሪያ እንዲሆን ይገባዋል። 2ጢሞ 2፥6

6.3 ሀሰትን ማስወገድ

ውሸት መናገር አንዳች ጥቅም ለማግኘት ሲባል ይሁነኝ ተብሎ የሚፈፀም ድርጊት ወይስ ልማድ? ዋሾነት በማኅበራዊ ሕይወት ውስጥ ከሚያስከትላቸው ችግሮች፣ በሰዎች ዘንድ ተቀባይነትን የሚያሳጣ ስብዕና ከማላበሱ ባሻገር በበሽታነት የሚፈረጅበት ሁኔታ ይኖር ይሆን? አንዳንዴ ምክንያቱ በውል የማይታወቅ፣ አልያም ያለ አንዳችም ሁነኛ ምክንያት እንደ አመል በተደጋጋሚ ሲፈፀም የሚስተዋል ውሸትስ?

ሐሰት የሚለው ቃል ከግዕዝ የተወረሰ ቃል ሲሆን ውሸት የሚለውን የአማርኛ አቻ ትርጉም ይሰጣል። ትርጉሙም እውነትን ማጣመም፣ሐቅን መደበቅ፣ ያልተደረገ ታሪክን ተደረገ ብሎ ሽምጥጥ አድርጎ ፈጥሮ ማውራት፤ ሐቅን መካድ ማለት ነው። በተጨማሪም ሰው የሌለውን ችሎታ ወይም ዓላማ እንዳለው አስመስሎ መናገር፤ ለአሁኑ ማንነት መፈጠር ምክንያት የሆኑ አዎንታዊ እና አሉታዊ ኩነቶችን መካድ/ያለመቀበል፤ ሰዎችንማታለልወዘተ… ያጠቃልላል።

“ሀሰት ስለበዛ እውነት ሆነዋዛ” እንዲሉ፤ በአንድ ወቅት በአሜሪካ ሀገር በመሰረታዊ እና የተግባር ሳይኮሎጂ ጆርናል ላይ የወጣ አንድ ጥናት ሀሰት ምን ያህል በማኅበረሰባች ንውስጥ እንደንተሰራፋ በግልፅ አሳይቷል። በሁለት በማይተዋወቁ ሰዎች መካከል በተደረጉ አስር ንግግሮች 60 ከመቶ የሚሆኑ ሰዎች ቢያንስ አንድ ጊዜ እንደዋሹ ጥናቱ አሳይቷል። በአማካኝ በአስር ደቂቃ ንግግር ውስጥ አንድ ሰው ሶስት ጊዜ ይዋሻል።

ነገር ግን የእግዚአብሔር ሰዎች በመንጋ ከማሰብ ፣በመንጋ ከመናገር ፣እንዲሁም በመንጋ ከመዋሸት የተነጠሉ መሆን ይገባቸዋል። ኢየሱስ ክርቶስ ስለራሱ ሲናገር እኔ እውነት ነኝ ብሏል። ስለዚህ ከውሸታሞች ተነጥለው እውነትን የሚናገሩ ሰዎች ከእግዚአብሔር ዘንድ ናቸው ማለት ነው። ነገር ግን በተቃራኒው ሰይጣን ደግሞ የውሸት አባት ተብሏል። ስለዚህ ውሸታሞች ሳያውቁት እራሳቸውን ለውሸት አባቷ ለሆነው ለዳቢሎስ እያስገዙ ነው ማለት ነው።

የሰው ልጅ ምላስ እረፍት የሌለው የኃጢያት መንስዔ እንደሆነ መጽሐፍ ቅዱስ ያስተምራል። የሚቀጥሉት ጥቅሶችም ይህንኑ የሚያሣዩ ናቸው።

- ሐሰተኛ ወሬ አትቀበል ሐሰተኛ ምስክርም ትሆን ዘንድ ከኃጢአተኛ ጋር እጅህን አታንሣ። ዘፀ 23፥1
- በስሜም በሐሰት አትማሉ፥ የአምላካችሁንም ስም አታርክሱ እኔ እግዚአብሔር ነኝ። ዘሌ 19፥12
- በዓመፃ ይከስሰው ዘንድ በሰው ላይ ሐሰተኛ ምስክር ቢቆም፥ሁለቱ ጠበኞች በእግዚአብሔር ፊት በካህናቱና በዚያ ዘመን በሚፈርዱ ፈራጆች ፊት ይቆማሉ ፈራጆቹም አጥብቀው ይመረምራሉ ያም ምስክር ሐሰተኛ ምስክር ሆኖ በወንድሙ ላይ በሐሰት ተናግሮቢ ገኘ፥ በወንድሙ ላይ ያደርገው ዘንድ ያሰበውን በእርሱ ላይ ትመልሱበታላችሁ እንዲሁም ከአንተ መካከል ክፋቱን ታስወግዳለህ። ዘዳ 19፥16-19
- ኀጥኣን ከማኅፀን ጀምረው ተለዩ ከሆድም ጀምረው ሳቱ፥ ሐሰትንም ተናገሩ። መዝ 58፥3
- እውነተኛን ነገር የሚናገር ቅን ነገርን ያወራል የሐሰት ምስክር ግን ተንኰልን ያወራል። ምሳ 12፥17
- የእውነት ከንፈር ለዘላለም ትቆማለች ውሸተኛ ምላስ ግን ለቅጽበት ነው። ምሳ 12፥19
- የታመነ ምስክር አይዋሽም የሐሰት ምስክር ግን በሐሰት ይናገራል። ምሳ 14፥5
- ሐሰተኛ ምስክር ሳይቀጣ አይቀርም፥ በሐሰትም የሚናገር አያመልጥም። ምሳ 19፥5
- ሐሰተኛ ምስክር ሳይቀጣ አይቀርም በሐሰትም የሚናገር ይጠፋል። ምሳ 19፥9

- በባልንጀራህ ላይ በከንቱ ምስክር አትሁን፥ በከንፈርህም አታባብለው። ምሳ 24፥28

- በባልንጀራው በሐሰት የሚመሰክር እንደመዶሻና እንደሰይፍ እንደተሳለም ፍላጻነው። ምሳ 25፥18

- ሁላችሁም በባልንጀራችሁ ላይ ክፉን ነገር በልባችሁ አታስቡ የሐሰትንም መሐላ አትውደዱ ይህን ነገር ሁሉ እጠላለሁና፥ ይላል እግዚአብሔር፡- ዘካ 8፥17

- እርስ በርሳችሁ ውሸት አትነጋገሩ፥ አሮጌውን ሰው ከሥራው ጋር ገፋችሁታልና፥ የፈጠረውንም ምሳሌ እንዲመስል ዕውቀትን ለማግኘት የሚታደሰውን አዲሱን ሰው ለብሳችሁታል። ቆላ 3፥9-10

- ዳሩ ግን የሚፈሩና የማያምኑ የርኵሳንም የነፍሰገዳዮችም የሴሰኞዎችም የአስማተኞዎችም ጣዖትንም የሚያመልኩ የሐሰተኞዎችም ሁሉ ዕድላቸው በዲንና በእሳት በሚቃጠል ባሕር ነው፤ ይህውም ሁለተኛው ሞት ነው። ራዕ 21፥8

6.4 ክፉ ምኞትን ማስወገድ

ምኞት የድርጊት እናት ናት። ምክንያቱም ድርጊቶች እውን ከመሆናቸው በፊት ያሉ በአዕምሮ ውስጥ ናቸው። ለዚያም ነው የእግዚአብሔር ቃል ልብህን ጠብቅ የሚለው። ካልተጠበቀ ልብ ውስጥ እግዚአብሔርን የሚያሳዝን ተግባራት ይፈልቃሉ። አንድን የሽንት ቤት ፍሳሽ በሰፈራችን እየፈሰሰ ለአከባቢው ኅብረተሰብ ጠንቅ ቢሆን ይህንን የሽንት ቤት ፍሳሹን ለማድረቅ ዝም ብለን በራችን በሚያልፈው ፍሳሽ ላይ አፈር ማፍሰስ መፍትሄ ሊሆን ይችላልን? አይሆንም። ምክንያቱም የሽንት ቤቱ ፍሳሽ የሚፈልቅበት ቦታ አልተስተካከለምና። ከሸፈነው አፈር በላይ አሁንም መፍሰሱ አይቀሬ ነው። በመሆኑም አካባቢው ከቆሻሻው ፍሳሽ የጸዳ ይሆን ዘንድ የግድ ቆሻሻው ከመፍሰሻው ወጥቶ የሚወርድበት ቦታ በመሄድ ፍሳሹን የሚያስወጣውን ሽንቁር መድፈን ይኖርብናል። በሰው ልጆች ሕይወት ውስጥ እንዲሁ ነው። መጥፎ ሀሳቦች የሚፈልቁት ከልባችን ነውና ቀዳዳውን መድፈን አለብን። ዳዊት የኦርዮንን ሚስት ስትታጠብ በማየቱ ስጋዊ ፍትወቱ ተነሳሳ። ይህ ስጋዊ ምኞት እጅግ ለረከሰ ድርጊት ዳርጎታል። አምኖንም ቢሆን የእህቱ ትዕማርን ውበት አይቶ አፈቀራት። ይህ ስጋዊ ምኞቱን በጊዜው ሊገታው ባለመቻሉ ግን እህቱን እስከማስነወር ድረስ ደርሷል። ስለዚህ ከክፉ ምኞት መጠበቅ በንጽህና ለመቆየት ወሳኝ ነው። "መልካም ሰው ከልቡ መልካም መዝገብ መልካሙን ያወጣል፥ክፉ ሰውም ከልብ ክፉ መዝገብ ክፉውን ያወጣል፤ (ሉቃ 6፥45፣ ማቴ 12፥35)"። ስለዚህ ክፉ ድርጊት ወይም ኃጢያትን ለማስወገድ አካባቢን ብቻ መቀየር ሳይሆን አስተሳሰብን ማስተካከል በዋነኛነት ሊተኮርበት የሚገባ ጉዳይ ነው። አበው ሲተርቱ "ወፎች ከበላይህ እንዳይበሩ ማድረግ ያቅትህ ይሆናል፤ ነገር ግን በራስህ ላይ ጎጆ እንዳይሰሩ መከልከል ትችላለህ" ይላሉ። "ስለዚህ ምንም እንኳን ክፉ ሀሳብ ልቤ ውስጥ እንዳይገባ

እከለክላለሁ" ብንልም ይህንን እናደረግ ዘንድ አቅም ሊያንስን ይችላል። ነገር ግን እነዚህን ክፉ ሀሳቦች በጌታ በኢየሱስ ክርስቶስ ስም ልንገስጻቸው ይገባል እንጂ ተቀብለን ማስተናገድ አይገባም።

- ውበትዋን በልብህ አትመኘው ሽፋሽፍትዋም አያጥምድህ። የጋለሞታ ዋጋ እስከ አንዲት እንጀራ ነው አመንዝራም ሴት የሰውን ሕይወት ታጠምዳለች። በጉያው እሳትን የሚታቀፍ፥ ልብሶቹስ የማይቃጠሉ ማንነው? በፍም ላይ የሚሄድ እግሮቹስ የማይቃጠሉ ማን ነው? ወደ ሰው ሚስት የሚገባም እንዲሁ ነው የሚነካትም ሁሉ ሳይቀጣ አይቀርም። ምሳ 6፥25-29
- አታመንዝር እንደተባለ ሰምታችኋል። እኔ ግን እላችኋለሁ፥ ወደ ሴት ያየ ሁሉ የተመኛትም ያን ጊዜ በልቡ ከእርስዋ ጋር አመንዝሮአል። ማቴ 5፥27-28
- እንዲሁም እናንተ ደግሞ ለኃጢአት እንደሞታችሁ፥ ግን በክርስቶስ ኢየሱስበጌታችን ሆናችሁ ለእግዚአብሔር ሕያዋን እንደሆናችሁ ራሳችሁን ቁጠሩ። እንግዲህ ለምኞቱ እንድትታዘዙ በሚሞት ሥጋችሁ ኃጢአት አይንገሥ፤ ብልቶቻችሁንም የዓመፃ የጦር ዕቃ አድርጋችሁ ለኃጢአት አታቅርቡ፥ ነገር ግን ከሙታን ተለይታችሁ በሕይወት እንደምትኖሩ ራሳችሁን ለእግዚአብሔር አቅርቡ፥ ብልቶቻችሁንም የጽድቅ የጦር ዕቃ አድርጋችሁ ለእግዚአብሔር አቅርቡ። ኃጢአት አይገዛችሁምና፤ ከጸጋ በታች እንጂ ከሕግ በታች አይደላችሁምና። ሮሜ 6፥11-14
- ሥጋ በመንፈስ ላይ መንፈስም በሥጋ ላይ ይመኛልና፥ እነዚህም እርስ በርሳቸው ይቀዋወማሉ፤ ስለዚህም የምትወዱትን ልታደርጉ አትችሉም። ገላ 5፥17
- የክርስቶስ ኢየሱስም የሆኑቱ ሥጋን ከክፉ መሻቱና ከምኞቱጋር ሰቀሉ። ገላ 5፥24
- በእነዚህም ልጆች መካከል እኛ ሁላችን ደግሞ፥የሥጋችንንና የልቡናችንን ፈቃድ እያደረግን፥ በሥጋችን ምኞት በፊት እንኖር ነበርን እንደሌሎቹም ደግሞ ከፍጥረታችን የቁጣ ልጆች ነበርን። ነገርግን እግዚአብሔር በምሕረቱ ባለጠጋ ስለሆነ፥ ከወደደን ከትልቅ ፍቅሩ የተነሣ በበደላችን ሙታን እንኳ በሆንን ጊዜ ከክርስቶስ ጋር ሕይወት ሰጠን፥በጸጋ ድናችኋልና፥ ኤፌ 2፥3-5
- ከክፉ የጎልማሳነት ምኞት ግን ሽሽ፥ በንጹሕም ልብ ጌታን ከሚጠሩ ጋር ጽድቅን እምነትን ፍቅርን ሰላምን አጥብቀህ ተከተል። 2ጢሞ 2፥22

- ሰዎችን ሁሉ የሚያድን የእግዚአብሔር ጸጋ ተገልጦአልና፤ ይህም ጸጋ፥ ኃጢአተኝነትንና ዓለማዊን ምኞት ክደን፥ የተባረከውን ተስፋችንን እርሱም የታላቁን የአምላካችንንና የመድኃኒታችንን የኢየሱስ ክርስቶስን ክብር መገለጥ እየጠበቅን፥ ራሳችንን በመግዛትና በጽድቅ እግዚአብሔርንም በመምሰል በአሁኑ ዘመን እንድንኖር ያስተምረናል፤ ቲቶ 2፥11-13

- እኛ ደግሞ አስቀድመን የማናስተውል ነበርንና፤ የማንታዘዝ፥ የምንስት፥ ለምኞትና ለልዩልዩ ተድላ እንደባሪያዎች የምንገዛ፥ በክፋትና በምቀኝነት የምንኖር፥ የምንጣላ፥እርስበርሳችን የምንጠላላ ነበርን። ነገርግን የመድኃኒታችን የእግዚአብሔር ቸርነትና ሰውን መውደዱ በተገለጠጊዜ፥እንደምሕረቱ መጠን ለአዲስ ልደት በሚሆነው መታጠብና በመንፈስቅዱስ በመታደስ አዳነን እንጂ፥ እኛ ስላደረግነው በጽድቅ ስለነበረው ሥራ አይደለም፤ ቲቶ 3፥3-5

- እንደሚታዘዙ ልጆች ባለማወቃችሁ አስቀድሞ የኖራችሁበትን ምኞት አትከተሉ። ዳሩ ግን እኔ ቅዱስነኝና ቅዱሳን ሁኑ ተብሎ ስለተጻፈ የጠራችሁ ቅዱስ እንደሆነ እናንተ ደግሞ በኑሮአችሁ ሁሉ ቅዱሳን ሁኑ። 1ጴጥ1፥14

- ስለክፉ ምኞት በዓለም ካለው ጥፋት አምልጣችሁ ከመለኮት ባሕርይ ተካፋዮች በተስፋ ቃል እንድትሆኑ፥ በእነዚህ ክብርና በጎነት የተከበረና እጅግ ታላቅ የሆነ ተስፋን ሰጠን። 2ጴጥ 1፥4

- ዓለምን ወይም በዓለም ያሉትን አትውደዱ፤ በዓለም ያለው ሁሉ እርሱም የሥጋ ምኞትና የዓይን አምሮት ስለ ገንዘብም መመካት ከዓለም ስለሆነ እንጂ ከአባትስ ላልሆነ፥ ማንም ዓለምን ቢወድ የአባት ፍቅር በእርሱ ውስጥ የለም። ዓለምን ወይም በዓለም ያሉትን አትውደዱ፤ በዓለም ያለው ሁሉ እርሱም የሥጋ ምኞትና የዓይን አምሮት ስለገንዘብም መመካት ከዓለም ስለሆነ እንጂ ከአባትስ ላልሆነ፥ ማንም ዓለምን ቢወድ የአባት ፍቅር በእርሱ ውስጥ የለም። ዓለሙም ምኞቱም ያልፋሉ፤የእግዚአብሔርን ፈቃድ የሚያደርግ ግን ለዘላለም ይኖራል። 1ዮሐ 2፥16-17

- በመጨረሻው ዘመን በኃጢአተኝነት እንደገዛ ምኞታቸው እየሄዱ ዘባቾች ይሆናሉ ብለዋችኋልና። እነዚህ የሚያለያዩ ሥጋውያንም የሆኑ መንፈስም የሌላቸው ሰዎች ናቸው። እናንተ ግን፥ ወዳጆች ሆይ፥ ከሁሉ ይልቅ በተቀደሰ ሃይማኖታችሁ ራሳችሁን ለማነጽ እየተጋችሁ በመንፈስ ቅዱስም እየጸለያችሁ፥ ወደዘላለም ሕይወት የሚወስደውን የጌታችንን የኢየሱስክርስቶስን ምሕረት ስትጠባበቁ በእግዚአብሔር ፍቅር ራሳችሁን ጠብቁ። ይሁ 18-21

6.5 ጭንቀትን ማስወገድ

ጭንቀት ለዓለም ሕዝብ የኑሮው አንድ አካል ሆኗል። ዘመናዊ ሕይወት በመጠነ ሰፊ ፍላጎቶች፣ በሚረብሹ ሁኔታዎች፣ባልተሟሉ ጉዳዮች፣ በጊዜው መጠናቀቅ ባለባቸው ስራዎች፣መፈታት ባለባቸው ችግሮች፣ወዘተ የተሞላነው።

ጭንቀት ምንድነው? ምክንያቱስ? ጭንቀት ሕይወትህ ላይ ምን ዓይነት ተጽዕኖ እያሳረፈ ነው? ብለን አስር ሰዎችን ብንጠይቅ አስሩም የተለያየ ምላሽ እንደሚሰጡ ጥርጥር የለውም። ይህ የሚሆንበት ዋነኛ ምክንያት ሁሉንም ሰው የሚያስማማ የጭንቀት ትርጓሜ አለመኖሩ ነው። ለአንዱ አስጨናቂ የሆነ ጉዳይ ወይም ሁኔታ ለሌላው አስደሳች ክስተት የሚሆንበት እድል በመኖሩ ሁሉም ሰው ለጭንቀት በተለያየ መልኩ ምላሽ ይኖረዋል።

የሆነው ሆኖ አብዛኛውን ሰው የሚያስማማው የጭንቀት ትርጓሜ"ጭንቀት ለሆነ ክስተት ምላሽ በምንሰጥበት ወቅት የሚፈጠር የአካላዊና አዕምሯዊ የስሜት መረበሽ ነው፥" የሚለው ይሆናል። ጭንቀት አካላችን አስቸጋሪ ሁኔታዎች እና ተግዳሮቶች ሲያጋጥመው በአትኩሮት፣ ጥንካሬ እና በብርታት ሁኔታውን ለመቋቋም ሲዘጋጅ የሚፈጠር ስሜት ነው።

ስለዚህ መጠነኛ የሆነ የጭንቀት ደረጃ ስራዎችን ትኩረት ሰጥተን፣ በብርታት እና ተነሳሽነት ለመስራት አስተዋፅኦ ያበረክታል። አንዳንድ ጊዜ አስቸኳይ ክስተቶች ሲያጋጥሙ ጭንቀት ስራውን ቶሎ ለመስራት ጠቀሜታ ይኖረዋል። ነገር ግን ከተወሰነ ደረጃ በላይ የጭንቀት መጠን ሲያልፍ ጭንቀት ጠቃሚ መሆኑ ቀርቶ የተለያዩ ጉዳቶች ይኖሩታል። ከልክ ያለፈ ጭንቀት በማኅበራዊ ኑሮ፣ በስራ ላይ፣ በአኗኗር ዘይቤ እና በጤና ላይ ከፍተኛ ጉዳት ያስከትላል።

መጽሐፍ ቅዱስ የሰው ልጅ በርትቶ እንዲሰራ እና ታግሶ ኑሮውን እንዲያሸንፍ የሚያሳስብ ሲሆን ከዚህ በተጨማሪም የሰው ልጅ ስለ ሚበላው፣ስለሚጠጣው፣ ስለሚለብሰው....ወዘተ ከልክ ባለፈ መልኩ እንዳያስብ እና እንዳይጨነቅ ያሳስባል። ስለጭንቀት፣አስተማሪ እና ገሳጭ ሀሳቦች ከመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ተወጣጥተው እንደሚከተለው ቀርበዋል።

- እግዚአብሔርም ለድሆች መጠጊያ ሆናቸው፥ እርሱም በመከራቸው ጊዜ ረዳታቸው ነው። መዝ 9፥9
- አንተ ለእኔ መሸሸጊያዬ ነህ፥ ከጣርም ትጠብቀኛለህ ከከበቡኝ ታድነኝ ዘንድ ደስታዬ ነህ። መዝ 32፥7
- አምላካችን መጠጊያችንና ኃይላችን፥ ባገኘን በታላቅ መከራም ረዳታችን ነው። ስለዚህ ምድር ብትነዋወጥ፥ ተራሮችም ወደ ባሕር

ልብ ቢወሰዱ አንፈራም። ውኆቻቸው ጮሁ ተናወጡም፥ ተራሮችም ከኃይሉ የተነሣ ተናወጡ። መዝ 46፥1-3

- ይጠራኛል እመልስለትማለሁ፥ በመከራውም ጊዜ ከእርሱ ጋራ እሆናለሁ አድነዋለሁ አከብረውማለሁ። መዝ 91፥15
- የጽድቅም ሥራ ሰላም፥ የጽድቅም ፍሬ ለዘላለም ጸጥታና መታመን ይሆናል። ኢሳ 32፥17
- በውኃ አጠገብ እንደተተከለ፥ በወንዝም ዳር ሥሩን እንደሚዘረጋ ሙቀትም ሲመጣ እንደማይፈራ ቅጠሉም እንደሚለመልም፥ በድርቅ ዓመትም እንደማይሠጋ ፍሬውንም እንደማያቋርጥ ዛፍ ይሆናል። ኤር 17፥8
- ኢየሱስም መልሶ፦ ማርታ፥ ማርታ፥ በብዙ ነገር ትጨነቂአለሽ ትታወኪማለሽ፥ የሚያስፈልገው ግን ጥቂት ወይም አንድ ነገር ነው፤ ማርያምም መልካም ዕድልን መርጣለች ከእርስዋም አይወሰድባትም አላት። ሉቃ 0፥41-42
- እግዚአብሔርንም ለሚወዱት እንደአሳቡም ለተጠሩት ነገር ሁሉ ለበጎ እንዲደረግ እናውቃለን። ሮሜ 8፥28
- በሁሉ እንገፋለን እንጂ አንጨነቅም፤ እናመነታለን እንጂ ተስፋ አንቆርጥም፤ እንሰደዳለን እንጂ አንጣልም፤ እንወድቃለን እንጂ አንጠፋም፤ የኢየሱስ ሕይወት ደግሞ በሥጋችን ይገለጥ ዘንድ ሁልጊዜ የኢየሱስን መሞት በሥጋችን ተሸከመን እንዞራለን። 2ቆሮ 4፥8-10
- ጌታ ቅርብ ነው። በነገር ሁሉ በጸሎትና በምልጃ ከምስጋና ጋር በእግዚአብሔር ዘንድ ልመናችሁን አስታውቁ እንጂ በአንዳች አትጨነቁ። አዕምሮንም ሁሉ የሚያልፍ የእግዚአብሔር ሰላም ልባችሁንና አሳባችሁን በክርስቶስ ኢየሱስ ይጠብቃል። ፊል 4፥6-7
- አምላኬም እንደባለጠግነቱ መጠን በክብር በክርስቶስ ኢየሱስ የሚያስፈልጋችሁን ሁሉ ይሞላባችኋል። ፊል 4፥19

6.6 አግባብ ያልሆነን ፍራቻ ማስወገድ

የሙት መንፈስ፣ ሰይጣናዊ ኃይል፣ አዞ፣ ሸረሪት፣ እባብ፣ ከፍታ ቦታ፣ ውሃ፣የተዘጋ ስፍራ፣ ቱቦ፣ ድልድይ፣ ጉንዳን፣ ብቸኝነት፣ ፈተና እና ሰው በተሰበሰበበት ቦታ ንግግር ማድረግ በቅደም ተከተል የዓለምን ሕዝብ የሚያስፈሩ ጉዳዮች እንደሆኑ በአሜሪካ ሀገር የተከናወነ አንድ ጥናት ያሳያል። ፍራቻ ምንድን ነው? ሰው ለምን ይፈራል? ፍራቻ ጉዳት አለው? ጥቅምስ? ለእነዚህ ጥያቄዎች መልስ ለማግኘት የስነ-ልቦና ምሁራን በርካታ ጥናቶችን አጥንተዋል።

ፍራቻ አደጋ ወይም በአዕምሮ ውስጥ አደጋ መስሎ የሚታይ ሁኔታ ሲያጋጥም ከአደጋው ለማምለጥ ወይም አደጋውን ከመጋፈጥ አስቀድሞ የሚፈጠር ቅጽበታዊ ምላሽ ነው። ፍራቻ በሰው ልጅ ላይ ከሚታዩ መሰረታዊ ስሜቶች አንዱ እና ዋነኛው ነው። ፍራቻ ተፈጥሯዊ ነው። ህጻን ልጅ ከተወለደባት ቅጽበት ጀምሮ የፍራቻ ስሜት ያሳያል። ፍራቻ እንስሳት አደጋ ሲያጋጥማቸው ፈጥናው እንዲሸሹ ወይም እንዲደበቁ ያደርጋቸዋል።

እስከተወሰነ ደረጃ ድረስ በተወሰነ መልኩ የፍራቻ ስሜት አስፈላጊ እንደሆነ በጉዳዩ ላይ ጥናት ያደረጉ ምሁራን ያስረዳሉ፤ ምንም አይነት ፍራቻ ስሜት ከሌለን አፍጠውና አግጠው የመጡ ወቅታዊና አንገብጋቢ አደጋዎችን ማስወገድ አንችልም። ስለዚህ ፍራቻ ከልክ እስካላለፈ ድረስ አስፈላጊና ጤናማ ነው። ከልክ ያለፈ ፍርሀት ግን የተለያዩ ችግሮች አሉት።

የደቡብ አፍሪካ የነጻነት አባት ኔልሰን ማንዴላ ስለ ሕይወት ታሪካቸው በጻፉት መጽሐፍ ላይ “ጀግና ሰው የፍርሀት ስሜት የማይሰማው አይደለም፤ ፍርሃቱን የሚቆጣጠር እንጂ!” ብለው ነበር። ፍርሃት አዲስ ነገር ለመሞከር ያለ ተነሳሽነትንና በራስ መተማመን በማጥፋት ውሳኔ እንዳንሰጥ አስተሳሰባችንንና ድርጊታችንን አንቆ ይይዛል። ፍርሀት ሰዎችን ወደ አላስፈላጊ ልማድ ውስጥ ይከታል። በፍርሀት ምክንያት ያጋጠመንን ሽንፈት ለመደበቅ በመጠጥና ሱስ ውስጥ እንድንደበቅ ያደርጋል። ፍርሀት የአዕምሮ ሰላምና ደስታችንን ይሰርቃል። ሁልጊዜ በፍርሀት መኖር ሕይወታችን በጽልመትና ጨለማ ውስጥ እንድትገባ ያደርጋል።

መጽሐፍ ቅዱስ ሁለት ዓይነት ፍርሀት እንዳለ ይጠቅሳል። የመጀመሪያው ፍራቻ እግዚአብሔርን መፍራት ነው። ፈጣሪን ከማክበር፣ ከኃይሉ እና ገናናነቱ የሚፈልቅ የአክብሮት ፍራቻ ነው። ይህ ፈሪሀ-እግዚአብሔር ጠቃሚ ነው። ምክንያቱም እግዚአብሔርን መፍራት የጥበብ መጀመሪያ እንደሆነ ተጽፏልና (ምሳ 1፥7፣ 9፥10)። ሁለተኛው ፍርሀት “የዘፈቀደ ፍርሀት መንፈስ” ነው። ያለንን ችሎታም እንዳንጠቀም ማነቆ ይሆንብናል። በአንድ ወቅት ጌታ በባህር ላይ ሲራመድ የተመለከተው ሐዋርያው ጴጥሮስ አምላኩን እኔም በባህሩ ላይ እመጣ ዘንድ እዘዝ አለ። ባህሩ ልክ እንደ የብስ ሆነው። በላዩ ላይ በመራመድ እያለ ግን ፍርሀት ተሰማው። ፍርሀቱ እምነቱን ሸረሸረበት። በዚያን ጊዜ ወደ ባህሩ መስጠም ጀመረ። ስለዚህ ይህንን አይነት ያልተገባ ፍራቻ የጀመርነውን እንኳን ከፍጻሜ ሳናደርስ በመሀከል ላይ እንድናቋርጥ እንገደዳለን። በመጽሐፍ ቅዱስ ላይ ነግደው ያተርፉ ዘንድ ለሶስት ሰዎች ለአንዱ አምስት፣ ለአንዱ ሁለት ለአንደኛው ደግሞ አንድ መክሊቶችን ጌታቸው እንደሰጣቸው እንመለከታለን። አምስትና ሁለት መክሊት የወሰዱት ሰዎች ነግደው ሲያተርፉለት አንድ መክሊት የወሰደው ግን ከከሰርኩ ወይም ገንዘቡ ከጠፋብኝ ጌታዬ ይገድለኛል ብሎ በመፍራቱ የተሰጠውን መክሊት ሳያተርፍባት እንዳስቀመጣት እንመለከታለን። ይህም ፍራቻው እምነትን እንዲያጣና በድህነቱ እንዲቀጥል ከማድረጉም በላይ ክፉ ቅጣት አምጥቶበታል

(ማቴ 25፥14-30፣ ሉቃ 19፥12-26)። ስለዚህ ገደብ አልባ ፍርሀት በእግዚአብሔር እምነት ሲጎድለን የሚፈጠር ፍርሀት ነው።

አግባብነት የሌለውን ፍራቻ ለማስወገድ የተወሰኑ ቃሎችን እነሆ።

- አምላካችን መጠጊያችንና ኃይላችን፥ ባገኘን በታላቅ መከራም ረዳታችን ነው። ስለዚህ ምድር ብትነዋወጥ፥ ተራሮችም ወደባሕር ልብ ቢወሰዱ አንፈራም። መዝ 46፥1-2
- በላባዎቹ ይጋርድሃል፥ በክንፎቹም በታች ትተማመናለህ እውነት እንደጋሻ ይከብብሃል። ከሌሊት ግርማ፥ በቀን ከሚበርር ፍላጻ፥ በጨለማ ከሚሄድ ክፉ ነገር፥ ከአደጋና ከቀትር ጋኔን አትፈራም። በአጠገብህ ሺህ በቀኝህም አሥርሺሕ ይወድቃሉ ወደአንተ ግን አይቀርብም። መዝ 91፥4-7
- የሚሰማኝ ግን በእርጋታ ይቀመጣል፥ ከመከራም ሥጋት ያርፋል። ምሳ 1፥33
- በተኛህ ጊዜ አትፈራም ትተኛለህ፥ እንቅልፍህም የጣፈጠ ይሆንልሃል። ድንገት ከሚያስፈራ ነገር፥ ከሚመጣውም ከኃጥኣን ጥፋት አትፈራም እግዚአብሔር መታመኛህ ይሆናልና፥ እግርህም እንዳይጠመድ ይጠብቅሃልና። ምሳ 3፥24-26
- ሰውን መፍራት ወጥመድ ያመጣል በእግዚአብሔር የሚታመን ግን እርሱ ይጠበቃል። ምሳ 29፥25
- በዚያም ቀን እንዲህ ይሆናል እግዚአብሔር ከኀዘንህና ከመከራህ ከተገዛህለትም ከጽኑ ባርነት ያሳርፍሃል። ኢሳ 14፥3
- እኔ አምላክህ እግዚአብሔር፦አትፍራ፥ እረዳሃለሁ ብዬ ቀኝህን እይዛለሁና። ኢሳ 41፥13
- የማጽናናችሁ እኔ ነኝ፥እኔ ነኝ የሚሞተውን ሰው እንደሣርም የሚጠወልገውን የሰው ልጅ ትፈራ ዘንድ አንተማን ነህ? ኢሳ 51፥12
- በጽድቅ ትታነጺያለሽ ከግፍ ራቂ፥ አትፈሪምም፥ ድንጋጤም ወደአንቺ አትቀርብም። ኢሳ 54፥14
- ሥጋንም የሚገድሉትን ነፍስን ግን መግደል የማይቻላቸውን አትፍሩ፤ ይልቅስ ነፍስንም ሥጋንም በገሃነም ሊያጠፉ የሚቻለውን ፍሩ። ማቴ 10፥28
- እንዲህ የምትፈሩ ስለምን ነው? እንዴትስ እምነት የላችሁም? አላቸው። ማር 4፥40

- አንተ ታናሽ መንጋ፥ መንግሥትን ሊሰጣችሁ የአባታችሁ በጎፈቃድ ነውና አትፍሩ። ሉቃ 12፥32

- አባ አባት ብለን የምንጮኽበትን የልጅነት መንፈስ ተቀበላችሁ እንጂ እንደገና ለፍርሃት የባርነትን መንፈስ አልተቀበላችሁምና። ሮሜ 8፥15

- እግዚአብሔር የኃይልና የፍቅር ራስንም የመግዛት መንፈስ እንጂ የፍርሃት መንፈስ አልሰጠንምና። 2ጢሞ 1፥7

- ስለዚህ በድፍረት ጌታ ይረዳኛልና አልፈራም፤ ሰው ምን ያደርገኛል? እንላለን። ዕብ 13፥6

- የጌታ ዓይኖች ወደ ጻድቃን ናቸውና፥ ጆሮዎቹም ለጸሎታቸው ተከፍተዋል፥ የጌታ ፊት ግን ክፉ ነገርን በሚያደርጉ ላይ ነው። በጎንም ለማድረግ ብትቀኑ የሚያስጨንቃችሁ ማን ነው? ነገር ግን ስለጽድቅ እንኳ መከራን ብትቀበሉ ብፁዓን ናችሁ። ማስፈራራታቸውንም አትፍሩ አትናወጡም፥ 1ጴጥ 3፥12-14

6.7 ስግደት (አምልኮ)

እግዚአብሔር እርሱን ከሚያውቁ ሰዎች ከእውነትና ከመንፈስ የሆነን አምልኮ ይፈልጋል። ሰዎች ደግሞ ለፈጣሪ ያላቸውን ክብር በተለያዩ መንገዶች ይገልፃሉ። አምልኮ ከሚፈፀምባቸው መንገዶች አንዱ ስግደት ነው። አሁንም ከመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ አስረጂ ጥቅሶችን እንምዘዝ።

- የእስራኤልም ልጆች ሁሉ እሳቱ ሲወርድ የእግዚአብሔርም ክብር በቤቱ ላይ ሲሆን ያዩ ነበር በወለሉም ላይ በግምባራቸው ወደምድር ተደፍተው ሰገዱ። እርሱ መልካም ነውና፥ ምሕረቱም ለዘላለም ነውና ብለውም እግዚአብሔርን አመሰገኑ። 2ዜና 7፥3

- ኢዮሣፍጥም በምድር ላይ ተደፋ ይሁዳም ሁሉ በኢየሩሳሌምም የሚኖሩ በእግዚአብሔር ፊት ወደቁ፥ ለእግዚአብሔርም ሰገዱ። 2ዜና 20፥18

- ዕዝራም ታላቁን አምላክ እግዚአብሔርን ባረከ ሕዝቡም ሁሉ እጃቸውን እየዘረጉ። አሜን፥አሜን ብለው መለሱ። ራሳቸውንም አዘነበሉ፥ በግምባራቸውም ተደፍተው ለእግዚአብሔር ሰገዱ። ነህ 8፥6

- በየስፍራቸውም ቆመው የአምላካቸውን የእግዚአብሔርን የሕግ መጽሐፍ የቀንሩብ ያህል አነበቡ ሦስት የቀንሩብም ያህል ተናዘዙ፥ ለአምላካቸው ለእግዚአብሔርም ሰገዱ። ነህ 9፥3

- በምድር ያሉ ሁሉ ለአንተ ይሰግዳሉ፥ ለአንተም ይዘምራሉ፥ ለስምህም ይዘምራሉ። መዝ 66፥4
- ያደረግሃቸው አሕዛብ ሁሉ ይመጣሉ፥ አቤቱ፥ በፊትህም ይሰግዳሉ፥ ስምህንም ያከብራሉ፤ መዝ 86፥9
- ኑ፥ እንስገድ ለእርሱም እንገዛ በእርሱ ባደረገን በእግዚአብሔር ፊት እንንበርከክ እርሱ አምላካችን ነውና፥ እኛ የማሰማርያው ሕዝብ የእጁም በጎችነንና። መዝ 95፥6፤7
- አምላካችንን እግዚአብሔርን ከፍከፍ አድርጉት ፥ በቅዱስ ተራራውም ስገዱ አምላካችን እግዚአብሔር ቅዱስ ነውና። መዝ 99፥9
- ኢየሱስም በይሁዳ ቤተልሔም በንጉሡ በሄሮድስ ዘመን በተወለደ ጊዜ፥ እነሆ፥ሰብአሰገል የተወለደው የአይሁድ ንጉሥ ወዴት ነው? ኮከቡን በምሥራቅ አይተን ልንሰግድለት መጥተናልና እያሉ ከምሥራቅ ወደኢየሩሳሌም መጡ። ማቲ 2፤ 1-2
- እግዚአብሔር መንፈስ ነው፥ የሚሰግዱለትም በመንፈስና በእውነት ሊሰግዱለት ያስፈልጋቸዋል። ዮሐ 4፥24
- ሃያ አራቱ ሽማግሌዎች በዙፋን ላይ በተቀመጠው ፊት ወድቀው፥ ከዘላለም እስከዘላለም በሕይወት ለሚኖረው እየሰገዱ ጌታችንና አምላካችን ሆይ፥ አንተ ሁሉን ፈጥረሃልና ስለፈቃድህም ሆነዋልና ተፈጥረውማልና ክብር ውዳሴ ኃይልም ልትቀበል ይገባሃል እያሉ በዙፋኑ ፊት አክሊላቸውን ያኖራሉ። ራዕ 4፥10-11
- ለእግዚአብሔር እየሰገዱ እንዲህ አሉ። ያለህና የነበርህ ሁሉን የምትገዛ ጌታ እግዚአብሔር ሆይ፥ ትልቁን ኃይልህን ስለያዝህ ስለነገሥህም እናመሰግንሃለን፤ ራዕ 11፥17
- ዙፋኖችንም አየሁ፥በእነርሱም ላይ ለተቀመጡት ዳኝነት ተሰጣቸው፤ ስለ ኢየሱስም ምስክርና ስለ እግዚአብሔር ቃል ራሶቻቸው የተቈረጡባቸውን ሰዎች ነፍሳት፥ለአውሬውና ለምስሉም ያልሰገዱትን ምልክቱንም በግምባራቸው በእጆቻቸውም ላይ ያልተቀበሉትን አየሁ፤ ከክርስቶስም ጋር ሺህ ዓመት ኖሩና ነገሡ። ራዕ 20፥4

6.8 ቃሉን ማንበብ

የሰው ልጅ በሕይወቱ ውስጥ በርካታ ጥያቄዎች ያነሳል፤ መልስንም ፍለጋ ይኳትናል፤ በተለያዩ ፀሀፍት የተጻፉ ጽሑፎችን ያገላብጣል፤ ምሁራንን ይጠይቃል፤ የሕይወት ተሞክሮ ያላቸውን ሰዎች ይጠይቃል፤… ወዘተ። ነገርግን በሕይወታችን የጥያቄዎች መጫር አያልቅም፤ ለጥያቄዎቻችንም የተሟላ መልስ እናጣለን። ታዲያ

የእግዚአብሔር ቃል የሆነውን መጽሐፍ ቅዱስ ማንበብ ለምን ይጠቅማል ብለን ስንጠይቅ የሚከተሉትን መልሶች እናገኛለን።

- መጽሐፍ ቅዱስ ከእግዚአብሔር ለሰው ልጆች የተሰጠ ቃል ስለሆነ፤ 2ጢሞ 3÷16
- ቃሉ ተዓማኒና ስህተት የሌለበት ስለሆነ፤
- እግዚአብሔር የማይለወጥ (ቃሉ) ስለሆነ፤
- እግዚአብሔርን እንድናገለግልበት የሚረዳ ስለሆነ፤ (2ጢሞ 3÷17፣ ኤፌ 6÷17፣ዕብ 4÷12)

ታዲያ ቃሉን ስለማንበብ በመጽፉ ምን ይላል፥ጥቅሶቹን እነሆ።

- እንግዲህ እነዚህን ቃሎች በልባችሁና በነፍሳችሁ አኑሩ እነርሱንም ለምልክት በእጃችሁ ላይ እሰሩአቸው፥ በዓይኖቻችሁም መካከል እንደክታብ ይሁኑ። ዘዳ 11÷18
- የዚህ ሕግ መጽሐፍ ከአፍህ አይለይ፥ ነገርግን የተጻፈበትን ሁሉ ትጠብቅና ታደርግ ዘንድ በቀንም በሌሊትም አስበው የዚያን ጊዜም መንገድህ ይቀናልሃል ይከናወንልሃልም። ኢያ 1÷8
- የመዳንንም ራስቁር የመንፈስንም ሰይፍ ያዙ እርሱም የእግዚአብሔር ቃል ነው፤ኤፌ 6÷17
- ሕግህ ለእግሬ መብራት፥ ለመንገዴ ብርሃን ነው። መዝ 119÷ 105
- ቃልህ እጅግ የነጠረ ነው፥ ባሪያህም ወደደው። መዝ 119÷140
- ትዕዛዝ መብራት፥ ሕግም ብርሃን ነውና፥ የተግሣጽም ዘለፋ የሕይወት መንገድ ነውና፥ ምሳ 6÷23
- እናንተ በመጻሕፍት የዘላለም ሕይወት እንዳላችሁ ይመስላችኋልና እነርሱን ትመረምራላችሁ፤ እነርሱም ስለ እኔ የሚመሰክሩ ናቸው፤ ነገር ግን ሕይወት እንዲሆንላችሁ ወደ እኔ ልትመጡ አትወዱም። ዮሐ 5÷39-40
- አሁንም ለእግዚአብሔርና ያንጻችሁ ዘንድ በቅዱሳንም ሁሉ መካከል ርስትን ይሰጣችሁ ዘንድ ለሚችል ለጸጋው ቃል አደራ ሰጥቻችኋለሁ። ሐዋ 20÷32
- በወንጌል አላፍርምና፤ አስቀድሞ ለአይሁዳዊ ደግሞም ለግሪክ ሰው፥ ለሚያምኑ ሁሉ የእግዚአብሔር ኃይል ለማዳን ነውና። ሮሜ 1÷16

- እንግዲያስ እምነት ከመስማት ነው መስማትም በእግዚአብሔር ቃል ነው። ሮሜ 10፥17
- የእግዚአብሔር ቃል ሕያውነውና፥ የሚሠራም፥ሁለትም አፍ ካለው ሰይፍ ሁሉ ይልቅ የተሳለ ነው፥ ነፍስንና መንፈስንም ጅማትንና ቅልጥምንም እስኪለይ ድረስ ይወጋል፥የልብንም ስሜትና አሳብ ይመረምራል፤ ዕብ 4፥12
- ከሕፃንነትህም ጀምረህ ክርስቶስ ኢየሱስን በማመን፥መዳን የሚገኝበትን ጥበብ ሊሰጡህ የሚችሉትን ቅዱሳን መጻሕፍትን አውቀሃል። የእግዚአብሔር ሰው ፍጹምና ለበጎ ሥራ ሁሉ የተዘጋጀ ይሆን ዘንድ፥የእግዚአብሔር መንፈስ ያለበት መጽሐፍ ሁሉ ለትምህርትና ለተግሣጽ ልብንም ለማቅናት በጽድቅም ላለው ምክር ደግሞ ይጠቅማል። 2ጢሞ 3፥15-17
- ከእርሱም ይልቅ እጅግ የጸና የትንቢት ቃል አለን፤ ምድርም እስኪጠባ ድረስ የንጋትም ኮከብ በልባችሁ እስኪወጣ ድረስ፥ ሰው በጨለማ ስፍራ የሚበራን መብራት እንደሚጠነቀቅ ይህን ቃል እየጠነቀቃችሁ መልካም ታደርጋላችሁ። 2ጴጥ 1፥19
- ስለዚህ ርኵሰትን ሁሉ የክፋትንም ትርፍ አስወግዳችሁ፥ ነፍሳችሁን ማዳን የሚችለውን በውስጣችሁም የተተከለውን ቃል በየዋህነት ተቀበሉ። ቃሉን የምታደርጉ ሁኑ እንጂ ራሳችሁን እያሳታችሁ የምትሰሙ ብቻ አትሁኑ። ቃሉን የሚሰማ የማያደርገውም ቢኖር የተፈጥሮ ፊቱን በመስተዋት የሚያይን ሰው ይመስላል፤ ራሱን አይቶ ይሄዳልና፥ ወዲያውም እንደምን እንደሆነ ይረሳል። ነገርግን ነጻ የሚያወጣውን ፍጹሙን ሕግ ተመልክቶ የሚጸናበት፥ ሥራንም የሚሠራ እንጂ ሰምቶ የሚረሳ ያልሆ ነው፥በሥራው የተባረከ ይሆናል። ያዕ 1፥21-25
- ዘመኑ ቀርቦአልና የሚያነበው፥ የትንቢቱን ቃል የሚሰሙትና በውስጡ የተጻፈውን የሚጠብቁት ብፁዓን ናቸው። ራዕ 1፥3

6.9 ታዛዥነት

በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ከተቀመጡ አስር ትዕዛዞች መካከል “ታዛዥነት” የሚለው ይገኝበታል (ዘፀ 20፥1-18)። ከዚህም በመነሳት ወላጆቻችን በስነ-ምግባራችን የተመሰገንን እንድንሆን፣ ባደግንበት አካባቢና በምንማርበት ትምህርት ቤት ውስጥ ከእኛ በእድሜ ከፍ የሚል ሰውን ማክበር፣ ያዘዙንን መቀበል እና መተግበር እንዳለብን ይመክሩናል። ምክራቸውን ከተገበርነው ሙገሳና ሽልማት፣ ካልተገበርነው ደግሞ በተቃራኒው ቁንጥጫና ተግሳፅ ይጠብቀናል። ታዲያ ሽልማቱን ለማግኘትና ከቁንጥጫው ለመዳን

ስንል የምንተገብረው ታዛዥነት አሁን ለሚኖረን ስነ-ምግባርና ሰውን የመስማትና የመቀበል ሁኔታ መሰረት የሚሆንበት አጋጣሚእጅግ ሰፊ ነው።

6.10 ታዛዥነት ማለት ምን ማለት ነው?

መዝገበ ቃላት ለታዛዥነት የሚሰጠው አጠቃላይ ትርጉም "የማክበር አንዱ ምሳሌ" የሚል ሲሆን በሌላ በኩል ደግሞ በመጽሐፍ ቅዱስ ታዛዥነት ማለት አንድ ሰው ከበላይ የሚሰጠውን ትዕዛዝ መቀበልና የሚኖውን አፈፃፀም ያመለክታል። እንዲሁም "የእግዚአብሔርን ቃል መስማትና በተገቢው መተግበር" ማለት ነው ሲል አስቀምጧል።

እግዚአብሔርን መውደድ ማለት ቃሉ የሚያዘውን መተግበር ማለት እንደመሆኑ መጠን በታዛዥነት ያልተሞላ ሕይወት የሚያሳየው በመንፈሳዊ ሕይወት ያልተሞላና የእግዚአብሔርን ቃል ካለማወቅ የመነጨ መሆኑን ነው።

በምንሰራበት አካባቢ፣ በቤት እና በምንኖርበት መንደር ውስጥ የተፃፈም ይሁን በልማድ የፀደቁ መመሪያችና ሕጎች አሉ። በዚህም ምክንያት ሕጎችን መከተልና መተግበር ይጠበቅብናል። ይህ ማለት ደግሞ ታዛዥነት ነው።

የእግዚአብሔር ቃል ሲናገር መታዘዝ ከመስዋዕት ይሻላል። ይህም መታዘዝ ምን ያህል በአምላክ ዘንድ ትልቅ ቦታ እንደሚሰጠው እንረዳለን (1ሳሙ 15፥22)። በዚሁ ታላቅ መጽሐፍ ላይ በመታዘዝና ባለመታዘዝ ሂደት ላይ ስማቸው ሳይነሳ የማይታለፉ ሶስት ሰዎች አሉ። በመታዘዝ አብርሃምና ይስሀቅ ሲጠቀሱ ባለመታዘዝ ደግሞ ነቢዩ ዮናስ ናቸው።

አብርሃም እስከ እርጅናው ልጅ አልወለደም ነበር። ነገር ግን በስተርጅናው ወቅት አንድ ልጅ ተሰጠው። እርሱንም ይስሀቅ ብሎ ጠራው (ዘፍ 21፥1-7)። ነገር ግን እግዚአብሔር የአብርሃምን እምነት ይመለከት ዘንድ አንድያ ልጅህን መስዋዕት አድርግልኝ አለው። አብርሃምም ለመታዘዝ አላንገራገረም ነበር። አንድያ ልጁን እስከመሰዋት ድረስ የታዘዘ ሆነ። በዚያ ታሪክ ላይ የሚገርመው ሌላው ነገር ይስሀቅም በአባቱ ትዕዛዝ ራሱን ለመስዋዕትነት ማቅረቡ ነው (ዘፍ 22)። ሁሌም በመንፈሳዊ በመታዘዝ ውስጥ የሚከስር ማንም አይኖርም። እግዚአብሔር የሁለቱንም እስከ ሞት የጸና መታዘዝ ተመልክቶ በይስሀቅ ፈንታ የሚሰዋ በግ መልአኩ አቀረበት፤ ዘሩንም ባረከው።

ታዛዥነት እንዲሳካልን ለምንፈልገው ነገር ለምናደርገው ጥረት አጋዥ መሳሪያ ነው። ከዚህም በተጨማሪ ከአፋችን የሚወጣው ቃልና የምንተገብረው ነገር ትክክለኛ ለመሆኑ ማረጋገጫም ነው። በአካባቢያችን ከሚገኘው ማኅበረሰብ ጋር ተስማምቶ ለመኖር በማኅበራዊ እሴትነት ከሚወሰዱ መስፈርቶች መካከል አንዱና ተጠቃሽም ነው።

በአጠቃላይ በሕይወታችን ከሚገጥሙን ከባድ ፈተናዎች አንዱ ታዛዥነት ነው። ለዚህም ደግሞ መልካም ምሳሌ የሚሆነው ኢየሱስ ክርስቶስ ሲሆን እርሱን እንደ ታዛዥነት ምሳሌ ከወሰድነውና ከተከተልነው በሕይወት ዘመናችን በርካታ ሰላምን እናገኛለን።

የምንኖርባት ዓለም "ትክክል"ና "ስህተት" በሚል ክፍሎች ስትሰነጠቅ ታዛዥነት በውስጣችን ካደገ ምን ጊዜም ትክክለኛው መንገድ ላይ ተጓዥ እንሆናለን።

- ለእነርሱም ለዘላለምም ለልጆቻቸው መልካም ይሆንላቸው ዘንድ፥ እንዲፈሩኝ ሁልጊዜም ትእዛዜን ሁሉ እንዲጠብቁ እንዲህ ያለ ልብ ምነው በሆነላቸው! ዘዳ 5፥29
- እንግዲህ፥ እስራኤል ሆይ፥ ስማ መልካምም እንዲሆንልህ፥ የአባቶችህም አምላክ እግዚአብሔር እንደተናገረ ወተትና ማር በምታፈስሰው ምድር እጅግ እንድትበዛ፥ ታደርጋት ዘንድ ጠብቅ። ዘዳ 6፥3
- መልካምም ይሆንልህ ዘንድ፥እግዚአብሔርም ለአባቶችህ ወደማለላቸው ወደ መልካሚቱ ምድር ገብተህ እርስዋን ትወርስ ዘንድ፥ እግዚአብሔርም እንደተናገረ ጠላቶችህን ሁሉ ከፊትህ ያወጣልህ ዘንድ፥ በእግዚአብሔር ፊት ቅኑንና መልካሙን አድርግ። ዘዳ 6፥18-19
- እንዲህም ይሆናል ይህችን ፍርድ ሰምተህ ብትጠብቃት ብታደርጋትም፥አምላክህ እግዚአብሔር ለአባቶችህ የማለውን ቃልኪዳንና ምሕረት ለአንተ ይጠብቅልሃል። ዘዳ 7፥12
- ስለዚህ በምታደርጉት ሁሉ ትከናወኑ ዘንድ የዚህን ቃልኪዳን ቃሎች ጠብቁ አድርጉም። ዘዳ 29፥9
- ተመልከት ዛሬ በፊትህ ሕይወትንና መልካምነትን፥ ሞትንና ክፉትን አኑሬአለሁ። በሕይወትም እንድትኖር እንድትባዛም፥ አምላክህም እግዚአብሔር ልትወርሳት በምትገባባት ምድር እንዲባርክህ፥ አምላክህን እግዚአብሔርን ትወድድ ዘንድ፥ በመንገዱም ትሄድ ዘንድ ትእዛዙንና ሥርዓቱን ፍርዱንም ትጠብቅ ዘንድ ዛሬ እኔ አዝዝሃለሁ። ዘዳ 30፥15-16
- ቢሰሙ ቢያገለግሉትም፥ ዕድሜአቸውን በልማት፥ ዘመናቸውንም በተድላ ይፈጽማሉ። ኢዮ 36፥11
- ፍርድን የሚጠብቁ፥ ጽድቅንም ሁልጊዜ የሚያደርጉ ምስጉኖች ናቸው። መዝ 106፥3

- እንግዲህ ከእነዚህ ከሁሉ ካነሱት ትእዛዛት አንዲቱን የሚሽር ለሰውም እንዲሁ የሚያስተምር ማንም ሰው በመንግሥተሰማያት ከሁሉ ታናሽ ይባላል፤የሚያደርግ ግን የሚያስተምርም ማንም ቢሆን እርሱ በመንግሥተሰማያት ታላቅይ ባላል። ማቴ 5፥19
- ስለዚህ ይህን ቃሌን ሰምቶ የሚያደርገው ሁሉ ቤቱን በዓለት ላይ የሠራ ልባም ሰውን ይመስላል። ዝናብም ወረደ ጎርፍም መጣ ነፋስም ነፈሰ ያንም ቤት ገፋው፥በዓለት ላይም ስለተመሠረተ አልወደቀም። ማቴ 7፥24-25
- በሰማያት ያለውን የአባቴን ፈቃድ የሚያደርግ እንጂ፥ ጌታ ሆይ፥ ጌታ ሆይ፥ የሚለኝ ሁሉ መንግሥተሰማያት የሚገባ አይደለም። ማቴ 7፥21
- በሰማያት ያለውን የአባቴን ፈቃድ የሚያደርግሁሉ፥ እርሱ ወንድሜ እኅቴም እናቴም ነውና አለ። ማቴ 12፥50
- እውነት እውነት እላችኋለሁ፥ ቃሌን የሚሰማ የላከኝንም የሚያምን የዘላለም ሕይወት አለው፥ ከሞትም ወደ ሕይወት ተሻገረ እንጂ ወደ ፍርድ አይመጣም። ዮሐ 5፥24
- እውነት እውነት እላችኋለሁ፥ ቃሌን የሚጠብቅ ቢኖር ለዘላለም ሞትን አያይም። ዮሐ 8፥51
- …ይህን ብታውቁ፥ ብታደርጉትም ብፁዓን ናችሁ። ዮሐ 13፥17
- እኔ የአባቴን ትዕዛዝ እንደጠበቅሁ በፍቅሩም እንደምኖር፥ ትእዛዜን ብትጠብቁ በፍቅሬ ትኖራላችሁ። ዮሐ 15፥10
- እግዚአብሔርንም ለሚወዱት እንደ አሳቡም ለተጠሩት ነገር ሁሉ ለበጎ እንዲደረግ እናውቃለን። ሮሜ 8፥28
- በእግዚአብሔር ፊት ሕግን የሚያደርጉት ይጸድቃሉ እንጂ ሕግን የሚሰሙ ጻድቃን አይደሉምና። ሮሜ 2፥13
- ከእኔ የተማራችሁትንና የተቀበላችሁትን የሰማችሁትንም ያያችሁትንም እነዚህን አድርጉ፤ የሰላምም አምላክ ከእናንተ ጋር ይሆናል። ፊል 4፥9
- ከተፈጸመም በኋላ በእግዚአብሔር እንደ መልከጼዴቅ ሹመት ሊቀካህናት ተብሎ ስለተጠራ፥ ለሚታዘዙለት ሁሉ የዘላለም መዳን ምክንያት ሆነላቸው። ዕብ 5፥10
- ትእዛዙንም የምንጠብቅና በፊቱ ደስ የሚያሰኘውን የምናደርግ ስለሆንን የምንለምነውን ሁሉ ከእርሱ እናገኛለን። 1ዮሐ 3፥22

- ዓለሙም ምኞቱም ያልፋሉ፤ የእግዚአብሔርን ፈቃድ የሚያደርግ ግን ለዘላለም ይኖራል። 1ዮሐ 2፥17
- ነገር ግን ነጻ የሚያወጣውን ፍጹሙን ሕግ ተመልክቶ የሚጸናበት፥ ሥራንም የሚሠራ እንጂ ሰምቶ የሚረሳ ያልሆነው፥በሥራው የተባረከ ይሆናል። ያዕ 1፥25

ምዕራፍ ሰባት

7. በክርስትና መኖር

7.1 ጥፋት/መተላለፍ

ክርስትና ማለት ሂደት ነው። አንድ ሰው ክርስቲያን ሆነ ማለት እንከን የለሽ ሆነ ማለት አይደለም። ሰው በዕለት ተዕለት ሕይወቱ ሳያውቅም ሆነ አውቆ እግዚአብሔርን ሊያሳዝን ይችላል። ዋናው ነገር ግን ያሰው ራሱን በማዋረድና በመፀፀት በእግዚአብሔር ፊት ከቀረበ እግዚአብሔር እንደሚምር ቃሉ ይነግረናል።

- አምላካችሁም እግዚአብሔር ቸርና መሐሪ ነውና፥ ወደ እርሱም ብትመለሱ ፊቱን ከእናንተ አያዞርምና ወደ እግዚአብሔር ብትመለሱ ወንድሞቻችሁና ልጆቻችሁ በማረኩአቸው ፊት ምሕረትን ያገኛሉ፥ ደግሞም ወደዚህች ምድር ይመለሳሉ። 2ዜና 30፥9
- ምሥራቅ ከምዕራብ እንደሚርቅ፥ እንዲሁ ኃጢአታችንን ከእኛ አራቀ። መዝ 103፥12
- መተላለፍህን ስለእኔ ስል የምደመስስ እኔነኝ ኃጢአትህንም አላስብም። ኢሳ 43፥25
- ክፉ ሰው መንገዱን በደለኛም አሳቡን ይተው ወደ እግዚአብሔርም ይመለስ እርሱም ይምረዋል፥ ይቅርታውም ብዙ ነውና ወደ አምላካችን ይመለስ። ኢሳ 55፥7
- ….በደላቸውን እምራቸዋለሁና፥ ኃጢአታቸውንም ከእንግዲህ ወዲህ አላስብምና። ኤር 31፥34
- እኔንም ከበደሉበት ኃጢአት ሁሉ አነጻቸዋለሁ እኔንም የበደሉኝን ያመፀብኝንም ኃጢአታቸውን ሁሉ ይቅር እላለሁ። ኤር 33፥8
- ስለዚህ ማንም በክርስቶስ ቢሆን አዲስ ፍጥረት ነው፤ አሮጌው ነገር አልፎአል፤ እነሆ፥ሁሉም አዲስ ሆኖአል። 2ቆሮ 5፥17
- ዓመፃቸውን እምራቸዋለሁና፥ ኃጢአታቸውንም ደግሜ አላስብም። ዕብ 8፥12
- ከእርሱ ጋር ኅብረት አለን ብንል በጨለማም ብንመላለስ እንዋሻለን እውነትንም አናደርግም፤ ነገር ግን እርሱ በብርሃን እንዳለ በብርሃን ብንመላለስ ለእያንዳንዳችን ኅብረት አለን፥ የልጁም የኢየሱስ ክርስቶስ ደም ከኃጢአት ሁሉ ያነጻናል። 1ዮሐ 1፥6-7

- በኃጢአታችን ብንናዘዝ ኃጢአታችንን ይቅር ሊለን ከዓመፃም ሁሉ ሊያነጻን የታመነና ጻድቅ ነው። 1ዮሐ 1፥9
- ልጆች ሆይ፥ኃጢአታችሁ ስለ ስሙ ተሰርዮላችኋልና እጽፍላችኋለሁ። 1ዮሐ 2፥12
- ልባችንም በእኛ ላይ በሚፈርድበት ሁሉ፥ ከእውነት እንደሆንን በዚህ እናውቃለን በፊቱም ልባችንን እናሳርፋለን፥ እግዚአብሔር ከልባችን ይልቅ ታላቅ ነውና ሁሉንም ያውቃል። 1ዮሐ 3፥19-20

7.2 የእግዚአብሔር ተግሳጽ

ተግሳፅ ስህተትን መኮነን፣ እንዲታረም ማድረግ ማለት ነው። ተግሳጽ በሰዎች አኗኗር ውስጥ የባህርይ ወይም የደርጊት ብልሹነትን ለማስተካከል ተብሎ የሚደረግ ቁጣን ያመለክታል። የዚህ ቁጣ ዓላማ በሌሎች ስህተት መዘባበት ሳይሆን ትክክለኛ አቅጣጫን ለማስያዝ ነው፥ ጥረቱም ምክርና ማስጠንቀቂያ በመስጠት ይከናወናል። በሌላ አባባል ተግሳጽ ግብረገብነት የተሞላን የምርጫ መንገድ ስተው ራሳቸውንና ሌሎችን የሚጎዱትን ማስተካከል ማለት ነው።

ተግሳጽ የሚያከናውን ሰው ስህተትን የተመለከተ ማንኛውም ግለሰብ ሊሆን ይችላል። በበርካታ የዓለም ሀገራት ባህልና ማኅበራዊ የአኗኗር ዘይቤ ውስጥ ተግሳጽን የማድረግ ስልጣን ያላቸው በህብረተሰቡ ዘንድ የተከበሩና የተፈሩ አረጋዊያን ወይም የሃይማኖት መሪዎች ናቸው።

ተግሳጽ የሚያደርግ ሰው መጠንቀቅ አለበት። የሕግና ፍልስፍና ባለሞያ የሆነው ፍራንሲስ ቤከን ስለዚህ ሲያስረዳ እንዲህ ነበር ያለው ፥-“ጥሩ ምክርን የሚለግስ ሰው፣ በአንድ እጁ ይገነባል፤ ጥሩ ምክርን ለግሶና ራሱ ተምሳሌት ሆኖ ያሳየ በሁለት እጁ ይገነባል፤ ነገር ግን ጥሩ ተግሳጽ ሰጥቶና ራሱ መጥፎ ምሳሌ የሆነ፣ በአንድ እጁ እየገነባ በሌላ እጁ ያፈርሳል።”

የስነ-ሰብና ስነ ማኅበረሰብ ባለሞያዎች “ተግሳጽ አንድ ማኅበረሰብ በሰላም መኖር ይችል ዘንድ ወጉን፣ ደንቡን እና እሴቶቹን ጥሰው የተገኙ ግለሰቦች ከስህተታቸው እንዲታረሙ ተግሳፅን ይጠቀማሉ” ይላሉ።

ተግሳጽ የተሳሳተ ድርጊትን ብቻ ሳይሆን አመለካከትን እና እምነትን ጭምር ለማስተካከል ጥቅም ላይ ይውላል። እውነትን ማስተላለፊያ፣የአምላክን ፍቅር መግለጫ መንገድ ነው።

በተለይም የእግዚአብሔርን ቃል የሚሰብኩ አካላት ምእመናን ላይ ስለሚመለከቱት ያልተገባ ተግባር መገሰጽ አለባቸው። ምክንያቱም ክርስትና ጎሸ እየተባባልን በኃጢአት ስራ ላይ መሞጋገስ አይደለም። ይልቁኑም ትክክሉን ትክክል ስተቱንም ስተት እየተባባልን መተራረም ይገባል። ቅዱስ ጳውሎስ ምእመናንን ጌታ በፊት ለፊታችሁ እንደተሰቀለ ተስሎ እንዳታስተውሉ አዚም ያደረገባችሁ ማነው እያለ ሲገስጽ እንመለከተዋለን። ኢየሱስ ክርስቶስም ቤተመቅደሱን መነገጃ ያደረጉትን ሰዎች "ቤቴ የጸሎት ቤት ትባላለች እናንተ ግን የወንበዴዎች ዋሻ አደረጋችሁት" በማለት ገስጿቸዋል። ነገር ግን አንዳንድ ሰባኪያን እውነትን እውነት በማለት እንዲስተካከል ከማድረግ ይልቅ ሰዎች ለመስማት የሚወዱትን የማሞገስ ቃላትን ብቻ በመደርደር ለመወደድ ይጥራሉ። ይህ መንፈሳዊ አገልግሎት አይደለም። መንፈሳዊ አገልግሎት መምከርን ፣ማበርታትን፣ መገሰጽንና የመሳሰሉትን አቅፎ የያዘ ነው።

በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ተግሳጽ ከንጹህ ፍቅር የመነጨ ሆኖ ኃጢያትን በንግግር በመጋፈጥ የማስተካከል አንድምታ አለው። የሚከተሉት ጥቅሶችም ይህንኑ የሚያንጸባርቁ ናቸው።

- እነሆ፥እግዚአብሔር የሚገሥጸው ሰው ምስጉን ነው ስለዚህ ሁሉን የሚችለውን የአምላክን ተግሣጽ አትናቅ። እርሱ ይሰብራል፥ ይጠግንማል ያቈስላል፥ እጆቹም ይፈውሳሉ። ኢዮብ 5፥17-18
- ለኃጢአተኛ ጕድጓድ እስኪቈፈር ድረስ ከክፉዎች ዘመናት ይወገድ ዘንድ፥ አቤቱ፥ አንተ የገሥጽኸው ሕግህንም ያስተማርኸው ሰው ምስጉን ነው። መዝ 94፥12-13
- እግዚአብሔር የወደደውን ይገሥጻልና፥ አባት የሚወድደውን ልጁን እንደሚገሥጽ። ምሳ 3፥12
- ራሳችንን ብንመረምር ግን ባልተፈረደብንም ነበር፤ ነገር ግን በተፈረደብን ጊዜ ከዓለም ጋር እንዳንኰነን በጌታ እንገሠጻለን። 1ቆሮ 11፥31-32
- ስለዚህም አንታክትም ነገር ግን የውጭው ሰውነታችን ቢጠፋ እንኳ የውስጡ ሰውነታችን ዕለት ዕለት ይታደሳል። የማይታየውን እንጂ የሚታየውን ባንመለከት፥ ቀላል የሆነ የጊዜው መከራችን የክብርን የዘላለም ብዛት ከሁሉ መጠን ይልቅ ያደርግልናልና፤ የሚታየው የጊዜው ነውና፥ የማይታየው ግን የዘላለም ነው። 2ቆሮ 4፥16-18
- ልጄ ሆይ፥ የጌታን ቅጣት አታቅልል፥ በሚገሥጽህም ጊዜ አትድከም፤ ጌታ የሚወደውን ይቀጣዋልና፥ የሚቀበለውንም ልጅ ሁሉ ይገርፋዋል ብሎ የሚነጋገረውን ምክር ረስታችኋል። ዕብ 12፥6

- እነርሱ መልካም ሆኖ እንደታያቸው ለጥቂት ቀን ይቀጡን ነበርና፥እርሱ ግን ከቅድስናው እንድንካፈል ለጥቅማችን ይቀጣናል። ዕብ 12፥10

7.3 ጠላት

በልብ ወለድና ኢ-ልብ ወለድ ጽሁፎች፣ ትዕይንቶችና ታሪኮች ውስጥ በጥሩ ስነ-ምግባር በተላበሱ ገጸ ባህርያትና በርኩስ ወይም ጠላታዊ ገጸ ባህርይ በተላበሱ ገጸ ባህርያት መሀከል የሚፈጠር ትንቅንቅ እንመለከታለን። እነዚህ የኪነ-ጥበብ ስራዎች የገሀዱ ዓለም ነፀብራቆች ናቸው። ተመሳሳይ የጠላትነት ሁኔታዎች በዕለት-ተዕለት ሕይወታችን ውስጥ እንመለከታለን። በሕይወታችን ውስጥ ጠላትና ወዳጅ የሆኑ ወገኖች አሉ።

ጠላት ማለት አንጻራዊ በሆነ መልኩ አደጋ ወይም ጉዳት ሊፈጥር ይችላል ተብሎ የሚገመት አካልን (ግለሰብ ወይም ቡድን) የሚወክል ነው።

እንስሳት በተፈጥሯቸው እርስ በእርሳቸው የጠላትነት ስሜት አላቸው። ስጋ በሊታ የሆኑት የአደን እንስሳት እንደ አንበሳ፣ ነብር፣ አዞ የመሳሰሉት ለሳር በሊታ እንስሳት የተፈጥሮ ጠላት ናቸው። ምክንያቱም አንዱ አንዱን ፈልጎ፣ አጥቅቶ እና አድኖ ይበላዋልና።

የብዙ ሰዎችና ምሁራን ጥያቄ ጠላትነት በተፈጥሮ በሌሎች እንስሳት ዘንድ እንደሚታየው በሰዎች ዘንድም ተፈጥሯዊ ጠላትነት አለ ወይ? የሚልነው።

ሰዎች በግለሰብ ደረጃ፣ በቡድን፣ በጎሳ እና በሀገር ደረጃ ይጋጫሉ። ለግጭቱም የተለያዩ ምክንያቶች ይኖራሉ። ግለሰቦች በሀሳብ፣ በጥቅም ሊጋጩ ይችላሉ። ቡድኖች እና ሀገሮች በመሬት፣ ውሃ እና በሌሎች ውስን የተፈጥሮ ሀብቶች የይገባኛል ጥያቄ ሊጋጩ ይችላሉ። በዚህም የተነሳ በግጭቱ የተሳተፉ ጐራዎች በጠላትነት ይፈራረጃሉ።

በመጽሐፍ ቅዱስ ላይ ጥላቻ በሁለት ዓይነት መልኩ ተቀምጧል። የመጀመሪያው ተቀባይነት ያለው እግዚአብሔር የማይወደውን ርኩስ ምግባር መጥላት ሲሆን ሌላኛው ደግሞ ተቀባይነት የሌለው በዓለማዊ ሕይወት በሚፈጠር ግጭት የሚፈጠር ጠላትነት ነው። ይህ ዓይነቱ የጠላትን መንፈስ ከእንስሳት ለይቶ የማያሳውቀን ርኩስ መንፈስ ነው። ክርስቲያኖች በምድር ላይ ጠላት እንዳለባቸው ቃሉ ይናገራል፤ ነገር ግን እግዚአብሔር በእርሱ ለሚተማመኑ ለጠላቶቻቸው ሃሳብ ኣሳልፎ እንደማይሰጥ ይናገራል። ይህንን በተመለከተ መጽሐፍ ቅዱስ አስተማሪ፣ ገሳጭ እና ዕውቀትን የሚያስጨብጡ ሀሳቦች አሉት። የተወሰኑት እንደሚከተለው ቀርበዋል።

- ከእናንተ ጋር የሚሄድ፥ ያድናችሁም ዘንድ ጠላቶቻችሁን ስለእናንተ የሚወጋ አምላካችሁ እግዚአብሔር ነውና። ዘዳ 20፥4

- እግዚአብሔርም በላይህ የሚቆሙትን ጠላቶችህን በፊትህ የተመቱ ያደርጋቸዋል በአንድ መንገድ ይመጡብሃል፥ በሰባትም መንገድ ከፊትህ ይሸሻሉ። ዘዳ 28፥7
- እርሱም፦ከእኛ ጋር ያሉት ከእነርሱ ጋር ካሉት ይበልጣሉና አትፍራ አለው። 2ነገ 6፥16
- አምላካችሁን እግዚአብሔርን ፍሩ እርሱም ከጠላቶቻችሁ ሁሉ እጅ ያድናችኋል። 2ነገ 17፥39
- በስድስት ክፉ ነገር ውስጥ ያድንሃል፥ በሰባትም ውስጥ ክፋት አትነካህም። በራብ ጊዜ ከሞት፥ በሰልፍም ከሰይፍ እጅ ያድንሃል። ኢዮ 5፥19-20
- የሚጠሉህ እፍረት ይለብሳሉ የኃጢአተኞችም ድንኳን አይገኝም። ኢዮ 8፥22
- በመከራዬ ቀን በድንኳኑ ሰውሮኛልና፥ በድንኳኑም መሸሸጊያ ሸሽጎኛልና፥ በዓለት ላይ ከፍ ከፍ አድርጎኛልና። እነሆ፥ አሁን በዙሪያ ባሉ በጠላቶቼ ላይ ራሴን ከፍ ከፍ አደረገ በድንኳኑም የእልልታ መሥዋዕትን ሠዋሁ፥ ለእግዚአብሔር እቀኛለሁ እዘምርለትማለሁ። መዝ 27፥5-6
- እግዚአብሔር ይረዳቸዋል፥ ያድናቸዋልም፥ ከኃጢአተኞችም እጅ ያወጣቸዋል፥ ያድናቸዋል፥ በእርሱ ታምነዋልና። መዝ 37፥40
- በእግዚአብሔር ኃይልን እናደርጋለን እርሱ የሚያስጨንቁንን ያዋርዳቸዋልና። መዝ 60፥2
- በእኔ ተማምኖአልና አስጥለዋለሁ ስሜንም አውቆአልና እጋርደዋለሁ። መዝ 91፥14
- በጨለማ በሞትም ጥላ የተቀመጡ፥ በችግር በብረትም የታሰሩ የእግዚአብሔርን ቃል ስለዐመፁ፥ የልዑልንም ምክርስ ለናቁ፥ ልባቸው በድካም ተዋረደ ታመሙ የሚረዳቸውም አጡ። መዝ 107፥10-12
- በጠላቶቹ ላይ እስኪያይ ድረስ ልቡ ጽኑነው፥ አይፈራም። መዝ 112፥8
- እግዚአብሔር ረዳቴነው፥ እኔም በጠላቶቼ ላይ አያለሁ። መዝ 118፥7
- ጻድቃን እጃቸውን ወደክፋት እንዳይዘረጉ የኃጥኣን በትር በጻድቃን ዕጣ ላይ አይኖርም። መዝ 125፥ 3

- ድንገት ከሚያስፈራ ነገር፥ከሚመጣውም ከኃጥኣን ጥፋት አትፈራም እግዚአብሔር መታመኛህ ይሆናልና፥ እግርህም እንዳይጠመድ ይጠብቅሃልና። ምሳ 3፥25-26
- የሰው አካሄድ እግዚአብሔርን ደስ ያሰኘው እንደሆነ በእርሱና በጠላቶቹ መካከል ስንኳ ሰላምን ያደርጋል። ምሳ 16፥7
- እነሆ የሚቆጡህ ሁሉ ያፍራሉ፥ ይዋረዱማል የሚከራከሩህም እንዳልነበሩ ይሆናሉ፥ ይጠፉማል። የሚያጣሉህንም ትሻቸዋለህ አታገኛቸውምም፥ የሚዋጉህም እንዳልነበሩና እንደምናምን ይሆናሉ። ኢሳ 41፥11-12
- እነሆ፥ ይሰበሰባሉ፥ ነገር ግን ከእኔ ዘንድ አይሆንም በአንቺም ላይ የሚሰበሰቡ ሁሉ ከአንቺ የተነሣ ይወድቃሉ። ኢሳ 54፥15
- በአንቺ ላይ የተሠራ መሣሪያ ሁሉ አይከናወንም በፍርድም በሚነሣብሽም ላስሁሉ ትፈርጂበታለሽ። የእግዚአብሔር ባሪያዎች ርስት ይህ ነው፥ ጽድቃቸውም ከእኔ ዘንድ ነው፥ይላል እግዚአብሔር፡- ኢሳ 54፥17
- በዚያ ቀን አድንሃለሁ፥ ይላል እግዚአብሔር በምትፈራቸው ሰዎች እጅ አልሰጥህም። ፈጽሜ አድንሃለሁ ነፍስህም እንደምርኮ ትሆንልሃለች እንጂ በሰይፍ አትወድቅም፥ በእኔ ታምነሃልና፥ ይላል እግዚአብሔር ፡- ኤር 39፥17-18
- ማዳኑም ከወደረኞቻችንና ከሚጠሉን ሁሉ እጅነው፤ ሉቃ 1፥71
- … በእርሱም ከጠላቶቻችን እጅ ድነን በዘመናችን ሁሉ ያለፍርሃት በቅድስናና በጽድቅ በፊቱ እንድናገለግለው ሰጠን። ሉቃ 1፥74-75
- እግዚአብሔር እንኪያስ ቀንና ሌሊት ወደእርሱ ለሚጮሁ ለሚታገሣቸውም ምርጦቹ አይፈርድላቸውምን?። ሉቃ 18፥7
- ጌታም ሌሊት በራዕይ ጳውሎስን እኔ ከአንተጋር ነኝ፥ማንም ክፉ ሊያደርግብህ የሚነሣብህ የለምና አትፍራ፥ነገር ግን ተናገር ዝምም አትበል፤በዚህ ከተማ ብዙ ሕዝብ አሉኝና አለው። ሐዋ 18፥10
- … ጌታ ይረዳኛልና አልፈራም፤ ሰው ምን ያደርገኛል?…ዕብ 13፥6

7.4 ህመም

ከሰው ልጅ መሰረታዊ ፍላጎቶች ሁሉ ቀዳሚና ተፈላጊ ከሆኑት ውስጥ ጤና ዋነኛ ስፍራ የሚሰጠው ነው። ጤና የሰውን ልጅ የመስራት አቅምና ተነሳሽነት፣ማኅበራዊ አኗኗር፣ እድገት፣ አካባቢውን ለመረዳት እና ራሱን ለማላመድ፣ ለመለወጥ በዚህ ሂደት

ውስጥ እውቀቱን፣ ሀብቱን፣ ባህሉን ለተተኪው ትውልድ ለማስተላለፍ፣ ሲሳካለትም ለመደሰት እንዲሁም ረጅምና የተሟላ የሕይወት ዘመን ይኖር ዘንድ የሚያስችለው ነው።

የዓለም ጤና ድርጅት (WHO) ጤናን "ጤና አካላዊ፣ አዕምሯዊ እና ማኅበራዊ ደህንነት እንጂ የበሽታ ወይም የአካል ጉድለት መኖር ብቻ እንዳልሆነና ተለዋዋጭ ከሆነው አካባቢ ጋር ተስማምቶ መኖር ጤናማነት እንደሆነይ ገልፃል።"

ህመም ከተለመደው መደበኛ ጤንነት ሁኔታ ውጭ የሰው ልጅን ሰውነት የሚያጠቃ መደበኛ ያልሆነ ክስተት ነው። በህክምና ሳይንስ እይታ በሽታ የሰውነትን ጤናማ አሰራር ስርዓት የሚያውክና ለስቃይ የሚዳርግ የራሱ ምልክትና መንስዔ ያለው ነው። አራት ዓይነት በሽታዎች አሉ። እነርሱም በዘር የሚወረሱ፣ተላላፊ፣ የአካል እና የእጥረት በሽታዎች ናቸው።

የህመም መንስዔውም እንደ ተላላፊ በሽታ ውጫዊ ሊሆን ይችላል ወይም ደግሞ እንደ በሽታ መቋቋም አቅም ማነስ ውስጣዊ መነሾ ሊኖረው ይችላል። በሽታ ህመምን፣ ሰውነት የሚፈለገውን አገልግሎት እንዳይሠጥ፣ ጭንቀት፣ ማኅበራዊ ችግር እና ሞትን ለታማሚው ወይም ከታማሚው ጋር ግንኙነት ባላቸው ሰዎች ላይ ሊያስከትል ይችላል።

የሰው ዘር በሙሉ በህመም ምክንያት ለምን ይሰቃያል? ፈጣሪስ ይህ ለምን እንዲሆን ፈቀደ? የህመም መንስዔው ምንድን ነው? ከህመም እንዴት መፈወስ ይቻላል? ለእነዚህና ሌሎችም ጥያቄዎች መጽሐፍ ቅዱስ መልሶች አሉት።

- አምላካችሁንም እግዚአብሔርን ታመልኩታላችሁ፥ እርሱም እህልህንና ውኃህን ይባርካል በሽታንም ከመካከልህ አርቃለሁ። ዘፀ 23፥25
- እርሱ ግን ስለመተላለፋችን ቈሰለ፥ ስለበደላችንም ደቀቀ፥ የደኅንነታችንም ተግሣጽ በእርሱ ላይነበረ፥በእርሱም ቍስል እኛ ተፈወስን። ኢሳ 53፥5
- አቤቱ ፈውሰኝ እኔም እፈወሳለሁ አድነኝ እኔም እድናለሁ አንተ ምስጋናዬ ነህና። ኤር 17፥14
- እኔ ጤናህን እመልስልሃለሁ ቍስልህንም እፈውሳለሁ፥ ይላል እግዚአብሔር ማንም የማይሻት፥ የተጣለች ጽዮን ብለው ጠርተውሻልና። ኤር 30፥17
- ኢየሱስም በምኵራቦቻቸው እያስተማረ የመንግሥትንም ወንጌል እየሰበከ በሕዝብም ያለውን ደዌና ሕማም ሁሉ እየፈወሰ በገሊላ ሁሉ ይዞር ነበር። ዝናውም ወደ ሶርያ ሁሉ ወጣ፤ በልዩ ልዩ ደዌና ሥቃይም ተይዘው የታመሙትን ሁሉ አጋንንትም ያደሩባቸውን በጨረቃም

የሚነሣባቸውን ሽባዎችንም ወደ እርሱ አመጡ፥ፈወሳቸውም። ማቴ 4፥23-24

- ነገር ግን በምድር ላይ ኃጢአትን ያስተሰርይ ዘንድ ለሰው ልጅ ሥልጣን እንዳለው እንድታውቁ፥ በዚያን ጊዜ ሽባውን ተነሣ፤ አልጋህን ተሸከምና ወደቤትህ ሂድ አለው። ተነሥቶም ወደቤቱ ሄደ። ማቴ 9፥6-7
- ወደ ቤትም በገባ ጊዜ ዕውሮቹ ወደ እርሱ ቀረቡ፥ ኢየሱስም፦ይህን ማድረግ እንድችል ታምናላችሁን? አላቸው። አዎን፥ ጌታ ሆይ አሉት። በዚያን ጊዜ እንደ እምነታችሁ ይሁንላችሁ ብሎ ዓይኖቻቸውን ዳሰሰ። ዓይኖቻቸውም ተከፈቱ። ማቴ 9፥28-30
- ከእናንተ የታመመ ማንም ቢኖር የቤተ ክርስቲያንን ሽምግሌዎች ወደ እርሱ ይጥራ፤ በጌታም ስም እርሱን ዘይት ቀብተው ይጸልዩለት። የእምነትም ጸሎት ድውዩን ያድናል ጌታም ያስነሣዋል፤ ኃጢአትንም ሠርቶ እንደሆነ ይሰረይለታል። እርስ በርሳችሁ በኃጢአታችሁ ተናዘዙ። ትፈወሱም ዘንድ እያንዳንዱ ስለሌላው ይጸልይ፤የጻድቅ ሰውጸሎት በሥራዋ እጅግ ኃይል ታደርጋለች። ያዕ 5፥14-16

7.5 ሞት

ለዘመናት ሞት ለሰው ልጆች እንቆቅልሽ ሆኖ የቆየ ክስተት ነው። የግለሰቦች የዕለት ተዕለት ጭንቀት፣ የሃይማኖትና ፍልስፍና ጥያቄ፣ ለሳይንስ ሊቃውንት ደግሞ የማይጨበጥ የጥናት እና ምርምር አጀንዳ ነው። በዚህም የተነሳ አንዳንዶች ከሞት በኋላ በሚኖር ሕይወት አመኑ። ሌሎች ደግሞ ከሞት በኋላ ሕይወት በሌላ ዝርያ እንደምትቀየር ተቀበሉ። የተቀሩት ደግሞ ሞት የሕይወት ማክተሚያ እንደሆነ ደመደሙ።

በሳይንሱ አጠራር ሞት የአንድ ፍጡር ሕይወት ሲያንቀሳቅሱ የነበሩ ስነ-ሕይወታዊ አካላት ለአንዴና ለመጨረሻ ጊዜ (ለዘለቄታው) ስራ ሲያቆሙ የሚፈጠር፤ ሕይወት ላለው ፍጡር ሁሉ የማይቀር ተፈጥሯዊ ክስተት ነው። ሰው ሲሞት ልቡ ደም መምታት፣ ሳንባው እስትንፋስ ማውጣት፣ መላው አካላቱ መስራት ያቆማሉ።

ለሰው ልጅ መሞት እንደ ምክንያት የሚቀመጡ በርካታ ሁኔታዎች አሉ። በማደግ ላይ ያሉ ሀገራት ዋነኛ የሞት ምክንያት በባክቴሪያ፣ ቫይረስ፣ ፈንገስ …ወዘተ አማካኝነት የሚመጡ የኢንፌክሽን ተላላፊ በሽታዎች ናቸው። ባደጉ ሀገራት በዋነኛነት የሞት ምክንያት ከልብ፣ ስትሮክ፣ ካንሰር፣ ከውፍረት እና እድሜ መግፋት ጋር ተያይዞ የሚመጡ ናቸው። ከዚህ መረዳት የሚቻለው ሞት ምክንያቱና መንስዔ ምንም ቢሆን ለሁሉም የሰው ልጅ የማይቀር እንደሆነ ነው።

ምንም እንኳን ሞት ለሁሉም የማይቀር ቢሆንም ሞት የሚያስፈራው ብዙ ሰው ነው። ከሞት በኋላ ስለሚኖረው ሕይወት የሚጨነቅ፥ ሞትን ማንም ሰው ያላየውና የማያውቀው ስለሆነ የሚፈራ፣ ሞትን ቀድሞ የሚመጣው ስቃይ የሚያስፈራው፣ ሞትን መቆጣጠር አለመቻሉ የሚያሰጋው በርካታ ነው።

በተወሰነ መልኩ ስለሞት ማሰብና መጨነቅ ጤናማ ነው። ነገር ግን ሞት በዕለት ተዕለት ኑሮ ሀሳባችንን አንቆ ውሳኔዎችን እንዳንወስን ሲያደርገን ጤናማ አይሆንም። የአቴናውያን ታላቅ የፍልስፍና ሰው ሶቅራጠስ ሞትን ስለ መፍራት ሲናገር እንዲህ ይላል፥-"ወዳጆቼ ሞትን የሚፈራ ሰው (ራሱን) ብልህ ሳይሆን እንደ ጥበበኛ፣ ሳያውቅ እንደ አዋቂ የሚቆጥር ነው። በእርግጠኝነት መናገር የሚቻለው በሰው ልጆች ላይ ከሚከሰቱ ነገሮች መሀከል ሞት እጅግ ጥሩው ነው። ሆኖም ግን ሰዎች ሞት በሕይወታቸው የሚያጋጥማቸው እጅግ መጥፎ ክስተት እንደሆነ ጠንቅቀው የሚያውቁ ይመስል ይፈሩታል። እና ታዲያ ይህ ምንድር ነው? የማያውቁትን ነገር እንደሚያውቁ የሚያደርግ ሀፍረተ-ቢስ የቸልተኝነት አስተሳሰብ አይደለምን?"

ሞትን በሁለት ከፍለን ልናየው እንችላለን። የመጀመሪያው ሞት ስጋዊ ሞት ሲሆን ሁለተኛው ሞት ደግሞ መንፈሳዊ ሞት ነው። ስጋዊ ሞት የስጋ ከነፍስ መለየት ነው። ይህን አይነት ሞት ሰዎች ሁሉ የሚቀምሱት ነው። ሁለተኛው አይነት ሞት ደግሞ መንፈሳዊ ሞት ይባላል። መንፈሳዊ ሞት የሚከሰተው ሰው ከአምላኩ ተለይቶ በስጋ መንገድ የተጓዘ ከሆነ ነው። ሰው መንፈሳዊውን ሞት የሚሞተው በስጋው እየኖረ ነው። የዚህ አይነቱ ሞት የሞትም ሞት ነው። ምክንያቱም ስጋዊው ሞት በትንሳዔ ድል ይመታልና ነው። ነገር ግን ሰው መንፈሳዊውን ሞት ከሞተ፣ ዳግም ወደ ጌታው በንስሀ ካልቀረበ በቀር የመዳን ተስፋ የለውም። ማንም ከአምላኩ በቀር የሚያመልከው ባዕድ አምልኮ ካለ እንዲሁም መንፈሳዊ ፍላጎቱን እርግፍ አድርጎ ትቶ ለስጋው ብቻ ያደረ ከሆነ ከሞትም በላይ የሆነውን መንፈሳዊ ሞት ሞቷል ልንለው እንችላለን።

መጽሐፍ ቅዱስ ሞት "መለየት" እንደሆነ ያስረዳል። አካላዊ ሞት ነፍስ ከስጋ ስትለይ የሚከሰት ሲሆን መንፈሳዊ ሞት ደግሞ ነፍስ ከፈጣሪ ስትለይ የሚከሰት ዘላለማዊ ሞት ነው።

- በሞት ጥላ መካከል እንኳ ብሄድ አንተ ከእኔጋር ነህና ክፉን አልፈራም በትርህና ምርኵዝህ እነርሱ ያጽናኑኛል። መዝ 23፥4
- ነገር ግን እግዚአብሔር ይቀበለኛልና ነፍሴን ከሲኦል እጅ ይቤዣታል። መዝ 49፥15
- የልቤ አምላክ ሆይ፥ ልቤና ሥጋዬ አለቀ እግዚአብሔር ግን ለዘላለም እድል ፈንታዬ ነው። መዝ 73፥26
- ኀጥእ በክፋቱ ይደፋል ጻድቅ ግን በእውነቱ ይታመናል። ምሳ 14፥32

- ሞትን ለዘላለም ይውጣል፥ ጌታ እግዚአብሔርም ከፊት ሁሉ እንባን ያብሳል፤ ኢሳ 25፥8
- ከሲኦል እጅ እታደጋቸዋለሁ፥ ከሞትም እቤዣቸዋለሁ ሞት ሆይ፥ ቸነፈርህ ወዴት አለ? ሲኦል ሆይ፥ ማጥፋትህ ወዴት አለ? ርኅራኄ ከዓይኔ ተሰወረች። ሆሴ 13፥14
- ሞትቢሆን፥ ሕይወትም ቢሆን፥ መላእክትም ቢሆኑ፥ ግዛትም ቢሆን፥ ያለውም ቢሆን፥ የሚመጣውም ቢሆን፥ ኃይላትም ቢሆኑ፥ ከፍታም ቢሆን፥ ዝቅታም ቢሆን፥ ልዩ ፍጥረትም ቢሆን በክርስቶስ ኢየሱስ በጌታችን ካለ ከእግዚአብሔር ፍቅር ሊለየን እንዳይችል ተረድቼአለሁ። ሮሜ 8፥38-39
- ሞት ሆይ፥ መውጊያህ የት አለ? ሲኦል ሆይ፥ ድል መንሣትህ የት አለ? የሞት መውጊያ ኃጢአት ነው የኃጢአትም ኃይል ሕግ ነው፤ ነገር ግን በጌታችን በኢየሱስ ክርስቶስ በኩል ድል መንሣትን ለሚሰጠን ለእግዚአብሔር ምስጋና ይሁን። 1ቆሮ 15፥55-57
- ስለዚህም አንታክትም፥ነገር ግን የውጭው ሰውነታችን ቢጠፋ እንኳ የውስጡ ሰውነታችን ዕለት ዕለት ይታደሳል። 2ቆሮ 4፥16
- እንግዲህ ልጆቹ በሥጋና በደም ስለሚካፈሉ ፥እርሱ ደግሞ በሞት ላይ ሥልጣን ያለውን በሞት እንዲሽር፥ይህውም ዲያብሎስ ነው፥ በሕይወታቸውም ሁሉ ስለሞት ፍርሃት በባርነት ይታሰሩ የነበሩትን ሁሉ ነጻ እንዲያወጣ፥ በሥጋና በደም እንዲሁ ተካፈለ። ዕብ 2፥14-15

7.6 ረጅም ዕድሜ

አሁን ባለንበት ዘመን በዓለም ላይ የተወለደ ልጅ የመኖሪያ ጣሪያ እድሜው 67 ዓመት ነው። ይህ ቁጥር ባደጉ ሀገራትና በማደግ ላይ ባሉ ሀገራት ሕዝብ መሀከል ልዩነት አለው። በጃፓን ውስጥ አማካኝ የመኖሪያ እድሜ 85 ሲሆን ከሰሀራ በታች ባሉ የአፍሪካ ሀገሮች የመኖሪያ እድሜ እስከ 38 ድረስ ይወርዳል። ሴቶችን እና ወንዶችን በማነጻጸር የተከናወኑ ጥናቶች እንደሚያሳዩት ሴቶች ከወንዶች በተሻለ ረጅም እድሜ የመኖር እድል አላቸው።

አረጋዊነት የመደበኛ የሰው ልጅ ሕይወት አማካኝ እድሜውን ሲጠጋ ወይም ከዛ ሲበልጥ የሚከሰት የተፈጥሮ እድገት ደረጃ ሆኖ የሰው ልጅ ኑሮው ምድራዊ ሕይወት ማከተሚያ ነው። አረጋዊነት አካል የሚደከምበት፣ ልብ ግን አሁንም በተስፋና በአልሞት ባይ ተጋዳይነት የሚቆምበት፣ ኑሮ በአዲስ ጣዕም እና በአዲስ ለዛ የሚቀጥልበት ጊዜ ነው። እንደ የዓለም ጤና ድርጅት መግለጫ ከሆነ በዓለም ዙሪያ አረጋዊነት ከጡረታ ጋር ተያይዞ የሚነሳ እንደሆነና ከአፍሪካ አህጉር ውጪ ከ60 ዓመት በላይ አረጋዊ የሚያስብል በአፍሪካ ደግሞ ከ50 ዓመት በላይ እንደሆነ አስቀምጦታል።

አረጋዊያን ህጻናትና ወጣቶች ያላቸውን የሰውነት መልሶ የማበብ ብቃት ስለሌላቸው ለብዙ በሽታዎችና ችግሮች የተጋለጡ ናቸው። በሌላ በኩል ደግሞ አረጋዊነት በእድሜ የተገኘ ዕውቀት፣ ማስተዋል እና የጥበብ ተምሳሌት ነው። ነገር ግን ይህ ሁልጊዜ እውነት አይደለም። “ካረጁ አይበጁ” እንዲሉ፣ ኢትዮጵያን በመሳሰሉ ታዳጊ ሃገሮች ውስጥ ማርጀት እንደ አላስፈላጊነት ይቆጠራል። ጧሪ ቀባሪ ልጅ ከሌለ በስተቀር። ባለፈ ሕይወታቸው ተፈርተውና ተከብረው የኖሩ ሰዎች እርጅና ሲመጣ ያንን ክብራቸውን ገፍፎ ወደ ጎዳና ያስወጣቸዋል። የሰው እጅ ያሳያቸዋል። ‘ያዙኝ ደግፉኝ’ ያሰኛቸዋል።

በዚህም የተነሳ ሰዎች ሲያረጁ ደስ አይላቸውም። በወጣትነት፣ በለጋነት፣ የሚቦረቅበት ዕድሜ እንጂ አቃፊ ደጋፊ በሚያስፈልግበት፣ ተመልካች ጎብኚ በሚሻበት ወቅት መኖር ያስፈራቸዋል።

በመጽሐፍ ቅዱስ ላይ ባለ ብዙ እድሜ በመባል የሚታወቀው ማቱሳላ ሲሆን የኖረውም እድሜ ዘጠኝ መቶ ስልሳ ዘጠኝ (ዘፍ 5፥27) እንደሆነ በመጽሐፍ ቅዱስ ላይ ተጽፎ እናገኟለን። ይህንን በማሳያነት ጠቀስን እንጂ በድሮ ዘመን ይኖር ከነበረው እድሜ አንጻር ያሁኑ ጊዜ እድሜ እጅግ በጣም እያነሰ መጥቷል።

አንዳንድ ሀገራት ላይ እድሜ የሚቆጠረው ለሀገራቸውና ለህብረተሰቡ መልካም የተባለ ስራን መስራት ከጀመሩ ጊዜ ወዲህ ያለውን ጊዜ ነው። በዋዛና ፈዛዛ ያሳለፉትን ዘመን እንደኖሩት የማይቆጥሩት ዘመን ነው። በተለይ በክርስትናው አመለካከት ይህ አይነት የዘመን አቆጣጠር ይሰራል። ምክንያቱም እግዚአብሔርን ሳናውቅ እንዲሁም ከእርሱ ተለይተን ያሳለፍነው ዘመን የባከነና ያልኖርንበት ልንለው እንችላለን።

መጽሐፍ ቅዱስ ስለእርጅና ምንነት፣ ስለአረጋዊያን ባህርያትና ኃላፊነት እንዲሁም ለአረጋዊያን መደረግ ስላለበት እንክብካቤ የሚያስተምራቸው ብዙ ቁም ነገሮች አሉ።

- በሕይወት እንድትኖሩ፥ መልካምም እንዲሆንላችሁ፥በምትወርሱአትም ምድር ዕድሜአችሁ እንዲረዝም፥ እግዚአብሔር አምላካችሁ ባዘዛችሁ መንገድ ሁሉ ሂዱ። ዘዳ 5፥33
- አንተ ልጅህም የልጅ ልጅህም በዕድሜአችሁ ሁሉ ልትወርሱአት በምትገቡባት ምድር ታደርጉአት ዘንድ፥አምላክህን እግዚአብሔርን ፈርተህ እኔ ለአንተ ያዘዝሁትን ሥርዓቱንና ትእዛዙን ሁሉ ትጠብቅ ዘንድ፥ዕድሜህም ይረዝም ዘንድ፥አምላካችሁ እግዚአብሔር እንዳስተምራችሁ ያዘዛት ትዕዛዝና ሥርዓት ፍርድም ይህች ናት። ዘዳ 6፥1-2
- በወራቱ የእህሉ ነዶ ወደ አውድማ እንዲገባ፥ በረጅም ዕድሜ ወደ መቃብር ትገባለህ። ኢዮ 5፥26

- ከቀትር ይልቅ ሕይወትህ ይበራል ጨለማም ቢሆን እንደጥዋት ይሆናል። ኢዮ 11፥17
- በሽምግልና ጊዜ ጥበብ፥ በዘመን ስር ዝመት ማስተዋል ይገኛል። በእግዚአብሔር ዘንድ ጥበብና ኃይል አለ ለእርሱ ምክርና ማስተዋል አለው። ኢዮ 12፥12-13
- አቤቱ፥ ፍጻሜዬን አስታውቀኝ፥ የዘመኔ ቍጥሮች ምን ያህል እንደሆኑ፥ እኔ ምን ያህል ወደኋላ እንደምቀር አውቅ ዘንድ። እነሆ፥ዘመኖቼን አስረጀሃቸው አካሌም በፊትህ እንደ ኢምንት ነው። ሕያው የሆነ ሰው ሁሉ በእውነት ከንቱ ብቻ ነው። መዝ 39፥4-5
- በእርጅናዬ ዘመን አትጣለኝ፥ ጕልበቴም ባለቀ ጊዜ አትተወኝ። መዝ 71፥9
- አምላኬ፥ ከታናሽነቴ ጀምረህ አስተማርኸኝ እስከዛሬም ተአምራትህን እነግራለሁ። እስካረጅም እስከሽመግልም ድረስ፥ ለሚመጣ ትውልድም ሁሉ ክንድህን ኃይልህንም ጽድቅህንም እስክነግር ድረስ፥ አቤቱ፥ አትተወኝ። መዝ 71፥17-18
- ረጅምን ዕድሜ አጠግበዋለሁ፥ ማዳኔንም አሳየዋለሁ። መዝ 91፥16
- ልጄሆይ፥ ሕጌን አትርሳ፥ ልብህም ትእዛዛቴን ይጠብቅ። ብዙ ዘመናትና ረጅም ዕድሜ ሰላምም ይጨምሩልሃልና። ምሳ 3፥1-2
- ዘመንህ በእኔ ይበዛልና፥ የሕይወትህም ዕድሜ ይጨመርልሃልና። ምሳ 9፥11
- እግዚአብሔርን መፍራት ዘመንን ታረዝማለች የኀጥኣን ዕድሜ ግን ታጥራለች። ምሳ 10፥27
- የሽማግሌዎች አክሊል የልጅ ልጆች ናቸው የልጆችም ክብር አባቶቻቸው ናቸው። ምሳ 17፥6
- የጎበዛዝት ክብር ጕልበታቸው ናት፥ የሽማግሌዎችም ጌጥ ሽበት ነው። ምሳ 20፥29
- እስከሽምግልና ድረስ እኔነኝ፥ እስከሽበትም ድረስ እሸከማችኋለሁ እኔ ሠርቻለሁ እኔም አነሣለሁ እኔ እሸከማለሁ እኔም አድናለሁ። ኢሳ 46፥4
- አንተ ግን ሕይወት ለሚገኝበት ትምህርት የሚገባውን ተናገር። ሽማግሌዎች ልከኞች፥ ጭምቶች፥ ራሳቸውን የሚገዙ፥ በእምነትና በፍቅር በመጽናትም ጤናሞች እንዲሆኑ ምከራቸው፤ እንዲሁም አሮጊቶች ሴቶች አካሄዳቸው ለቅዱስ አገልግሎት የሚገባ፥ የማያሙ፥

ለብዙ ወይን ጠጅ የማይገዙ፥ በጎ የሆነውን ነገር የሚያስተምሩ ይሁኑ፤ ቆነጃጅትም የእግዚአብሔር ቃል እንዳይሰደብ፥ ባሎቻቸውን የሚወዱ፥ ልጆቻቸውን የሚወዱ፥ ራሳቸውን የሚገዙ፥ ንጹሖች፥ በቤት የሚሠሩ፥ በጎዎች፥ ለባሎቻቸው የሚታዘዙ እንዲሆኑ ይምከሩአቸው። ቲቶ 2፥1-5

7.7 አመራር

የአንድ ግለሰብ የሕይወት ስኬታማነት የሚወሰነው ግለሰቡ በተመራበት የሕይወት መርህና ተግባር ነው። የቤተሰብ ደስተኝነትና ስኬታማነትም ቤተሰቡን በሚመሩት ወላጆች ብስለት፣ መግባባት እና ቤተሰቡ በተመራበት መርህ ላይ ይወሰናል። የአንድ ተቋም የተልዕኮው ውጤታማነት ወይም ትርፋማነት የሚወሰነው ተቋሙን በሚመሩት አመራሮች ብቃትና ውሳኔ አሰጣጥ ብስለት መሆኑ እሙን ነው። ሀገርም የግለሰቦች፣ ቤተሰቦች እና ተቋማት ድምር ውጤት ነችና ከዚህ አስተሳሰብ ውጭ ልትሆን አትችልም፤ ሀገር መሪዋንና አመራሯን ትመስላለች። የሀገር እድገትና ልማት ሀገሪቱን በሚመሩት ግለሰቦች ብቃትና መልካም ፈቃድ ላይ ይወሰናል።

አመራር ማለት አንድ ግለሰብ የሌሎችን ፍቃደኝነትና እርዳታ አግኝቶ በማስተባበር የጋራ የሆነ ዓላማ እንዲሳካ የሚያደርግበት ስርዓት ነው። መሪው መደበኛ የሆነ ስልጣን ሊኖረውም ላይኖረውም ይችላል። ነገር ግን የመሪነት ብቃትና ባህርያት መደበኛ ወይም መደበኛ ባልሆነ ቦታ ያስፈልጋሉ።

መሪ ለምን ተፈጠረ? መሪ እንዲኖር ግድ የሆነበት ምክንያት ምንድንነው? መሪዎች ባይኖሩ ምን ይቀራል?

ብዙ ሰው ይህን አይጠይቅም። ነገር ግን ሁሉም ሰው መልሱን በውስጡ ያውቀዋል። መሪዎች እንዲፈጠሩ ያስፈለገበት ዋነኛው ምክንያት ዓለማችን በተለያዩ ችግሮችና አስቸጋሪ ሁኔታዎች የተሞላች ስለሆነ ነው። መሪዎች ግብዓቶችን በማስተባበር፣ የሰዎችን ፈቃድእና እገዛ በማቀናጀት አስቸጋሪ ሁኔታዎችን እንድናልፍ እና የጋራ ግቦችን እንድናሳካ ያደርጋሉ። አሁን ባለንበት ዓለም ያለ መሪ መኖር ማለት “አንድ መርከብ ያለመሪ ትጓዝ” እንደማለት ነው። በመሆኑም አንድ ቡድን ዓላማውና ግቡ እንዲሳካ ጥሩ የአመራር ብቃት ያለው መሪ ያስፈልገዋል።

መጽሐፍ ቅዱስ ላይ ብዙ ጊዜ እግዚአብሔር ለሕዝቦቹ መሪ እንደ ሾመላቸው እናያለን። እግዚአብሔር ከሾማቸው መሪዎች መካከል ሙሴ ብዙ የመሪነት ባህርያትን ሊያሳየን ይችላል።

1. ሙሴ በአምላኩ የተመረጠ መሪ እንጂ ጦርን በመምዘዝ መሪ ካልሆንኩ ያለ አይደለም። ሙሴን መሪ እንዲሆን የሚያበቁት ጥሩ ጥሩ ስብዕናዎችን የታደለ ሰው ነው። በተመሳሳይ መልኩ ማንኛውም መሪ

በአመራር ችሎታው እንዲታመንበት የሚያደርግ ባህርይ ሊኖረው ይገባል።

2. ሙሴ ለእስራኤላውያን መሪ ከመሆኑ በፊት በሕዝቦቹ ላይ ተጭኖ የነበረ ታላቅ ችግር ነበር። ይህም ችግር በግብፃውያን አገዛዝ ስር መውደቃቸው ነው። ሙሴ ለዚህ ሕዝብ መሪ ሆኖ ሲሾም ይህንን ችግርና መከራ የመቀልበስ ኃላፊነት በሙሴ ጫንቃ ላይ ነበር። በመሆኑም ይህ መሪ በእግዚአብሔር እርዳታ ያስጨነቃቸውን ፈርዖንን በማስጨነቅ እንዲለቃቸው ማድረግ ችሏል። የሚመሩ አካላት አንድ አይነት ችግር አለባቸው ማለት አንችልም። ነገር ግን የየራሳቸው የሆነ ችግር ይኖርባቸዋል። በመሆኑም መሪዎች የሚመሩትን ሕዝብ ችግር በመረዳት ነጻ ሊያወጧቸው ይገባል።

3. እስራኤላውያን ከግብጽ ወጥተው ወደ ተስፋይቱ ምድር በሚጓዙበት ጊዜ ሙሴ አብሯቸው ነበር። በዚያ በረሀ ውስጥ ከሚመራቸው ሕዝብ ጋር አብሮ ተንከራተተ እንጂ ለራሱ ብቻ የተለየ ዓለም አልፈጠረም። ነገር ግን በዓለማችን ያሉ ብዙዎቹ መሪዎች ሕዝባቸው በመከራና በስቃይ እየማቀቀ መሆኑን እየተገነዘቡ ለራሳቸው ብቻ ምድራዊ ገነትን ይፈጥራሉ።

ከሙሴ የምንማረው ነገር የሕዝቡን ችግር የምንረዳው ለራሳችን በምንፈጥረው መልካም ድባብ ተከበን ሳይሆን አብረናቸው መሆን ስንችል ነው።

4. እስራኤላውያን በጉዟቸው መካከል ለብዙ ጊዜ ሲያምጹ ታይተዋል። በዚህ አመጻቸውም አምላካቸው ለብዙ ጊዜ ተቆጥቶባቸዋል። በመሆኑም ሊያጠፋቸው የወሰነበት ጊዜም ነበር። ሙሴ ግን "እነርሱን ከምታጠፋ እኔን ከሕይወት መዝገብ ላይ ደምስሰኝ" (ዘፀ 32፥32) በማለት በአምላኩ ፊት ቆሟል። ይህ የሚያስተምረን ደግሞ ትክክለኛ መሪ በሚመራቸው ሕዝብ ላይ ጥፋት ሲደርስ ከሚመለከት ራሱን አሳልፎ መስጠትን የሚመርጥ መሆኑን ነው።

7.8 እንዴት ጥሩ መሪ መሆን ይቻላል?

ከእግዚአብሔር የሆነ መሪ በሕይወት ዘመኑ የአምላኩን ትዕዛዛት ለመፈፀም ይተጋል። ቅዱስ መንፈስ ከእርሱ ጋር ስለሚሆን የጋራ የሆነ ግብን ለማሳካት እንዴት ሰዎችን ውጤታማ በሆነ መንገድ መምራት እንዳለበት የመረዳት አቅም አለው። ሰው ሲፈጠር መሪ እንዲሆን ነው፤ ራሱን ይመራል፤ ቤተሰቡን ይመራል፤ ሲያልፍም ጓደኞቹንና ሀገርን ይመራል። ነገር ግን መምራት በእውቀትና በጥበብ ሲሆን ፍሬ አለው፤ ውጤታማ ይሆናል። ይህም ታላላቅ መሪዎች እንዲፈጠሩ ምክንያት ሆኗል። እንደ እግዚአብሔር ፈቃድ የተነሱ መሪዎች ደግሞ ሌሎች በዓለም ላይ ከተነሱ መሪዎች ይልቅ ያደረጉት አስተዋፅዖ ሁሌም ይነገርላቸዋል። ነገርም ይሳካላቸዋል፤ እግዚአብሔርም

ብቃቱንና ማስተዋሉን ይጨምርላቸዋል። መጽሐፍ ቅዱስ ስለመሪነት የሚለው ነገር አለ።

- አስተምርሃለሁ በምትሄድበትም መንገድ እመራሃለሁ ዓይኖቼን በአንተ ላይ አጠናለሁ። መዝ 32፥8
- የንጹሓንን መንገድ እግዚአብሔር ያውቃል፥ ርስታቸውም ለዘላለም ነው በክፉ ዘመንም አያፍሩም በራብ ዘመንም ይጠግባሉ። መዝ 37፥18-19
- የሰው አካሄድ ከእግዚአብሔር ዘንድ ይጸናል፥ መንገዱንም ይወድዳል። መዝ 37፥23
- ለዓለምና ለዘላለም ይህ አምላካችን ነው፥ እርሱም ለዘላለም ይመራናል። መዝ 48፥14
- እኔ ግን ዘወትር ከአንተ ጋርነኝ፥ ቀኝ እጄንም ያዝኸኝ። በአንተ ምክር መራኸኝ ከክብር ጋር ተቀበልኸኝ። መዝ 73፥23-24
- በመንገድህ ሁሉ እርሱን እወቅ፥ እርሱም ጎዳናህን ያቀናልሃል። ምሳ 3፥6
- የሰው ልብ መንገዱን ያዘጋጃል እግዚአብሔር ግን አካሄዱን ያቀናለታል። ምሳ 11፥5፣ ምሳ 16፥9
- ዕጣ በጉያ ይጣላል መደብዋ ሁሉ ግን ከእግዚአብሔር ዘንድ ነው። ምሳ 16፥33
- ይህንም ብልሃት አምላኩ ያስታውቀዋል ያስተምረውማል። ኢሳ 28፥26
- ወደቀኝም ወደግራም ፈቀቅ ብትል ጆሮችህ በኋላህ መንገዱ ይህችናት በእርስዋም ሂድ የሚለውን ቃል ይሰማሉ። ኢሳ 30፥21
- ዕውሮችንም በማያውቋት መንገድ አመጣቸዋለሁ፥ በማያውቋትም ጎዳና እመራቸዋለሁ በፊታቸውም ጨለማውን ብርሃን አደርጋለሁ፥ ጠማማውንም አቀናለሁ። ይህን አደርግላቸዋለሁ፥ አልተዋቸውምም። ኢሳ 42፥16

7.9 ነዋይ

ገንዘብ የሰው ልጅ መሰረታዊ ፍላጎቶች ለማሟላት፣ የሚያስፈልጓቸውን ነገሮች በንግድ ልውውጥ ሂደት በቀላሉ ለማግኘት እና ለአያያዝ ይረዳ ዘንድ ሰዎች በስምምነት የፈጠሩት የመገበያያ መሳሪያ ነው። ገንዘብ በአጠቃላይ በአንድ ሀገር ማኅበራዊና

ኢኮኖሚ ግንኙነት ውስጥ ለእቃዎችና አገልግሎቶች በክፍያ መልክ እንዲሰጥ እንዲሁም ለእዳ አከፋፈል ስርዓት እንዲመች ስምምነት የተደረሰበት ማንኛውም ቁስ ወይም የተመዘገበ ሰነድን ያጠቃልላል።

ገንዘብ በዋነኛነት ሶስት ጥቅሞች አሉት። የመጀመሪያው ገንዘብ የመገበያያ መሳሪያ ሆኖ ማገልገሉ ነው። ሁለተኛ ደረጃ ገንዘብ የሀብት ማጠራቀሚያ መንገድ ሆኖ ያገለግላል። በሶስተኛ ደረጃ ገንዘብ እቃዎችና አገልግሎቶች እርስ በእርስ ያላቸውን ልዩነት በመመዘን ደረጃ ለማውጣት ያገለግላል።

ገንዘብ በግዥ ሊገኝ የሚችል ማንኛውንም ነገር የመግዛት አቅም ስላለው ገንዘብ ላለው ሰው ኃይልን ያጎናጽፋል። ገንዘብ ያለው ሰው የሚፈልገውን ምግብ የመብላት፣ የቅንጦት መኪና መንዳት፣ በቪላ ቤት መኖር በአጠቃላይ ቁሳዊ ነገሮችን ሁሉ መግዛት ይችላል።

ይህ ሲባል ግን ገንዘብ ሁሉም ነገር ነው ማለት አይደለም። ገንዘብ ብዙ ነገሮችን የመግዛት አቅም ቢኖረውም ሁሉንም ነገር የማስገኘት ኃይል ግን የለውም። ገንዘብ የአዕምሮ ሰላምን፣ ደስታን፣ ፍቅርን እና ተስፋን አይገዛም።

በመጽሐፍ ቅዱስ ገንዘብ በሁለት እይታ ይታያል። የመጀመሪያው እይታ ራሳችንንና ሌሎች ሰዎችን የምንጠቅምበት መሳሪያ በመሆኑ ሲሆን ሁለተኛው እይታ ደግሞ የኃጢአት ስር መሆኑ ነው። ከመጀመሪያው እይታ ብንነሳ ያላትን አንድ ዲናር ለተቸገረ ሰው የቸረችውን ሴት እናገኛለን። ይህቺ ሴት የሰጠችው የተረፋትን ገንዘብ ሳይሆን ያላትን ገንዘብ በሙሉ መሆኑ ስጦታዋን ትልቅ ስጦታ አስብሎላታል። ይህችን ሴት ስናስብ ለገንዘብ ብለው በሌሎች ላይ ክፋትን የሚሰሩ ሰዎች እንዳሉ ሁሉ እኔ ይቅርብኝና ሌሎች ይጠቀሙ የሚሉ ደጋግ ሰዎችም እንዳሉ እንረዳለን። (ሉቃ 21፥1-4)

ሁለተኛውን እይታ ስንመለከት ደግሞ ገንዘብ የኃጢአት ስር መሆኑን እናገኛለን። የእግዚአብሔር ቃል “ለሁለት ጌቶች መገዛት አትችሉም፤ ወይ ለእግዚአብሔር አልያም ለገንዘብ ተገዙ” በማለት ገንዘብ ምን ያህል በሰዎች ላይ ከአምላካቸው የሚወዳደር ጣዖት ሊሆን እንደሚችል የጠቆመው (ማቴ 6፥24)። ለዛም ነው አንዳንድ ሰዎች ከየክርስቲያን ማኅበር ተለይተውና የክርስትናን ዓለም እርግፍ አድርገው ትተው ሕይወታቸውንም ሞታቸውንም ገንዘብ ለማድረግ የበቁት። የእግዚአብሔር ቃል እንደዚህ ስላሉ ሰዎች የተናገረው ባለ ጸጋ ወደ መንግስተ ሰማይ ከሚገባ ግመል በመርፌ ቀዳዳ ብትሾልክ ይቀላታል በማለት ነው። (ማቴ 19፥16-24)

የእግዚአብሔር ቃል ስለ ገንዘብ ምን ይናገራል?

- ነገር ግን ዛሬ እንደሆነ ለአባቶችህ የማለውን ቃልኪዳን ያጸና ዘንድ፥ ሀብት ለማከማቸት እርሱ ጉልበት ሰጥቶሃልና አምላክህን እግዚአብሔርን አስብ። ዘዳ 8፥18
- ድሀውንም ከአፋቸው ሰይፍ ከኃያሉም እጅ ያድነዋል። ለምስኪኑም ተስፋ አለው ክፋት ግን አፍዋን ትዘጋለች። ኢዮ 5፥15-16
- የተቸገረውን በችግሩ ያድነዋል በመከራም ጆሮአቸውን ይገልጣል። ኢዮ 36፥15
- ድሀ ለዘላለም አይረሳምና፥ የችግረኞችም ተስፋቸው ለዘላለም አይጠፋም። መዝ 9፥18
- ስለ ድሆች መከራ፥ ስለችግረኞች ጩኸት እግዚአብሔር፦ አሁን እነሣለሁ ይላል መድኃኒትን አደርጋለሁ፥ በላዩም እገልጣለሁ። መዝ 12፥5
- ለጻድቅ ያለው ጥቂት ከብዙ ከኃጢአተኞች ሀብት ይበልጣል። መዝ 37፥16
- ለችግረኛና ለምስኪን የሚያስብ ምስጉን ነው እግዚአብሔር በክፉ ቀን ያድነዋል። መዝ 41፥1
- በቍጣ ቀን ሀብት አትረባም ጽድቅ ግን ከሞት ታድናለች። ምሳ 11፥4
- በባለጠግነቱ የሚተማመን ሰው ይወድቃል ጻድቃን ግን እንደቅጠል ይለመልማሉ። ምሳ 11፥28
- ራሱን ባለጠጋ የሚያስመስል ሰው አለ፥ ነገርግን አንዳች የለውም ራሱን ድሀ የሚያስመስል አለ፥ ነገርግን እጅግ ባለጠግነት አለው። ምሳ 13፥7
- እግዚአብሔርን ከመፍራት ጋር ያለ ጥቂት ነገር ሁከት ካለበት ከብዙ መዝገብ ይሻላል። ምሳ 15፥16
- በድሀ የሚያላግጥ ፈጣሪውን ይሰድባል በጥፋትም ደስ የሚለው ሳይቀጣ አይቀርም። ምሳ 17፥5
- ባለጠጋና ድሀ ተገናኙ እግዚአብሔር የሁላቸው ፈጣሪ ነው። ምሳ 22፥2
- ለራሱ ጥቅም ለመጨመር ሲል ድሀን የሚጐዳ፥ ለባለጠጋም የሚሰጥ፥ እርሱ ወደ ድህነት ይወድቃል። ምሳ 22፥16

- ድህን በግድ አትበለው ድህነውና ችግረኛውንም በበር አትግፋው። ምሳ 22፥22

- ባለጠጋ ለመሆን አትድከም የገዛ ራስህን ማስተዋል ተው። በእርሱ ላይ ዓይንህን ብታዘወትርበት ይጠፋል ባለጠግነት ወደሰማይ እንደሚበርር እንደንስር ለራሱ ክንፍ ያበጃልና። ምሳ 23፥4-5

- በጠማማ መንገድ ከሚሄድ ባለጠጋ ያለነውር የሚሄድ ድሀ ይሻላል። ምሳ 28፥6

- የታመነ ሰው እጅግ ይባረካል ባለጠጋ ለመሆን የሚቸኩል ግን ሳይቀጣ አይቀርም። ምሳ 28፥20

- ምቀኛ ሰው ባለጠጋ ለመሆን ይቸኩላል ችጋርም እንደሚመጣበት አያውቅም። ምሳ 28፥22

- በድካምና ነፋስን በመከተል ከሁለት እጅ ሙሉ ይልቅ አንድ እጅ ሙሉ በዕረፍት ይሻላል። መክ 4፥6

- ብርን የሚወድድ ሰው ብርን አይጠግብም ባለጠግነትንም የሚወድድ ትርፉን አይጠግብም ይህም ደግሞ ከንቱ ነው። መክ 5፥10

- እጅግ ወይም ጥቂት ቢበላ የሠራተኛ እንቅልፍ ጣፋጭ ነው የባለጠጋ ጥጋብ ግን እንቅልፍን ይከለክለዋል። ከፀሐይ በታች የሚያሳዝን ክፉ ነገር አየሁ ለመከራው በባለቤቱ ዘንድ የተቈጠበች ባለጠግነት ናት። ያችም ባለጠግነት በክፉ ነገር ትጠፋለች ልጅንም ቢወልድ በእጁ ምንም የለውም። መክ 5፥12-14

- ብራቸውን በጎዳናዎቹ ላይ ይጥላሉ ወርቃቸውም እንደጕድፍ ይሆናል በእግዚአብሔር መዓት ቀንብራቸውና ወርቃቸው ያድናቸው ዘንድ አይችልም። እርሱ የኃጢአታቸው ዕንቅፋት ሆኖአልና ሰውነታቸውን አያጠግቡም ሆዳቸውንም አይሞሉም። ሕዝ 7፥19

- በአሁኑ ዘመን ባለጠጎች የሆኑት የትዕቢትን ነገር እንዳያስቡ፥ ደስም እንዲለን ሁሉን አትርፎ በሚሰጠን በሕያው እግዚአብሔር እንጂ በሚያልፍ ባለጠግነት ተስፋ እንዳያደርጉ እዘዛቸው። እውነተኛውን ሕይወት ይይዙ ዘንድ፥ ለሚመጣው ዘመን ለራሳቸው መልካም መሠረት የሚሆንላቸውን መዝገብ እየሰበሰቡ፥ መልካምን እንዲያደርጉ በበጎም ሥራ ባለጠጎች እንዲሆኑ፥ ሊረዱና ሊያካፍሉም የተዘጋጁ እንዲሆኑ ምከራቸው። 1ጢሞ 6፥17-19

- የተወደዳችሁ ወንድሞቼ ሆይ፥ ስሙ፤እግዚአብሔር በእምነት ባለጠጎች እንዲሆኑ ለሚወዱትም ተስፋ ስለእርሱ የሰጣቸውን መንግሥት እንዲወርሱ የዚህን ዓለም ድሆች አልመረጠምን? ያዕ 2፥5

ምዕራፍ ስምንት

8. የመንፈስ ፍሬዎች

አንድ ክርስቶስን የሚያውቅና በእርሱ የሚያምን ሰው ውስጡ ካለው የእግዚአብሔር መንፈስ የተነሳና በክርስቶስ ከተለወጠው ማንነቱ የተነሳ በሕይወቱ የሚታይ የመንፈስ ፍሬ አለ።

መንፈስን በሁለት ከፍለን ልናይ እንችላለን። እነርሱም ቅዱስ መንፈስና ርኩስ መንፈስ ናቸው። እነዚህ ሁለት መንፈሶች ፍጹም የሆነ መለያየት አላቸው። ርኩስ መንፈስ የምንለው ስሙ እንደሚገልጸው ርኩስ ነገሮችን ብቻ እንድንሰራ እንዲሁም በሕይወታችን ሰላም እንዳይሰማን የሚያደርግ መንፈስ ነው። ቅዱስ መንፈስ ደግሞ መልካም የሆኑ ነገሮችን ብቻ እንድንሰራና በሕይወታችን ውስጥ መልካም የሆኑ ነገሮች እንዲኖሩ የሚያደርግ መንፈስ ነው። ታዲያ ይህ ቅዱስ መንፈስ የሚታወቅባቸው የራሱ የሆኑ ፍሬዎች አሉት። ከእነዚህ መልካም የሆኑ ፍሬዎች በሕይወታችን ውስጥ ሊፈሩ የሚችሉት ቅዱስ መንፈስ ከእኛ ጋር ሲሆን ብቻ ነው። በመሆኑም ከእግዚአብሔር ዘንድ የሆኑት ከፍሬአቸው ይታወቃሉ ማለት ነው። ሐዋርያው ጴጥሮስ ጌታ ኢየሱስ ለመስቀል ሞት ተላልፎ በተሰጠ ጊዜ ከማያምኑት መካከል እሳት እየሞቀ ነበረ። ተቀላቅሎ ቢገባም ከክርስቶስ ጋር ሆኖ ያዩት ሰዎች ማንነቱን ለይተው አውቀውት ነበር። ጴጥሮስ ደንግጦ ቢክድም "አነጋገርህ ይገልጥሃልና በእውነት አንተ ደግሞ ከእነርሱ ወገን ነህ አሉት።" (ማቴ 26፥73) እንደዚህሁ ሁሉ ቅዱስ መንፈስ አብሮዋቸው ያለ ሰዎች በመረጋጋታቸው፣ በፍቅራቸው፣ በሰላማቸው፣ በአክብሮታቸው፣ በንግግራቸው፣ በስራቸው እና በመሳሰሉት ይታወቃሉ።

መጽሐፍ ቅዱስም ስለ ፍሬአማ ሕይወት ይናገራል፡-

- እርሱም በውኃ ፈሳሾች ዳር እንደተተከለች፥ ፍሬዋን በየጊዜዋ እንደምትሰጥ ቅጠልዋም እንደማይረግፍ ዛፍ ይሆናል የሚሠራውም ሁሉ ይከናወንለታል። መዝ 1፥3
- ያን ጊዜ በለመለመ ሽምግልና ያፈራሉ ደስተኞችም ሆነው ይኖራሉ። መዝ 92፥14
- ይመጣሉ በጽዮንም ተራራ እልል ይላሉ ወደእግዚአብሔርም በጎነት፥ ወደ እህልና ወደ ወይን ጠጅ ወደዘይትም፥ ወደ በጎችና ወደላሞች ይሰበሰባሉ ነፍሳቸውም እንደረካች ገነትት ሆናለች፥ ከእንግዲህም ወዲህ አያዝኑም። ኤር 31፥12

- ለእስራኤልም እንደ ጠል እሆነዋለሁ እንደ አበባም ያብባል፥እንደ ሊባኖስም ሥሩን ይሰድዳል። ቅርንጫፎቹም ይዘረጋሉ፥ ውበቱም እንደወይራ፥ ሽታውም እንደ ሊባኖስ ይሆናል። ሆሴ 14፥5-6
- እውነተኛ የወይን ግንድ እኔ ነኝ፤ ገበሬውም አባቴ ነው። ፍሬ የማያፈራውን በእኔ ያለውን ቅርንጫፍ ሁሉ ያስወግደዋል፤ ፍሬ የሚያፈራውንም ሁሉ አብዝቶ እንዲያፈራ ያጠራዋል። እናንተስ ለነገርኋችሁ ቃል አሁን ንጹሐን ናችሁ፤ በእኔ ኑሩ እኔም በእናንተ። ቅርንጫፍ በወይኑ ግንድ ባይኖር ከራሱ ፍሬ ሊያፈራ እንዳይቻለው፥ እንዲሁ እናንተ ደግሞ በእኔ ባትኖሩ አትችሉም። እኔ የወይን ግንድ ነኝ እናንተም ቅርንጫፎች ናችሁ። ያለ እኔ ምንም ልታደርጉ አትችሉምና በእኔ የሚኖር እኔም በእርሱ፥ እርሱ ብዙ ፍሬ ያፈራል። ዮሐ 15፥1-5
- ....እነዚህ ነገሮች ለእናንተ ሆነው ቢበዙ፥ በጌታችን በኢየሱስ ክርስቶስ ዕውቀት ሥራ ፈቶችና ፍሬ ቢሶች እንዳትሆኑ ያደርጉአችኋልና፤ 2ጴጥ 1፥8

8.1 እምነት

በመኖርና በመሞት፣ በመገኘትና በመጥፋት፣ በእውነትና ውሸት መካከል ሌላ ሶስተኛ አማራጭ የለም። ሁሉም ሰው ስለ አንድ ጉዳይ ህልውና እርግጠኛ ይሆናል ወይም በተቃራኒው እርግጠኛ አይሆንም። መካከለኛ አማራጭ የለም። እምነት አንድና ቀጥተኛ ነው።

እውነትን በውሸት ልናስውባት አንችልም። ምክንያቱም ከውሸት ጋር የተደመረች እውነት ህልውና የላትም። በዕውቀቱ ስዩም የተባለ ገጣሚ የገጠማትን ግጥም እዚህ ጋር ማሳየት ገላጭ ሊሆን ይችላል።

እውነት ቤት ስትሰራ

ውሸት ላግዝ ካለች

ሚስማር ካቀበለች

ቤቱም አልተሰራ

እውነትም አልኖረች

የዚህ ግጥም ዋና ጭብጥ እውነትና ውሸት አንድ ላይ መኖር እንደማይችሉ ነው። እንደዚህሁ ሁሉ ማመንና አለማመን አብረው ሊኖሩ አይችሉም። ሰዎች በብዙ ነገሮች ሊያምኑ ይችላሉ። በድንጋይ፣ በቆመ ምስል፣ በሚያደንቁት ሰው፣ በውሀ፣ በእንስሳት፣ በፈጣሪ ወዘተ። በመጽሐፍ ቅዱስ ላይ እንደምናየው ሰዎች በፈጠራቸው አምላክ እንደሚያምኑ ሁሉ ዓይን እያለው የማያይ፣ ጆሮ እያለው የማይሰማ፣ እግር እያለው በማይራመድ ግዑዝ ነገር ያመልካሉ። እነዚህ ሰዎች ልቦና እያላቸው አላስተዋሉምና ቅጣት አለባቸው።

እምነት በአንድ ነገር ላይ መተማመን፣ እውነቱን ማረጋገጥ፣ የሆነ ነገር እንደሚፈጠር ወይም እንደሚከሰት እርግጠኛ መሆን ማለት ነው። እምነት በቅፅበት በሰው ልጅ አዕምሮ ውስጥ አይፈጠርም። እምነት የወላጅ አስተዳደግ፣ የመደበኛና ኢመደበኛ ዕውቀት ክምችት፣ የሃይማኖት ተቋማት አስተምህሮ እና የግል የሕይወት ተሞክሮዎች ድምር ውጤት ነው።

ሆኖም ግን እምነት በዕውቀት ይደገፋል እንጂ በዕውቀት አይፈጠርም። አንድ ሰው የዚህች ዓለም ምንነት ለማወቅ አምስቱን የስሜት ህዋሳት በመጠቀም ከባቢያዊ ቅኝት ያደርጋል። በዓይኑ አይቶ ያረጋግጣል፤ በጆሮው ሰምቶ ይፈርዳል፤ በምላሱ ቀምሶ ይመገባል። በሌሎች ህዋሳትም ተመሳሳይ ነገር ይስተዋላል። እምነት ግን ልዕለ-ህዋስ ነው። ያመነ ሰው በእምነት ያያል፤ በእምነት ይሰማል፤ በእምነት ያሸታል፤ በእምነት ይዳብሳል፤ በእምነት ይቀምሳል፤ በእምነት ያከናውናል።

እምነት ከንቁ አዕምሮ ይወለዳል፤ የእግዚአብሔርን ቃል እየተመገበ ያድጋል በመከራ እየተፈተነ ይጠነክራል፤ በመጨረሻም ይከብራል እንጂ በተለመደው ምክንያታዊ አስተሳሰብና ጥረት አይፈጠርም። በንቁ ህሊና የተወለደው እምነት እንዲያድግ መንፈስና ሕይወት የሆነ ቃል መመገብ እጅግ አስፈላጊ ነው።

በጸሎት፣ በክርስቶስ በመዳን በሌሎች ሰዎች ላይ ስለምናሳድረው እምነትና ተስፋ፣ እንዲሁም የክርስቲያኖች እምነት ምን መምሰል እንዳለበት በአዲስ ኪዳን ላይ ብቻ መጽሐፍ ቅዱስ ከ480 በላይ በሆኑ ጥቅሶች ይመክራል ያስረዳል፤ ያበረታታል። ከእነዚህ ውስጥ የተወሰኑት እንደሚከተለው ቀርበዋል።

- በእግዚአብሔር ታመን፥ መልካምንም አድርግ፥ በምድርም ተቀመጥ፥ ታምነህም ተሰማራ። በእግዚአብሔር ደስ ይበልህ፥ የልብህንም መሻት ይሰጥሃል። መንገድህን ለእግዚአብሔር አደራ ስጥ፥ በእርሱም ታመን፥ እርሱም ያደርግልሃል። መዝ 37፥ 3-5
- እግዚአብሔርን የታመነ ወደትዕቢተኛና ወደሐሰተኛ ያልተመለከተ ሰው ምስጉን ነው። መዝ 40፥4

- አምላካችን መጠጊያችንና ኃይላችን፥ ባገኘን በታላቅ መከራም ረዳታች ነው። ስለዚህ ምድር ብትነዋወጥ፥ ተራሮችም ወደባሕር ልብ ቢወሰዱ አንፈራም። መዝ 46፥ 1-2

- እግዚአብሔር አምላክ ምሕረትንና እውነትን ስለወደደ፥ሞገስንና ክብርን ይሰጣል እግዚአብሔር በቅንነት የሚሄዱትን ከመልካም ነገር አያሳጣቸውም። መዝ 84፥ 11

- በእግዚአብሔር የታመኑ እንደማይታወክ ለዘላለም እንደሚኖር እንደጽዮን ተራራ ናቸው። መዝ 125፥1

- በፍጹም ልብህ በእግዚአብሔር ታመን፥ በራስህም ማስተዋል አትደገፍ፤በመንገድህ ሁሉ እርሱን እወቅ፥ እርሱም ጎዳናህን ያቀናልሃል። ምሳ 3፥5-6

- እንግዲህ ምን እንበላለን? ምንስ እንጠጣለን? ምንስ እንለብሳለን? ብላችሁ አትጨነቁ፤ ይህንስ ሁሉ አሕዛብ ይፈልጋሉ፤ ይህ ሁሉ እንዲያስፈልጋችሁ የሰማዩ አባታችሁ ያውቃልና። ማቴ 6፥31-32

- ኢየሱስም መልሶ እንዲህ አላቸው፦በእግዚአብሔር እመኑ። እውነት እላችኋለሁ፥ማንም ያለው ነገር እንዲደረግለት ቢያምን በልቡ ሳይጠራጠር፥ይህን ተራራ ተነቅለህ ወደ ባሕር ተወርወ ርቢል ይሆንለታል። ማር 11፥22-23

- አንተ ታናሽ መንጋ፥ መንግሥትን ሊሰጣችሁ የአባታችሁ በጎ ፈቃድ ነውና አትፍሩ። ሉቃ 12፥32

- እንግዲህ ሁልጊዜ ታምነን፥ በእምነት እንጂ በማየት አንመላለስምና…፤ 2ቆሮ 5፥7

- ከክርስቶስ ጋር ተሰቅዬአለሁ፤እኔም አሁን ሕያው ሆኜ አልኖርም ክርስቶስ ግን በእኔይኖራል፤አሁንም በሥጋ የምኖርበት ኑሮ በወደደኝና ስለእኔ ራሱን በሰጠው በእግዚአብሔር ልጅ ላይ ባለእምነት የምኖረው ነው። ገላ 2፥20

- በእምነት በኩል ሁላችሁ በክርስቶስ ኢየሱስ የእግዚአብሔር ልጆች ናችሁና፤ ከክርስቶስ ጋር አንድትሆኑ ዘንድ የተጠመቃችሁ ሁሉ ክርስቶስን ለብሳችኋልና። ገላ 3፥26-27

- የመንፈስ ፍሬ ግን ፍቅር፥ ደስታ፥ ሰላም፥ ትዕግሥት፥ ቸርነት፥ በጎነት፥ እምነት፥ የውሃት፥ ራስን መግዛት ነው። እንደዚህ ያሉትን የሚከለክል ሕግ የለም። ገላ 5፥22-23

- ጸጋው በእምነት አድኖአችኋልና፤ ይህም የእግዚአብሔር ስጦታ ነው እንጂ ከእናንተ አይደለም፤ ማንም እንዳይመካ ከሥራ አይደለም። ኤፌ 2፥8፣9
- አንተ ግን በተማርህበትና በተረዳህበት ነገር ጸንተህ ኑር፥ከማን እንደተማርኸው ታውቃለህና፤ 2ጢሞ 3፥14
- እምነትም ተስፋ ስለምናደርገው ነገር የሚያስረግጥ፥ የማናየውንም ነገር የሚያስረዳ ነው። ዕብ 11፥1
- ያለ እምነትም ደስ ማሰኘት አይቻልም፤ ወደ እግዚአብሔር የሚደርስ እግዚአብሔር እንዳለ ለሚፈልጉትም ዋጋ እንዲሰጥ ያምን ዘንድ ያስፈልገዋልና። ዕብ 11፥6
- እንግዲህ በጊዜው ከፍ እንዲያደርጋችሁ ከኃይለኛው ከእግዚአብሔር እጅ በታች ራሳችሁን አዋርዱ፤ እርሱ ስለ እናንተ ያስባልና የሚያስጨንቃችሁን ሁሉ በእርሱ ላይ ጣሉት። 1ጴጥ 5፥6-7

8.2 ፍቅር

ሁሉም ሰው ፍቅር መልካም ነገር እንደሆነ ይስማማል። ሆኖም ግን "ፍቅር ምንድን ነው?" በሚለው ርዕሰ ጉዳይ ላይ ሁሉም ሰው አይስማማም። ታላቁ መጽሐፍ መጽሐፍ ቅዱስ የሰው ልጅ ኑሮ በፍቅር እንዲሆን ያዛል። የስነ-ልቦና ምሁራን ፍቅር ማለት የግለሰቦችን አዕምሮ ሰላም የሚያጎናጽፍ ስሜት፣ ደስታን የሚያላብስ አስተሳሰብና ሰናይ ምግባርን የሚያበረታታ ከሰው ልጅ ማኅበራዊነት የመነጨ እሴት እንደሆነ ያስረዳሉ።

የሰው ዘር በሙሉ ንፁህ ፍቅርን ሲዋሀድ የጠፋ ይገኛል፤ የታረዘው ይለብሳል፤ የራበው ይበላል፤ ጥላቻ ይረሳል፤ ከዚያም ፍቅርና አንድነት በዓለም ደረጃ አንድ ቋንቋ እንድንናገር ይሆናል፤ ይህ ቋንቋም "ፍቅር" ይሆናል።

በበጎ አድራጎት ስራቸው በመላው ዓለም ሕዝቦች ዘንድ የፍቅር እናት እየተባሉ የሚጠሩት ማዘር ቴሬዛ በአንድ ወቅት ስለስኬት ሲናገሩ እንዲህ ብለው ነበር፡-

"የምድር ላይ ስኬት ብዙ ስራዎችን በመስራት የሚለካ ሳይሆን በጥቂት ስራዎች በምታሳየው ፍቅር የሚወሰን ነው።"

ታላላቅ ግኝቶችን በመፈልሰፍና በጻፉቸው መጽሐፍት እጅግ ከበሬታ የነበረው ሳይንቲስት ላፕላስ በመሞቻው ሰዓት በአልጋው ላይ እያጣጣረ ሳለ ጓደኞቹ" ግኝቶችህና መጽሐፎችህ ለዘላለም በሰው ሲያስከብሩህ ይኖራሉና ተጽናና፤" በማለት አልጋውን ከበው ሲያበረታቱት፣ ላፕላስ ቁጣው ገንፍሎ ጓደኞቹን በጩኸት፣ "ለእኔ ግን እነዚህ የምትሏቸው ነገሮች ሁሉ አያጽናኑኝም፤ ለሕይወት እጅግ አስፈላጊ ነገሮች አይደሉምና"

አለ። በመልሱ የተገረሙት ጓደኞቹ”ታዲያ አስፈላጊው ነገር ምን ይሆን?” በማለት ለጠየቁት ጥያቄ የመጨረሻ እስትንፋሱን እየታገለ ሽማግሌው ሳይንቲስት የመለሰው መልስ ቢኖር “ፍቅር” የሚል ነበር።

መጽሐፍ ቅዱስ እግዚአብሔር ፍቅር እንደሆነና ፍቅር ከእግዚአብሔር መንፈስ እንደሆነ ያስተምራል። ከተስፋና እምነትም በላይ አስፈላጊ እንደሆነም ጭምር ይናገራል። ከእርሱ የተሰጠን ትዕዛዝ እርሱን በመከተል እንደሚገባ በስርዓት እንድንዋደድ ነው። በስርዓት ስንል በቅናት የሌላውን መፈለግ፣ የባልንጀራን ማንኛውንም ነገር በራስ ወዳድነት መመኘት፣ ቅጥ ያጣና ተገቢ ያልሆነን የግለኝነት ፍቅር በእግዚአብሔር ዘንድ ተቀባይነት እንደሌለው ማወቅ ያስፈልጋል ማለት ነው።

“እከክልኝ፤ ልከክልህ” በሚል መርህ ላይ የተመሰረተ ግንኙነት ፍቅር ልንለው አንችልም። ትክክለኛ የፍቅርን ትርጉም የምንማረው ከክርስቶስ ነው። እስኪ ከጌታችን የምንማራቸውን ነገሮች በጥልቅ እንመልከት። ጌታ እግዚአብሔር ዓለሙን የወደደው እንዲሁ ነው። ይህ ማለት በአምላክ ለመወደድ የሚያበቃ ምንም ነገር የለንም። ነገር ግን ዓለሙን ሲወድ ያለምንም ቅድመ ሁኔታ ነው። በዓለማችን ላይ አብዛኛው ግንኙነት ትኩረት የሚያደርጉበት መስኮች አሉ። እነርሱም ገንዘብ፣ ዝና፣ መልክ፣ ጎሳ፣ ዘር፣ ሃይማኖት፣ ዕውቀት፣ ጸባይ እና ሌሎች መሰል ነገሮች። ነገር ግን እንደ እግዚአብሔር ቃል ይህ ፍቅር አይደለም።

ከጌታ የምንማረው ሌላው ነገር ደግሞ ሰዎች በእኛ ላይ ያላቸው አመለካከት ምንም አይነት ሊሆን ቢችል እኛ ግን ሁል ጊዜም ልናፈቅራቸው ይገባል። እነርሱ ፍቅራችን በገባቸው ጊዜ ይግባቸው እኛ ግን ሁሌም አፍቃሪ መሆን ይገባናል። ጌታ በመስቀል ላይ ሆኖ ስለሚወግሩት ሰዎች ከአባቱ ዘንድ የሚያደርጉትን አያውቁምና ይቅር በላቸው ብሎ ምህረት መለመኑ ፍቅር የሚወሰነው እኛ ለእነርሱ ባለን መልካም አመለካከት ላይ እንጂ እነርሱ ለእኛ ባላቸው አመለካከት ላይ እንዳልሆነ ነው።

ከጌታ የምንማረው ሌላም ነገር አለ። እርሱም ስለ ፍቅር መስዋዕት መሆን እንደሚገባ ነው። ምንም እንኳን ዓለም የተፈጠረችው በጌታ ቢሆንም በሰማይም በምድርም በየትኛውም መመዘኛ እርሱን የሚያክል የሌለ ቢሆንም እርሱ ግን ስለፍቅር ከዙፋኑ ወርዶ ለብዙ መከራ ራሱን አሳልፎ ሰጥቷል። ተርቧል፤ ተጠምቷል፤ እርቃኑን ሆኗል፤ ተሰቃይቷል፤ ሞቷል። ፍቅር በመልካሙ ጊዜ የሚለመልም በመከራ ጊዜ ግን የሚከስም አይደለም፤ ፍቅር ባለን ጊዜ የሚስቅ ባጣን ጊዜ ደግሞ የሚያኮርፍ አይደለም፤ ፍቅር ዓለም ፊቷን ስታዞርልን የሚያብብ፣ ዓለም ፊቷን ስታዞርብን ደግሞ የሚጠወልግ አይደለም። በመከራ ጊዜ ሁሌም አብሮን ይሆናል።

- እርስ በርሳችሁ ትዋደዱ ዘንድ እንደ ወደድኋችሁ እናንተ ደግሞ እርስ በርሳችሁ ትዋደዱ ዘንድ አዲስ ትዕዛዝ እሰጣችኋለሁ። እርስ በርሳችሁ ፍቅር ቢኖራችሁ፥ ደቀመዛሙርቴ እንደሆናችሁ ሰዎች ሁሉ በዚህ ያውቃሉ። ዮሐ 13፥34-35
- ፍቅራችሁ ያለግብዝነት ይሁን። ክፉውን ነገር ተጸየፉት፤ ከበጎ ነገር ጋር ተባበሩ፤በወንድማማች መዋደድ እርስ በርሳችሁ ተዋደዱ፤ እርስ በርሳችሁ ተከባበሩ፤… ሮሜ 12፥9-10
- የመንፈስ ፍሬ ግን ፍቅር፥ ደስታ፥ ሰላም፥ ትዕግሥት፥ ቸርነት፥ በጎነት፥ እምነት፥ የውሃት፥ ራስን መግዛት ነው። ገላ 5፥22
- እንግዲህ እንደ እግዚአብሔር ምርጦች ቅዱሳን ሆናችሁ የተወደዳችሁም ሆናችሁ፥ ምሕረትን፥ ርኅራኄን፥ ቸርነትን፥ ትህትናን፥ የዋህነትን፥ ትዕግሥትን ልበሱ። እርስ በርሳችሁ ትዕግሥትን አድርጉ፥ ማንም በባልንጀራው ላይ የሚነቅፈው ነገር ካለው፥ ይቅር ተባባሉ። ክርስቶስ ይቅር እንዳላችሁ እናንተ ደግሞ እንዲሁ አድርጉ። በእነዚህም ሁሉ ላይ የፍጻሜ ማሰሪያ የሆነውን ፍቅር ንልበሱት። ቆላ 3፥12-14
- እናንተ ራሳችሁ እርስ በርሳችሁ ልትዋደዱ በእግዚአብሔር ተምራችኋልና ስለወንድማማች መዋደድ ማንም ይጽፍላችሁ ዘንድ አያስፈልጋችሁም፤ 1ተሰ 4፥9
- እግዚአብሔርንም በመምሰል የወንድማማችን መዋደድ፥ በወንድማማችም መዋደድ ፍቅርን ጨምሩ። 2ጴጥ 1፥7
- ወንድሙንም የሚወድ በብርሃን ይኖራል ማሰናከያም የለበትም፤ ወንድሙን የሚጠላ ግን በጨለማ አለ፥ በጨለማም ይመላለሳል፥ የሚሄድበትንም አያውቅም፥ ጨለማው ዓይኖቹን አሳውሮታልና። 1ዮሐ 2፥10- 11
- ልጆቼ ሆይ፥ በሥራና በእውነት እንጂ በቃልና በአንደበት አንዋደድ። 1ዮሐ 3፥18
- ወዳጆች ሆይ፥ ፍቅር ከእግዚአብሔር ስለ ሆነ፥ የሚወደውም ሁሉ ከእግዚአብሔር ስለተወለደ እግዚአብሔርንም ስለሚያውቅ፥ እርስ በርሳችን እንዋደድ። ፍቅር የሌለው እግዚአብሔርን አያውቅም፥ እግዚአብሔር ፍቅር ነውና። 1ዮሐ 4፥7-8
- ወዳጆች ሆይ፥ እግዚአብሔር እንዲህ አድርጎ ከወደደን እኛ ደግሞ እርስ በርሳችን ልንዋደድ ይገባናል። እግዚአብሔርን ማንም ከቶ አላየውም፤ እርስ በርሳችን ብንዋደድ እግዚአብሔር በእኛ ይኖራል ፍቅሩም በእኛ ፍጹም ሆኖአል። 1ዮሐ 4፥11-12

- ማንም፣ እግዚአብሔርን እወዳለሁ እያለ ወንድሙን ቢጠላ ሐሰተኛ ነው፤ ያየውን ወንድሙን የማይወድ ያላየውን እግዚአብሔርን ሊወደው እንዴት ይችላል? እግዚአብሔርንም የሚወድ ወንድሙን ደግሞ እንዲወድ ይህች ትዕዛዝ ከእርሱ አለችን። 1ዮሐ 4፥20-21
- እግዚአብሔርን ስንወድ ትዕዛዛቱንም ስናደርግ የእግዚአብሔርን ልጆች እንድንወድ በዚህ እናውቃለን። 1ዮሐ 5፥2

8.3 የዋህነት

ከዓለማችን አንቱ ከተባሉ ልሂቃን አንዱ እንደሆነ የሚነገርለት ፀሐፊ፣ ገጣሚ፣ ፖለቲከኛ እንዲሁም የቀድሞዋ ቼኮዝሎቫኪያና የመጀመሪያው የቼክ ሪፐብሊክ ፕሬዚዳንት የሆነው ቫካል ሀቨል ስለ የዋህነት በአንድወቅት፥

“የዚች ምድር መዳን ከሰው ልጅ ልብ፣ የዋህነት እና ኃላፊነት ውጭ ሌላ ከየትም አይገኝም:: የዋህ ሰዎች ምንም እንኳ ከዚህች ደካማ ምድር ጋር በእርሷ ምክንያት ቢሰቃዩም፣ከተዘፈቁችበት አረንቋ ለማውጣት የሚቻላቸው እነርሱ ብቻ ናቸው።” ብሎ ነበር።

የዋህነት ለመተርጎም እጅግ ከባድ የሆነ ሀሳብ ነው። በመጽሐፍ ቅዱስ ላይ ያለውን እውነታ ስንመለከት የዋህ ሰው የራሱን ፍላጎት ወይም ሀሳብ በሁለተኛ ደረጃ አስቀምጦ የሌሎችን ፍላጎት እና ሀሳብ የሚያስቀድም ባህርይ ያለው ሆኖ እናገኘዋለን።

ጌታ እግዚአብሔር ሙሴን በዘመኑ ከነበሩ ሰዎች በየዋህነቱ ያመሰግነዋል። በሰው ልጅ ታሪክ ውስጥ ታላቅ መሪ የነበረው ሙሴ ራሱን የጌታ አገልጋይ አድርጎ በመቁጠር፣ ማንነቱን በእርጋታ ለእግዚአብሔር ፍላጎት ያስገዛ፣ የራሱን አስፈላጊነት ከጌታ በላይ ላለማስቀመጥ የታገለ ነበር።

የዋህነት ለጋስነትን፣ ለሌሎች ቅድሚያ ሰጪነትን፣ይቅር ባይነትን እና መልካም ባህርይን አቅፎ የያዘ የሰዎች ስብዕና ነው። የዋህነት ራስን ዝቅ ማድረግን፣ታዛዥነትን፣ ከራስ ይልቅ ለባልንጀራ ማሰብን ያጠቃልላል። የዋህ ሰው መልካም ጠባይ ያለውና ሰላማዊ ሰው ነው። ንግግሩ፣ ተግባሩ እና ስሜቱ የተረጋጋ ነው። ውጫዊ እርሱነቱ ብቻ ሳይሆን ውስጣዊ እርሱነቱ እርጋታ የተሞላበት ነው።

በስጋዊ እሳቤ ብዙ ሰዎች የዋህን ሰው በተዛባ መልኩ ይፈርጁታል፤ ሁሉም ሊያታልለውና ሊያጭበረብረው የሚችል ደካማና ጅል ሰው አድርገው ይቆጥሩታል። የዚህ አስተሳሰብ ዋነኛ ምክንያት ብዙውን ጊዜ ሲሳካላቸው የምናያቸው ሰዎች በብልጠትና በጉልበት በመሆኑ ነው።

ራሳቸውን እንደ ጠንካራና ተፎካካሪ የሚያቀርቡ ሰዎች ውስጥ ውስጡን የፍርሀትና ደካማነት ስሜት እንዳላቸው የስነ-ልቦና ሳይንስ ያስረዳል። በተቃራኒው መረጋጋት፣ ታጋሽና ለጋስ መሆን የድክመት መገለጫ ሳይሆን ውስጣዊ ሰላምና ደስታ የሚያጎናፅፍና በእግዚአብሔር ዘንድ መወደድን የሚያስገኝ ባህርይነው። መጽሐፍ ቅዱስ የዋህ ስለመሆንና እግዚአብሔር እንዴት በእነርሱ እንደሚደሰት ይናገራል።

- ችግረኞች ይበላሉ፥ ይጠግቡማል እግዚአብሔርንም የሚሹት ያመሰግኑታል ልባቸውም ለዘላለም ሕያው ይሆናል። መዝ 22፥26
- ገሮችን በፍርድ ይመራል፥ ለገሮችም መንገድን ያስተምራቸዋል። መዝ 25፥9
- ገሮች ግን ምድርን ይወርሳሉ፥ በብዙም ሰላም ደስ ይላቸዋል። መዝ 37፥11
- እግዚአብሔር የዋሃንን ያነሣል፥ ኃጢአተኞችን ግን እስከ ምድር ድረስ ያዋርዳል። መዝ 147፥6
- እግዚአብሔር በሕዝቡ ተደስቶአልና፥ የዋሃንንም በማዳኑ ከፍ ከፍ ያደርጋልና። መዝ 149፥4
- የለዘበች መልስ ቍጣን ትመልሳለች ሸካራ ቃል ግን ቍጣን ታስነሣለች። ምሳ 15፥1
- ነገርግን ለድሆች በጽድቅ ይፈርዳል፥ ለምድርም የዋሆች በቅንነት ይበይናል በአፉም በትር ምድርን ይመታል፥ በከንፈሩም እስትንፋስ ክፉዎችን ይገድላል። ኢሳ 11፥4
- የዋሃን ደስታቸውን በእግዚአብሔር ያበዛሉ፥ በሰዎች መካከል ያሉ ችግረኞችም ሐሤትን በእስራኤል ቅዱስ ያደርጋሉ። ኢሳ 29፥19
- እናንተ ፍርዱን የጠበቃችሁ የምድር ትሑታን ሁሉ፥ እግዚአብሔርን ፈልጉ ጽድቅንም ፈልጉ፥ ትህትናንም ፈልጉ ምናልባት በእግዚአብሔር ቍጣ ቀን ትሰወሩ ይሆናል። ሶፎ 2፥3
- የዋሆች ብፁዓን ናቸው፥ ምድርን ይወርሳሉና። ማቴ 5፥ 5-6

8.4 ትህትና

ምንም እንኳን የትህትና አገላለጽ ከቦታ ቦታ፣ ከአንዱ ባህል ሌላኛው ባህል የሚለያይ ቢሆንም በዋነኛነት ትህትና በሰዎች ዘንድ ተፈላጊ ባህርይና በሁሉም ስፍራ የሚከናወን መሆኑ እሙን ነው።

ትህትና የመልካም ባህርይ መገለጫ ምግባር ነው። ትህትና በቅን አስተሳሰብ ማገልገልና መስራት ማለት ነው። አንድ ሰው ትህትና አለው የሚባለው ሕግ፣ ሕዝብ፣ ሀገር፣ ወግና ባህል የሚያከብር፣ የማይዋሽ ሲሆን፣ አቀራረቡ ስነ ስርዓትና አክብሮት የተላበሰ ሲሆን ነው።

በማኅበራዊ መስተጋብር ለሰዎች ትህትና በተሞላበት መልኩ የሚናገር ሰው፣ አቀራረቡ መልካም የሆነ፣ ሲያጠፋ ይቅርታ የመጠየቅ ልማድ ያለው ወዘተ ከሆነ ያንን ሰው ሰዎች ይወዱታል፤ ጥሩ ምላሽም ይሰጡታል፤ በማኅበረሰቡም ዘንድ ተቀባይነት ያገኛል። ምክንያቱም የማኅበራዊ ሕይወት መርሆ "ብዙ ንቦችን የምትሰበስበው በማር እንጂ በሆምጣጤ አይደለም" የሚል ነው። ትህትና ለሰዎች የሚገባውን ክብር ማሳያ ነው። የትህትና የመጨረሻው ደረጃን ለመረዳት ስንሞክር፥ እግዚአብሔር በፈጣሪ ትህትናው የሰው ልጅ ሊረዳው ወደ ሚችለው ደረጃ ዝቅ ማድረጉን እንመለከታለን።

በሰው ልጅም ዘንድ ይህንን አስተምህሮ ትህትና እስከ ምን መድረስ እንዳለበት ልብ ይሏል። ትህትና ሲኖር ሰዎች ያዳምጣሉ፤ ከዚያ ሰው ጋር አብረው ለመስራት ይፈልጋሉ።